

Χρήση Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα σε ολοκληρωμένες εφαρμογές πληροφορικής – Νομικά θέματα, νομικό ρίσκο και μεθοδολογία λήψης αποφάσεων στην περίπτωση της Κύπρου

Αναφορά αποτελεσμάτων έρευνας

Συγγραφείς	<p>Χριστιάνα Μάρκου με την βοήθεια της ασκούμενης δικηγόρου Νίκης Οδυσσέως – Κέντρο Ερευνητικού Διαλόγου και Έρευνας (ΚΕΔΕ): Έρευνα νομικής φύσης του λογισμικού ανοιχτού κώδικα, ανάλυση και συγγραφή μεθοδολογίας.</p> <p>Μιχάλης Κοντός: Συντονισμός έργου και υποστήριξη της έρευνας κατά την ανάλυση των αδειών λογισμικού ανοιχτού κώδικα (ΚΕΔΕ)</p> <p>Γιώργος Μιλής (G.M EuroCy Innovations Ltd, ανάδοχος φορέας): Βοήθεια στη συλλογή των αδειών λογισμικού ανοιχτού κώδικα, στην κατανόηση του τεχνικού προβλήματος και επεξήγηση τεχνικής ορολογίας όπου χρειάστηκε.</p>
Κατάσταση	Τελικό

Πίνακας ιστορικού εκδόσεων κειμένου

Αρ. έκδοσης	Ημερομηνία	Σχόλια
0.1	19/06/2012	Αρχική έκδοση κεφαλαίου 1
0.2	19/06/2012	Μορφοποίηση κειμένου
0.3	04/07/2012	Προσθήκες στο κεφάλαιο 1
0.4	16/07/2012	Προσθήκες στο κεφάλαιο 2
0.5	20/07/2012	Προσθήκες στο κεφάλαιο 2
0.6	22/07/2012	Ολοκλήρωση κεφαλαίου 2
0.7	30/07/2012	Πρώτη έκδοση κεφαλαίου 3
0.8	10/08/2012	Έλεγχος και τελική έκδοση κεφαλαίου 3
0.9	20/08/2012	Έλεγχος, διορθώσεις και τελική έκδοση κεφαλαίου 2. Αρχική έκδοση κεφαλαίου 4
0.91	29/08/2012	Τελικός έλεγχος, διορθώσεις, μορφοποίηση αναφοράς. Συγγραφή γλωσσαρίου
0.9x	29/08 05/09/2012	– Επιπλέον ελέγχοι και διορθώσεις στο κείμενο
1.0	05/09/2012	Τελική έκδοση αναφοράς.

Πίνακας Περιεχομένων

Πίνακας ιστορικού εκδόσεων κειμένου	2
Γλωσσάριο	5
1 Εισαγωγή	6
1.1 Περιγραφή προβλήματος και πρόταση επίλυσης	6
1.2 Ορισμός Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (ΛΑΚ) και αδειών χρήσης	8
1.3 Ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων με χρήση υπο-τμημάτων λογισμικού	11
1.4 Διάρθρωση κειμένου	13
2 Ευρέως διαδεδομένες άδειες χρήσης ΛΑΚ	14
2.1 Λίστα και παρουσίαση των επιλεγέντων αδειών ανοιχτού και ελεύθερου λογισμικού.....	14
2.1.1 Apache License, Version 2.0	14
2.1.2 The BSD 3-Clause License	16
2.1.3 The BSD 2-Clause License	17
2.1.4 The GNU General Public License (GPL-2.0)	18
2.1.5 The GNU General Public License (GPL-3.0)	21
2.1.6 The GNU Lesser General Public License, Version 2.1	26
2.1.7 The GNU Lesser General Public License, Version 3.0	31
2.1.8 The MIT License (MIT)	34
2.1.9 The Mozilla Public License, version 2.0	35
2.1.10 The COMMON DEVELOPMENT AND DISTRIBUTION LICENSE Version 1.0 (CDDL-1.0)..	40
2.1.11 The Eclipse Public License, Version 1.0 (EPL-1.0)	44
2.1.12 The Educational Community License 1.0.....	48
2.1.13 The European Union Public Licence (EUPL).....	49
2.1.14 The CeCILL v2.0.....	55
2.2 Οριζόντια μελέτη και ανάλυση αδειών	61
2.2.1 Ελευθερία λογισμικού.....	61
2.2.2 Προστασία πνευματικών δικαιωμάτων	61
2.2.3 Περιορισμοί σε γεωγραφική κάλυψη	62
2.2.4 Περιορισμοί λόγω ασυμβατότητας με άλλες συμφωνίες/πατέντες/κτλ	62
2.2.5 Διατήρηση ίχνους αντιγράφου (copyright)	62
2.2.6 Τερματισμός ισχύος	63

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

2.2.7	Εφαρμοστέο δίκαιο και υπεύθυνα δικαστήρια.....	63
2.2.8	Αξίζει να σημειωθούν.....	63
2.2.9	Πίνακας σύντομης σύγκρισης	64
3	Λογισμικό ανοιχτού κώδικα και νομικό καθεστώς στην Κύπρο	67
3.1	Η νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών	67
3.1.1	Πηγή και πεδίο εφαρμογής.....	67
3.1.2	Διάρκεια δικαιωμάτων.....	68
3.1.3	Τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή ως προστατεύσιμα αντικείμενα.....	69
3.1.4	Ποιος δικαιούται στην παρεχόμενη νομική προστασία;	70
3.1.5	Οι σημαντικότερες πρόνοιες του Νόμου 59/76.....	71
3.1.6	Νομικές συνέπειες παράβασης του Νόμου.....	75
3.2	Η ειδική περίπτωση των προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα	76
3.2.1	Έχω προβεί σε παραβιάσεις; Έχω νομική ευθύνη;	76
3.2.2	Το κείμενο ερώτημα του τι συνιστά 'παράγωγο έργο': η απουσία Κυπριακής Νομολογίας και η ανάγκη καταφυγής σε Νομολογία άλλων χωρών	80
3.2.3	Σχολιασμός της σχετικής Νομολογίας και άντληση συμπερασμάτων	86
3.2.4	Περιορισμοί της παρούσας αναφοράς ως πηγής απαντήσεων	96
3.3	Η ασυμβατότητα των αδειών που διέπουν προγράμματα ανοιχτού κώδικα.....	97
4	Συμπεράσματα και εισηγήσεις	102
4.1	Σκοπός και φύση του παρόντος κεφαλαίου	102
4.2	Σχετικές πηγές στο διαδίκτυο	102
4.3	Κατάλογος συμπερασμάτων/εισηγήσεων.....	105
4.4	Οδηγός λήψης απόφασης σε μορφή διαγράμματος.....	109
5	Αναφορές – Βιβλιογραφία	118

Γλωσσάριο

1. «Πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή»: Αυτός ο όρος χρησιμοποιείται πιο ευρέως σε νομικά κείμενα και κατ' επέκταση σε διάφορα σημεία της παρούσας αναφοράς, αντί του όρου «λογισμικό».
2. «Προστατευτικές άδειες»: Ορίζονται έτσι οι άδειες λογισμικού ανοιχτού κώδικα των οποίων οι όροι περιορίζουν τη διανομή καλυπτόμενου λογισμικού υπό όρους διαφορετικούς και ανεξέλεγκτα. Ορισμένες από τις προστατευτικές άδειες, αφήνουν μικρά περιθώρια επιβολής διαφορετικών όρων αλλά μόνο με την έγκριση του κατέχοντος τα πνευματικά δικαιώματα ή μόνο για προ-καθορισμένες διαφορετικές άδειες.
3. «Μη-προστατευτικές άδειες»: Ορίζονται έτσι οι άδειες λογισμικού ανοιχτού κώδικα των οποίων οι όροι δεν επιβάλλουν κανένα περιορισμό ως προς τους όρους διανομής του αδειοδοτούμενου λογισμικού. Ο κάτοχος της άδειας έχει το δικαίωμα να διανέμει το λογισμικό υπό οποιοσδήποτε όρους άλλης άδειας λογισμικού ανοιχτού κώδικα ή/και όρους κλειστού λογισμικού.
4. «Κλειστό λογισμικό» ή «λογισμικό κλειστού κώδικα»: Ορίζεται έτσι το λογισμικό του οποίου ο κώδικας δεν παρέχεται ελεύθερα σε τρίτους υπό όρους οποιασδήποτε άδειας ανοιχτού λογισμικού.

1 Εισαγωγή

1.1 Περιγραφή προβλήματος και πρόταση επίλυσης

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της, η εταιρεία G.M EuroCy Innovations Ltd καλείται άμεσα ή έμμεσα να υλοποιήσει λύσεις λογισμικού για διάφορες ανάγκες των πελατών-συνεργατών της. Ενδιάμεσος στόχος της εταιρείας είναι η μείωση του κόστους ώστε οι λύσεις που προσφέρει να καθίστανται ανταγωνιστικές ως προς την ποιότητα και την τιμή τους. Προς αυτήν την κατεύθυνση, η εταιρεία έχει υιοθετήσει δύο κατευθυντήριες πολιτικές:

ι) Χρήση της αρχιτεκτονικής σύνδεσης υπηρεσιών (Service-oriented Architecture) ώστε να επιτυγχάνει την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη χρήση υπάρχοντων τμημάτων λογισμικού στη διαδικασία υλοποίησης ολοκληρωμένης λύσης,

ιι) Χρήση κατάλληλου συνδυασμού λογισμικού ανοιχτού και κλειστού κώδικα για επίτευξη της επιθυμητής τεχνικο-οικονομικής λύσης.

Η εμπειρία της εταιρείας στην Κύπρο και στο εξωτερικό, καταδεικνύει ότι η χρήση τμημάτων λογισμικού ανοιχτού κώδικα (ή/και δωρεάν-ελεύθερου λογισμικού) εγείρει νομικά θέματα που δύναται να καθυστερήσουν σημαντικά τις δραστηριότητες της εταιρείας κατά την υλοποίηση λύσεων λογισμικού. Σε περίπτωση που το λογισμικό ανοιχτού κώδικα χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με λογισμικό κλειστού κώδικα, το πρόβλημα γίνεται ακόμα πιο πολύπλοκο. Μια πρώτη μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης, δείχνει ότι δεν υπάρχει απλός τρόπος καθορισμού των νομικών δικαιωμάτων χρήσης τμημάτων λογισμικού που υπόκεινται σε διαφορετικές άδειες χρήσης, σε ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον. Για παράδειγμα, σήμερα τα περισσότερα πακέτα λογισμικού ανοιχτού κώδικα, χρησιμοποιούν άδειες χρήσης προερχόμενες από Ηνωμένες Πολιτείες και ως εκ τούτου δεν είναι προσαρμοσμένες στο νομικό σύστημα των περισσότερων Ευρωπαϊκών χωρών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νομικής αβεβαιότητας. Η αβεβαιότητα οφείλεται κυρίως στην ποικιλομορφία των αδειών χρήσης και άλλων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που εμπλέκονται στην υλοποίηση λύσεων λογισμικού.

Ο γενικός στόχος αυτής της μελέτης είναι η δημιουργία του απαραίτητου υπόβαθρου, ώστε να βελτιώνεται και να προσδιορίζεται η νομική ποιότητα/υπόσταση των ολοκληρωμένων λύσεων

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

λογισμικού που προσφέρει η εταιρεία και έτσι να κερδίζεται η εμπιστοσύνη των πελατών. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει ανάγκη αντιμετώπισης όλων των σημαντικών νομικών θεμάτων που σχετίζονται με την υλοποίηση, επανα-χρησιμοποίηση και εκμετάλλευση πακέτων λογισμικού ανοιχτού κώδικα διαφόρων αδειών χρήσης και σε συνδυασμό με πακέτα λογισμικού κλειστού κώδικα. Επιμέρους ζητήματα αποτελούν η μελέτη των υπάρχουσων αδειών χρήσης λογισμικού ανοιχτού κώδικα και της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, καθώς και η αξιολόγηση και ο μετριασμός της νομικής ευθύνης και του ρίσκου, σε θέματα που σχετίζονται με συμβατότητα αδειών χρήσης λογισμικού.

Επιγραμματικά, απαιτείται μια μεθοδολογία ώστε να αντιλαμβάνονται αυτοί που λαμβάνουν τις αποφάσεις, όσο το δυνατόν πιο άμεσα και απλά, κατά πόσο ο συνδυασμός πακέτων λογισμικού που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης λύσης, προϋποθέτει νομικό ρίσκο και σε ποιο βαθμό.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος που περιγράφεται πιο πάνω, έχει επιλεγεί το Κέντρο Επιστημονικού Διαλόγου και Έρευνας (ΚΕΔΕ) ως κατάλληλος ερευνητικός φορέας για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών καινοτομίας, ερευνητικής/νομικής φύσης, σχετικών με την προστασία και εμπορία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και σχετικών με άδειες εκμετάλλευσης.

Το ΚΕΔΕ έχει αναλάβει και παρουσιάζει σε αυτήν την αναφορά τα αποτελέσματα των πιο κάτω επί μέρους μελετών:

- Τη μελέτη της τρέχουσας αγοράς των βασικότερων αδειών χρήσης (δωρεάν και μή) λογισμικού ανοιχτού κώδικα
- Τη μελέτη της συμβατότητας με την κυπριακή νομοθεσία
- Τη μελέτη και αξιολόγηση του ρίσκου και της νομικής ευθύνης που αναλαμβάνει η εταιρεία κατά το συνδυασμό πακέτων λογισμικού συγκεκριμένων αδειών χρήσης σε ολοκληρωμένη λύση.
- Τη μελέτη και πρόταση της μεθοδολογίας την οποία θα χρησιμοποιεί η εταιρεία για έλεγχο της συμβατότητας (ως προς τις άδειες χρήσης) πακέτων λογισμικού

Πριν προχωρήσουμε στις λεπτομέρειες της μελέτης, θεωρούμε απαραίτητο να δώσουμε τους ορισμούς για τα δύο βασικά συστατικά του προβλήματος, το λογισμικό ανοιχτού κώδικα και κατ' επέκταση την αδειοδότηση του, και την ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων, με χρήση επί

μέρους τμημάτων λογισμικού. Σχετικές πληροφορίες παρατίθενται στα υπο-κεφάλαια που ακολουθούν.

1.2 Ορισμός Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (ΛΑΚ) και αδειών χρήσης

Ο ιστοχώρος του Open Source Initiative¹, αποτελεί μια έγκυρη πηγή πληροφόρησης από την οποία μπορούμε να δανειστούμε μια βασική περιγραφή της έννοιας του λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Ο ορισμός που παρέχεται στη διεύθυνση <http://opensource.org/docs/osd> είναι και ο επικρατέστερος. Επιπλέον, το Free Software Foundation (FSF)², οργανισμός που ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1985 και είναι περισσότερο υπέρ της πλήρους ελευθερίας του λογισμικού, παρέχει επίσης ένα ορισμό του ελεύθερου λογισμικού, στη διεύθυνση <http://www.gnu.org/philosophy/free-sw.html>, ο οποίος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποδεχτός από όλους τους ενδιαφερόμενους για το μοντέλο λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Συγκεκριμένα, καθορίζει τα κριτήρια τα οποία πρέπει να πληρεί ένα λογισμικό ώστε να μπορεί να ονομαστεί «ελεύθερο». Κατά τη στιγμή συγγραφής αυτής της αναφοράς, τα κριτήρια αυτά είναι (σε ελεύθερη μετάφραση από την Αγγλική γλώσσα):

- ι) Ελευθερία εκτέλεσης του προγράμματος για οποιοδήποτε σκοπό.
- ιι) Ελευθερία μελέτης του τρόπου λειτουργίας του προγράμματος και δημιουργία αλλαγών ώστε αυτό να επιτελεί τη λειτουργία που επιθυμεί ο χρήστης. Η πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα είναι προαπαιτούμενο για αυτήν την ελευθερία.
- ιιι) Ελευθερία διανομής αντιγράφων ώστε να βοηθηθεί ο γείτονας.
- ιιιι) Ελευθερία διανομής τροποποιημένων αντιγράφων σε άλλους. Αυτή η πράξη δίνει σε όλους το δικαίωμα να επωφεληθούν από τις τροποποιήσεις που γίνονται στο λογισμικό. Η πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα είναι προαπαιτούμενο για αυτήν την ελευθερία.

Το Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα (ΛΑΚ) αποτελεί γενικά λογισμικό υπολογιστών, το οποίο είναι διαθέσιμο σε μορφή πηγαίου κώδικα (το ακριβές περιεχόμενο των εντολών που δίνονται στον υπολογιστή, σε συγκεκριμένη γλώσσα προγραμματισμού, ώστε να εκτελέσει μια σειρά διαδικασιών και να παράγει τα επιθυμητά αποτελέσματα). Ο πηγαίος κώδικας, καθώς και άλλα δικαιώματα που

¹ <http://opensource.org/>

² <http://www.fsf.org/>

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

τον συνοδεύουν και υπό άλλες συνθήκες διατηρούνται μόνο για συγκεκριμένους κατόχους αυτών των δικαιωμάτων, στην περίπτωση του λογισμικού ανοιχτού κώδικα δίνεται ανοιχτά και με βάση συγκεκριμένη(ες) άδεια(ες) χρήσης τέτοιου λογισμικού, οι οποία(ες) επιτρέπει(ουν) στους χρήστες να μελετήσουν, να αλλάξουν, να βελτιώσουν, ακόμα και να διανέμουν το λογισμικό.

Το λογισμικό ανοιχτού κώδικα συχνά αναπτύσσεται συνεργατικά και δημόσια, από πολλούς προγραμματιστές και σε αναφορές από το Standish Group φαίνεται η υιοθέτηση λογισμικού ανοιχτού κώδικα να έχει οδηγήσει σε εξοικονομήσεις περίπου 60 εκατομμυρίων δολαρίων για τους καταναλωτές^{3 4}.

Η αρχικές κινήσεις για ανάπτυξη ελεύθερου λογισμικού τοποθετούνται χρονικά μέσα στο έτος 1983. Το 1998, ορισμένοι έθεσαν την άποψη ότι ο όρος «ελεύθερο λογισμικό» θα έπρεπε να αντικατασταθεί με τον όρο «λογισμικό ανοιχτού κώδικα», ο οποίος είναι λιγότερο ασαφής και πιο κατάλληλος για τον επιχειρηματικό κόσμο⁵. Οι προγραμματιστές λογισμικού έχουν το δικαίωμα να δημοσιεύουν τον κώδικα του λογισμικού τους κάτω από κατάλληλες άδειες χρήσης, ώστε ο καθένας να μπορεί να δημιουργήσει το ίδιο λογισμικό ή απλώς να κατανοήσει τον εσωτερικό τρόπο λειτουργίας του λογισμικού. Γενικά, όσον αφορά το λογισμικό ανοιχτού κώδικα, ο καθένας δικαιούται να αναπτύξει αλλαγές πάνω του, να το μετατρέψει ώστε να εκτελείται σε άλλες πλατφόρμες και λειτουργικά συστήματα, να το μοιραστεί με άλλους, και σε ορισμένες περιπτώσεις, να το πουλήσει. Τα βασικά εν δυνάμει πλεονεκτήματα που έχουν αναγνωριστεί στο λογισμικό ανοιχτού κώδικα είναι η δυνατότητα ανάπτυξης καλύτερης ασφάλειας (με συνεργατική δουλειά), το χαμηλό του κόστος, η διαφάνεια, το εύρος ζωής του, η δυνατότητα που προσφέρει για διαλειτουργικότητα, και η ευκολία που προσφέρει στο μετασχηματισμό του για τοπικές ιδιαιτερότητες. Ειδικότερα, για τις Κυβερνήσεις (τοπικές και κρατικές), που παίρνουν τις αποφάσεις για ανάπτυξη λογισμικού, οι Casson και Ryan⁶ αναφέρουν ότι αυτές έχουν ευθύνη απέναντι στους πολίτες που πληρώνουν φόρους ώστε να μελετούν προσεχτικά την πιθανότητα χρήσης λογισμικού ανοιχτού κώδικα σε σχέση με τα εν δυνάμει πλεονεκτήματα που προσφέρει.

³ Rothwell, Richard (2008-08-05). "Creating wealth with free software". Free Software Magazine. Retrieved 2008-09-08.

⁴ "Standish Newsroom - Open Source" (Press release). Boston. 2008-04-16. Retrieved 2008-09-08.

⁵ Raymond, Eric S. (1998-02-08). "Goodbye, "free software"; hello, "open source"". Retrieved 2008-08-13.

⁶ Casson and Ryan, Open Standards, Open Source Adoption in the Public Sector, and Their Relationship to Microsoft's Market Dominance [available to download at http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1656616]

Το Free Software Foundation ξεκαθαρίζει ότι η λέξη «free» (δωρεάν/ελεύθερος) χρησιμοποιείται για το λογισμικό ανοιχτού κώδικα με την έννοια της ελευθερίας στην διασπορά και όχι με την έννοια της μη ύπαρξης κόστους οικονομικού⁷. Μια παρεξήγηση που υπάρχει και που πρέπει να λύνεται είναι ότι το λογισμικό ανοιχτού κώδικα δεν είναι κατ' ανάγκη δωρεάν, παρόλο που στις πλείστες των περιπτώσεων αυτή είναι η πραγματικότητα. Δηλαδή, ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων ενός λογισμικού, παρέχει ελεύθερα τον πηγαίο κώδικα σε τρίτους, επιβάλλοντας κάποιους όρους για να εξασφαλίσει αυτήν την ελευθερία και για τους επόμενους. Σε καμία περίπτωση, όμως, η έννοια της ελευθερίας δεν προϋποθέτει και τη δωρεάν παροχή του λογισμικού. Ο πρώτος μπορεί να χρεώνει για αυτήν του την πράξη.

Σχετικά με την αδειοδότηση του λογισμικού ανοιχτού κώδικα, η δημιουργία συγκεκριμένων αδειών χρήσης τέτοιου λογισμικού ήταν απαραίτητη, ώστε να προφυλάξει τα δικαιώματα των χρηστών ως προς τη διατήρηση της ανοιχτής χρήσης του λογισμικού και της εξέλιξης του. Μια τέτοια άδεια χρήσης, ορίζει τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων του λογισμικού παραχωρεί στον χρήστη του λογισμικού. Πέρα από τα δικαιώματα της αντιγραφής, τροποποίησης, αναδιανομής, κτλ, του πηγαίου κώδικα, αυτές οι άδειες καθορίζουν και υποχρεώσεις (π.χ. οποιοσδήποτε αλλαγές στον κώδικα που πρόκειται να διανεμηθούν, πρέπει να παραμείνουν σε μορφή ανοιχτού κώδικα δίνοντας αναφορά σε όλους τους προηγούμενους δημιουργούς του λογισμικού, κτλ.). Πρέπει να σημειωθεί, ότι ο αρχικός δημιουργός του λογισμικού εξακολουθεί να κατέχει όλα τα δικαιώματα ως προς αυτό, αλλά παραχωρεί στον χρήστη του λογισμικού χρήσης του, δηλαδή το δικαίωμα να διενεργεί ορισμένες πράξεις όπως η άδεια αντιγραφή ή διανομή του λογισμικού νοουμένου ότι τηρεί και τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με την παραχώρηση αυτή.

Ορισμένα παραδείγματα αδειών χρήσης λογισμικού ανοιχτού κώδικα (περισσότερα δίνονται σε επόμενα κεφάλαια), είναι η άδεια Apache, η άδεια BSB, η άδεια GNU General Public License, η άδεια GNU Lesser General Public License, η άδεια MIT License, η άδεια Eclipse Public License και η άδεια Mozilla Public License. Η ύπαρξη πολλών προϊόντων λογισμικού ανοιχτού κώδικα (~180.000) σε συνδυασμό με την ύπαρξη πολλών μεμονωμένων αδειών χρήσης, δυσκολεύει πολύ το έργο των επιχειρήσεων στο να αντιληφθούν το νομικό κομμάτι της χρήσης και διάθεσης λογισμικού ανοιχτού κώδικα και κατ' επέκταση το πώς πρέπει να αντιμετωπίζουν τις αποφάσεις τους σε σχέση με αυτό.

⁷ <http://www.gnu.org/philosophy/free-sw.html>

Αποτελεί πλέον πραγματικότητα το γεγονός ότι οι περισσότερες καινοτόμες επιχειρήσεις δεν βασίζονται στις πωλήσεις συγκεκριμένου λογισμικού. Αυτό καθιστά κοινό τόπο την όλο και περισσότερη χρήση του λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Για παράδειγμα, το 2009 ο Λευκός Οίκος αποφάσισε την αντικατάσταση του Συστήματος Διαχείρισης Διαδικτυακού Περιεχομένου που είχε, με αντίστοιχο αδειοδότησης ανοιχτού κώδικα (το λογισμικό διαχείρισης περιεχομένου, ανοιχτού κώδικα, DRUPAL)⁸. Επίσης, όλο και περισσότερες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν λογισμικό ανοιχτού κώδικα στις προσφορές τους για προϊόντα. Για να αντιμετωπίσουν το μειονέκτημα που παραδοσιακά είχε το λογισμικό ανοιχτού κώδικα, δηλαδή το φόβο μη ανάληψης της ευθύνης τεχνικής υποστήριξης, οι εταιρείες ανακοινώνουν ότι αναλαμβάνουν πλήρη υποστήριξη για τα προϊόντα που προσφέρουν και που είναι βασιμμένα σε λογισμικό ανοιχτού κώδικα.

1.3 Ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων με χρήση υπο- τμημάτων λογισμικού

Οι εταιρείες ανάπτυξης λογισμικού, σε παλαιότερες εποχές, σχεδίαζαν και ανέπτυσαν καθαρά δικό τους λογισμικό από την αρχή μέχρι το τέλος, χωρίς να βασίζονται σε οποιαδήποτε υπάρχοντα συστατικά. Αυτή η πρακτική ήταν σχεδόν επιβαλλόμενη από τις συνθήκες, την μη υποστήριξη των γλωσσών προγραμματισμού και των τεχνικών υλοποίησης στη χρήση έτοιμων υποτμημάτων, καθώς και την μη ύπαρξη κατάλληλων υποτμημάτων. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας, όμως, έφερε στις εταιρείες εργαλεία όπως τον προγραμματισμό βασισμένο σε αντικείμενα (object-oriented programming), που επιτρέπει στους δημιουργούς του λογισμικού να ορίζουν μικρά τμήματα που κάνουν συγκεκριμένη δουλειά και να τα συνδέουν με τα άλλα μέσω καλά ορισμένων διεπαφών και με δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης σε διαφορετικές συνδέσεις.

Η εξέλιξη αυτή, οδήγησε και στην ιδέα της Αρχιτεκτονικής σε επίπεδο Υπηρεσιών (Service-oriented architecture). Αυτή η αρχιτεκτονική, καθορίζει ότι τα «ανεξάρτητα» υποτμήματα λογισμικού που αναπτύσσονται, όχι μόνο δεν είναι εξαρτώμενα των άλλων τμημάτων του λογισμικού με το οποίο συνδέονται, αλλά αποτελούν και ανεξάρτητες υπηρεσίες λογισμικού, με νόημα ύπαρξης για τον τελικό χρήστη ως ξεχωριστές οντότητες. Για παράδειγμα, το υποτμήμα λογισμικού, που αναλαμβάνει την αυθεντικοποίηση και τον έλεγχο πρόσβασης των χρηστών σε ένα διαδικτυακό τόπο, είναι μια υπηρεσία με λόγο ύπαρξης ως ανεξάρτητη και που μπορεί να μεταφερθεί και να

⁸ <http://drupal.org/whitehouse-gov-launches-on-drupal-engages-community>

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικό περιβάλλον ως έχει. Από την άλλη, το αντικείμενο λογισμικού που αναλαμβάνει τη φύλαξη των δεδομένων σε μια βάση, μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί σε άλλο περιβάλλον αλλά όχι ως ανεξάρτητη υπηρεσία.

Γίνεται ξεκάθαρο ότι η ιδέα σύνδεσης τμημάτων λογισμικού για τη δημιουργία μεγαλύτερων και πολυπλοκότερων λύσεων, ήταν η λύση στο πρόβλημα διαχείρισης της πολυπλοκότητας μεγάλων συστημάτων. Ένας τοίχος αποτελείται πάντοτε από μικρότερα δομικά υλικά που το καθένα υπάρχει ανεξάρτητα από τα άλλα, αλλά μαζί συνεργάζονται για να αποτελέσουν μια άλλη οντότητα. Επιπλέον, η δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης τμημάτων λογισμικού σε άλλες λύσεις οδήγησε σε δραστηκή μείωση του κόστους για τις επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού και κατ' επέκταση και για τον πελάτη. Το πλεονέκτημα γίνεται ακόμα πιο σημαντικό με τη χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Πλέον, τα υποτμήματα λογισμικού που μια επιχείρηση μπορεί να επαναχρησιμοποιήσει στις δικές της λύσεις δεν είναι μόνο τα δικά της, αλλά και όλα τα τμήματα λογισμικού ανοιχτού κώδικα που έχουν δημιουργήσει άλλες επιχειρήσεις παγκόσμια. Ειδικότερα για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τα πλεονεκτήματα είναι ακόμα πιο φανερά γιατί τις καθιστούν ανταγωνιστικές μονάδες στη βιομηχανία ανάπτυξης λογισμικού και καινοτόμων λύσεων. Το Έργο OPEN-SME (FP7-SME-2008-2 – 243768), “Open-Source Software Reuse Service for SMEs”⁹, αναλύει με λεπτομέρεια τις δυνατότητες χρήσης τμημάτων λογισμικού ανοιχτού κώδικα από μικρομεσαίες επιχειρήσεις και δίνει μια σειρά από εργαλεία για να βοηθήσει τις επιχειρήσεις προς αυτόν το σκοπό. Βέβαια, η χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα προϋποθέτει κατανόηση των νομικών πλασίων, καθώς και των επιχειρηματικών μοντέλων που προκύπτουν από τέτοια χρήση. Η κατανόηση και η μείωση του νομικού ρίσκου είναι τα θέματα που μας απασχολούν στην παρούσα μελέτη.

Για να γίνει περισσότερο αντιληπτή η έννοια της χρήσης υποτμημάτων λογισμικού ανοιχτού κώδικα, αναφέρουμε εν συντομία ένα παράδειγμα: Στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Έργου ViPi¹⁰, η κοινοπραξία έχει αναλάβει την υλοποίηση ενός διαδικτυακού συστήματος, που θα περιλαμβάνει μια διαδικτυακή πύλη διάχυσης πληροφορίας, ένα σύστημα κοινωνικής δικτύωσης και ένα περιβάλλον εκπαίδευσης, όλα συνδεδεμένα σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα. Μια επιλογή θα ήταν, για τις εταιρείες που καλούνται να αναπτύξουν αυτό το σύστημα, η δημιουργία του συστήματος από την αρχή μέχρι το τέλος με ίδιους πόρους, είτε ως ένα τμήμα είτε ως πολλά συνδεδεμένα. Αυτό όμως προϋποθέτει μεγάλο κόστος, το οποίο δεν καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του Έργου. Με

⁹ <http://opensme.eu/>

¹⁰ <http://www.vipi-project.eu>

αυτά τα δεδομένα, η κοινοπραξία εξετάζει τα υπάρχοντα τμήματα λογισμικού ανοιχτού κώδικα και αποφασίζει την σύνδεση τριών άλλων πακέτων λογισμικού ως υποσυστημάτων για τη δημιουργία της επιθυμητής λύσης. Πιθανά τέτοια υποσυστήματα είναι το Σύστημα Διαχείρισης Διαδικτυακού Περιεχομένου Wordpress¹¹, το σύστημα κοινωνικής δικτύωσης BuddyPress¹² που ήδη παρέχει δυνατότητα σύνδεσης άμεσης με το σύστημα Wordpress και την πλατφόρμα e-learning ATutor¹³.

Περισσότερα παραδείγματα και με την απαιτούμενη ανάλυση και επεξήγηση, δίνονται στα επόμενα κεφάλαια της μελέτης.

1.4 Διάρθρωση κειμένου

Η παρούσα αναφορά ακολουθεί την εξής διάρθρωση :

Μετά την εισαγωγή στο παρόν κεφάλαιο 1, στο κεφάλαιο 2 παρατίθενται οι βασικές και κοινά χρησιμοποιούμενες άδειες χρήσης λογισμικού ανοιχτού κώδικα και περιγράφονται ανεξάρτητα η καθεμιά ως προς τα βασικά συστατικά τους. Γίνεται επίσης μια πρώτη προσπάθεια κάθετης ανάλυσης των αδειών χρήσης, ως προς τα κοινά χαρακτηριστικά τους. Στη συνέχεια, στο κεφάλαιο 3, παρατίθεται λεπτομερής ανάλυση του νομικού καθεστώτος που αφορά την χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα με αναφορά στις πρόνοιες της Κυπριακής Νομοθεσίας και Νομολογίας αλλά και αυτής άλλων χωρών. Το κεφάλαιο 3 περιέχει επίσης περιγραφή της μεθοδολογίας αξιολόγησης και μείωσης ανάλυσης νομικού ρίσκου, που προτείνεται να ακολουθούν οι επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού στην Κύπρο όταν επιθυμούν να συμπεριλάβουν λογισμικό ανοιχτού κώδικα στις ολοκληρωμένες λύσεις τους. Τέλος, το κεφάλαιο 4 συνοψίζει τα αποτελέσματα και ευρήματα αυτής της μελέτης, παρέχοντας και ένα σύντομο περιληπτικό οδηγό προς τις επιχειρήσεις. Στο κεφάλαιο 5 υπάρχει λίστα με τις πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί στη μελέτη και για τη συγγραφή της αναφοράς.

¹¹ www.wordpress.org

¹² www.buddypress.org

¹³ www.atutor.org

2 Ευρέως διαδεδομένες άδειες χρήσης ΛΑΚ

Το κεφάλαιο αυτό παρουσιάζει ευρέως διαδεδομένες άδειες χρήσης λογισμικού ανοιχτού κώδικα (ή/και ελεύθερου λογισμικού), καθώς και κάποιες άδειες που είχαν δημιουργηθεί με ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, παρόλο που δεν είναι το ίδιο διαδεδομένες όσο οι άλλες. Στόχος του κεφαλαίου δεν είναι να δώσει λίστα με όλες τις άδειες χρήσης λογισμικού ανοιχτού κώδικα και γι αυτόν το λόγο η λίστα δεν είναι πλήρης. Έχουν επιλεγεί οι άδειες χρήσης που συναντώνται σε πακέτα λογισμικού που χρησιμοποιούνται στην αγορά, με στόχο να περιγραφούν σε σημείο που να επιτρέψουν την ανάλυση και την εξαγωγή γνώσης ως προς τη συμβατότητα τους, τις βασικές ομοιότητες αλλά και διαφορές τους.

Η βασική πηγή που χρησιμοποιήθηκε για τη συγγραφή του κεφαλαίου αυτού, είναι ο ιστοχώρος του Open Source Initiative, στη διεύθυνση <http://opensource.org/>, η οποία περιέχει το πλήρες κείμενο των αδειών αυτών στην Αγγλική γλώσσα, καθώς και άλλες σχετικές με τις εν λόγω άδειες πληροφορίες.

2.1 Λίστα και παρουσίαση των επιλεγέντων αδειών ανοιχτού και ελεύθερου λογισμικού

Σε πρώτη φάση οι άδειες που επιλέγηκαν παρουσιάζονται η κάθε μια ξεχωριστά, ώστε να φανούν τα βασικά τους χαρακτηριστικά ως προς τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που καθορίζουν στη χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Τονίζεται ότι δεν γίνεται προσπάθεια αναγωγής ολόκληρου του περιεχομένου των αδειών, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει και όρους γενικής χρήσης (που δεν αναφέρονται εδώ) όπως αποποίηση ευθύνης, εγγυήσεις, αναθεωρημένες εκδόσεις άδειας, κτλ.

Ακολούθως, οι άδειες σχολιάζονται οριζόντια, ως μια πρώτη προσπάθεια σύγκρισης των χαρακτηριστικών τους και ανάδειξης των ομοιοτήτων και διαφορών τους.

2.1.1 Apache License, Version 2.0

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	Apache License, Version 2.0

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/Apache-2.0 , http://www.apache.org/licenses/LICENSE-2.0
3	Ημερομηνία έκδοσης	Ιανουάριος, 2004
4	<p>Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών:</p> <p>Άδεια χρήσης, αντιγραφής, διανομής, αναπαραγωγής</p> <p>- Διεθνής, μη αποκλειστική, χωρίς χρέωση και αμετάκλητη άδεια για αντιγραφή του λογισμικού, αναπαραγωγή, δημιουργία παράγωγης εργασίας, δημοσιοποίηση, δημόσια χρήση, εκμίσθωση, και διανομή του λογισμικού ή οποιουδήποτε παράγωγου, σε μορφή κώδικα ή εκτελέσιμου αρχείου.</p> <p>Άδεια ευρεσιτεχνίας</p> <p>Διαρκής, διεθνής, μη αποκλειστική, χωρίς χρέωση και αμετάκλητη (εκτός εάν προκύπτει από το κείμενο στο παρόν άρθρο) άδεια ευρεσιτεχνίας, στη δημιουργία, χρήση, προσφορά για πώληση, πώληση, εισαγωγή ή άλλο τρόπος μεταφοράς του λογισμικού. Η άδεια απευθύνεται σε ευρεσιτεχνίες που σχετίζονται με τη χρήση του συγκεκριμένου λογισμικού.</p> <p>Αναδιανομή</p> <p>- Άδεια αναπαραγωγής και διανομής αντιγράφων του λογισμικού ή παραγώγων αυτού, με οποιοδήποτε μέσο, με ή χωρίς μετατροπές, σε μορφή πηγαίου κώδικα ή εκτελέσιμου αρχείου, εάν ισχύουν τα πιο κάτω:</p> <p>- Το λογισμικό συνοδεύεται από αντίγραφο της άδειας αυτής, οποιοσδήποτε μετατροπές φέρουν τα στοιχεία αυτού που τις πραγματοποίησε, ο κώδικας του παράγωγου λογισμικού συνοδεύεται από όλες τις ανακοινώσεις που αφορούν τις άδειες αντιγραφής, ευρεσιτεχνίας, κτλ., που αφορούν το αρχικό λογισμικό, εάν υπάρχει ειδικό αρχείο με τις ανακοινώσεις αυτές, διανέμεται μαζί με το λογισμικό.</p> <p>- Ο δικαιολήπτης, δύναται να προσθέσει τις δικές του ανακοινώσεις και να καθορίσει δικούς του όρους για αντιγραφή, χρήση κτλ του παράγωγου από αυτόν κώδικα, δεδομένου ότι ικανοποιεί όλους τους όρους που τίθενται για το αρχικό λογισμικό.</p> <p>Υποβολή συνεισφοράς</p>	

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>Εκτός αν κάτι διαφορετικό αναφέρεται ρητά ή σε ξεχωριστή συμφωνία μεταξύ των μερών, οποιαδήποτε συνεισφορά υποβάλλεται προς τον παραγωγό του λογισμικού για συμπερίληψη στο αρχικό λογισμικό, θα υπόκειται στους όρους χρήσης της άδειας αυτής.</p>	
5	<p>Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού</p>	<p>Χρησιμοποιείται από όλα τα έργα της Apache Software Foundation, συμπεριλαμβανομένου του Apache HTTP Server, το οποίο χρησιμοποιείται σε περισσότερο από τους μισούς web servers στο διαδίκτυο.</p>
6	<p>Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:</p>	<p>Σε παράρτημα του κειμένου της άδειας, παρέχονται οδηγίες για το πώς μπορεί κάποιος να την εφαρμόσει σε λογισμικό που παρήγαγε, π.χ. τι και που πρέπει να γράψει ώστε να είναι σωστή η αδειοδότηση.</p>
7	<p>Άλλα σχόλια:</p>	

2.1.2 The BSD 3-Clause License

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	BSD 3-Clause License ("BSD New" or "BSD Simplified")
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/BSD-3-Clause
3	Ημερομηνία έκδοσης	?
4	<p>Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών:</p> <p>Διατήρηση δικαιωμάτων</p> <p>Ο κάτοχος των δικαιωμάτων επί του λογισμικού διατηρεί όλα τα δικαιώματα εκτός από αυτά που εκχωρεί άμεσα με αυτήν την άδεια.</p> <p>Χρήση και αναδιανομή</p> <p>Η χρήση και η αναδιανομή του λογισμικού, σε μορφή πηγαίου κώδικα ή εκτελέσιμου αρχείου,</p>	

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>με πραγματοποίηση αλλαγών ή όχι, επιτρέπεται εφόσον ισχύουν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Το λογισμικό πρέπει να φέρει το copyright της άδειας, τη λίστα με τις προϋποθέσεις χρήσης και τη σχετική αποποίηση ευθυνών. Εάν είναι σε μορφή εκτελέσιμη, τα πιο πάνω πρέπει να υπάρχουν στα κείμενα τεκμηρίωσης ή σε άλλο υλικό που παρέχεται μαζί με τη διανομή του λογισμικού - Τα ονόματα των δημιουργών του λογισμικού δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για έγκριση ή προώθηση προϊόντων που δημιουργούνται με αυτό το λογισμικό, χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια τους 	
5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	Χρησιμοποιείται από τη βιβλιοθήκη ειδοποιήσων libevent (http://libevent.org/)
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	-
7	Άλλα σχόλια:	

2.1.3 The BSD 2-Clause License

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	BSD 2-Clause License ("Simplified BSD License")
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/BSD-2-Clause
3	Ημερομηνία έκδοσης	1998
4	Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών: Διατήρηση δικαιωμάτων Ο δημιουργός του λογισμικού διατηρεί όλα τα δικαιώματα εκτός από αυτά που εκχωρεί άμεσα με αυτήν την άδεια.	

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	Χρήση και αναδιανομή	
	<p>Η χρήση και η αναδιανομή του λογισμικού, σε μορφή πηγαίου κώδικα ή εκτελέσιμου αρχείου, με πραγματοποίηση αλλαγών ή όχι, επιτρέπεται εφόσον ισχύουν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Το λογισμικό πρέπει να φέρει το copyright της άδειας, τη λίστα με τις προϋποθέσεις χρήσης και τη σχετική αποποίηση ευθυνών. Εάν είναι σε μορφή εκτελέσιμη, τα πιο πάνω πρέπει να υπάρχουν στα κείμενα τεκμηρίωσης ή σε άλλο υλικό που παρέχεται μαζί με τη διανομή του λογισμικού 	
5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	Χρησιμοποιείται από το λογισμικό διαχείρισης περιεχομένου διαδικτύου, SilverStripe (http://www.silverstripe.org/download/)
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	-
7	Άλλα σχόλια:	

2.1.4 The GNU General Public License (GPL-2.0)

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	GNU General Public License (GPL-2.0), Version 2
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/gpl-2.0.php
3	Ημερομηνία έκδοσης	Ιούνιος, 1991
4	Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών: Εισαγωγικά Η άδεια αναφέρεται σε ελεύθερο λογισμικό (free) και όχι κατ' ανάγκη σε δωρεάν λογισμικό (free). Η άδεια έχει σχεδιαστεί για να προστατεύσει την ελευθερία διανομής ελεύθερου λογισμικού (με σχετική χρέωση αν το επιθυμεί ο χρήστης), την ελευθερία λήψης πηγαίου	

κώδικα όπου είναι επιθυμητό, την ελευθερία αλλαγής του πηγαίου κώδικα και αναδιανομής του σε νέο ελεύθερο λογισμικό, και τη γνώση των πιο πάνω.

Η αναδιανομή ελεύθερου λογισμικού πρέπει να συνοδεύεται από παροχή όλων των δικαιωμάτων που καθορίζει η άδεια, καθώς και ενημέρωση των νέων χρηστών επί αυτού.

Επίσης, η άδεια έχει ως στόχο να αποφύγει τη δημιουργία πατέντων ευρεσιτεχνίας που να σχετίζονται με το λογισμικό που προστατεύει.

Όροι και προϋποθέσεις αντιγραφής, διανομής και τροποποίησης λογισμικού

- Η άδεια καλύπτει μόνο πράξεις αντιγραφής, διανομής και τροποποίησης λογισμικού.

Οτιδήποτε άλλο είναι εκτός του σκοπού της

- Η άδεια αφορά στο αρχικό λογισμικό (Πρόγραμμα), καθώς και οποιαδήποτε παράγωγα του.

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται να αντιγράψει και να διανέμει το λογισμικό, εφόσον κρατήσει όλες τις αναφορές στους όρους της άδειας και της αποποίησης ευθύνης, μέσα στον πηγαίο κώδικα και επίσης διανέμει μαζί με το λογισμικό, αντίγραφο της άδειας και όλων των σχετικών ειδοποιήσεων.

- Ο δικαιολήπτης μπορεί να χρεώσει για την υπηρεσία αντιγραφής και διανομής του λογισμικού, καθώς και για υπηρεσία ανάληψης ευθύνης ως προς τη λειτουργία και τεχνική υποστήριξη, με δική του ευθύνη.

- Ο δικαιολήπτης μπορεί να τροποποιεί το λογισμικό ή οποιοδήποτε τμήμα του και να το διανέμει με βάση τους όρους της άδειας, εφόσον τηρούνται και τα εξής:

-- Τα τροποποιημένα αρχεία φέρουν ένδειξη της ημερομηνίας και του ατόμου που τα τροποποίησε

-- Τα τροποποιημένα αρχεία αδειοδοτούνται με τους όρους της αρχικής άδειας

-- Εάν το λογισμικό λειτουργεί με επικοινωνία με το χρήστη, πρέπει να παρέχεται στο χρήστη αντίγραφο της άδειας αυτής κατά την εκκίνηση της λειτουργίας.

-- Σε περίπτωση που οι τροποποιήσεις δεν αφορούν τροποποιήσεις αλλά προσθήκες ανεξάρτητες (δεν βασίζονται στο αρχικό λογισμικό) και απλώς διανέμονται μαζί με το λογισμικό, τότε αυτές δεν υπόκεινται στους όρους της άδειας αυτής.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>- Ο δικαιολήπτης μπορεί να αντιγράψει και να διανέμει το λογισμικό σε εκτελέσιμη μορφή, υπό τους όρους της άδειας αυτής και εφόσον τηρούνται ένα εκ των πιο κάτω:</p> <p>-- Το εκτελέσιμο αρχείο συνοδεύεται από τον πηγαίο κώδικα ή συνοδεύεται από προσφορά που ισχύει για τουλάχιστον 3 χρόνια για παροχή του πηγαίου κώδικα ή συνοδεύεται από πληροφορίες σχετικά με την παροχή του πηγαίου κώδικα από κάποια άλλη πηγή και όχι κερδοσκοπικού χαρακτήρα.</p> <p>- Η άδεια τερματίζεται αν ο δικαιολήπτης αντιγράψει, διανέμει, κτλ., το λογισμικό με οποιοδήποτε άλλο τρόπο που δεν καλύπτεται από την άδεια αυτή.</p> <p>- Αν οποιαδήποτε άλλη άδεια ή συμφωνία που έχει ο δικαιολήπτης με άλλους φορείς, έρχεται σε ασυμφωνία με όρους της άδειας αυτής, τότε αν δεν μπορούν να τηρηθούν και τα δύο, η μόνη λύση είναι να μη διανεμηθεί το λογισμικό καθόλου. Π.χ. σε περίπτωση πατέντας που θα εμποδίσει τους επόμενους δικαιολήπτες ως προς τα δικαιώματα που τους δίνει αυτή η άδεια, τότε το λογισμικό δεν πρέπει να διανεμηθεί.</p> <p>- Αν η αναδιανομή του λογισμικού απαγορεύεται σε κάποιες χώρες, τότε πρέπει να αναφέρεται ρητά στην άδεια και να απαγορεύεται η διανομή του σε αυτές τις χώρες.</p> <p>- Σε περίπτωση που το λογισμικό θα συνδυαστεί με άλλο ελεύθερο λογισμικό που υπόκειται σε διαφορετικούς όρους, τότε ο δικαιολήπτης μπορεί να επικοινωνήσει με τον δικαιοπάροχο αυτής της άδειας και να ζητήσει εξαίρεση. Τέτοια εξαίρεση θα δοθεί μόνο εάν οι αρχές της διατήρησης της ελευθερίας του λογισμικού εξακολουθούν να ικανοποιούνται.</p>	
<p>5</p>	<p>Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού</p>	<p>Χρησιμοποιείται από το λογισμικό διαχείρισης περιεχομένου διαδικτύου, Wordpress (www.wordpress.org), το λογισμικό ATutor (http://atutor.ca/), το λογισμικό BuddyPress (http://buddypress.org), καθώς και τα Linux kernel patches του λογισμικού Android.</p>
<p>6</p>	<p>Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:</p>	<p>Παρέχονται λεπτομερείς οδηγίες για το πώς κάποιος θα εφαρμόσει την άδεια σε λογισμικό δικό του. Π.χ. τι πρέπει να γράψει στα αρχεία του πηγαίου κώδικα, κτλ.</p>

7	Άλλα σχόλια:
----------	--------------

2.1.5 The GNU General Public License (GPL-3.0)

Α/Α	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	GNU GENERAL PUBLIC LICENSE, Version 3
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/gpl-3.0.html
3	Ημερομηνία έκδοσης	Ιούνιος, 2007
4	<p>Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών:</p> <p>Εισαγωγικά</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η άδεια αναφέρεται σε ελεύθερο λογισμικό (free) και όχι κατ' ανάγκη σε δωρεάν λογισμικό (free). Η άδεια έχει σχεδιαστεί για να προστατεύσει την ελευθερία διανομής ελεύθερου λογισμικού (με σχετική χρέωση αν το επιθυμεί ο δικαιολήπτης), την ελευθερία λήψης πηγαίου κώδικα όπου είναι επιθυμητό, την ελευθερία αλλαγής του πηγαίου κώδικα και αναδιανομής του σε νέο ελεύθερο λογισμικό, και τη γνώση των πιο πάνω. - Η αναδιανομή ελεύθερου λογισμικού πρέπει να συνοδεύεται από παροχή όλων των δικαιωμάτων που καθορίζει η άδεια, καθώς και ενημέρωση των νέων δικαιοληπτών επί αυτού. - Επίσης, η άδεια έχει ως στόχο να αποφύγει τη δημιουργία πατέντων ευρεσιτεχνίας που να σχετίζονται με το λογισμικό που προστατεύει και να περιορίζουν τη χρήση. - Ειδικότερα αυτή η 3^η έκδοση της άδειας GPL, έχει επεκταθεί ώστε να αποφύγει και να περιορίσει την πρακτική των κατασκευαστών συσκευών για προσωπική χρήση, οι οποίοι προκαθορίζουν και περιορίζουν τη χρήση λογισμικού στις συσκευές τους, σε συγκεκριμένο λογισμικό και εκδόσεις αυτού, πράγμα που περιορίζει ταυτόχρονα το δικαίωμα των χρηστών λογισμικού σε ελεύθερη χρήση. <p>Ορισμοί</p>	

- «Πηγαίος κώδικας» ορίζεται η μορφή του λογισμικού που προτιμάται για να πραγματοποιούνται τροποποιήσεις. Οποιαδήποτε άλλη μορφή του λογισμικού, ορίζεται ως «αντικείμενος κώδικας».

- «Πρότυπο περιβάλλον διεπαφής » ορίζεται ο τρόπος διεπαφής και αλληλεπίδρασης με κάποιο λογισμικό ή γλώσσα προγραμματισμού, ο οποίος ακολουθεί ευρέως γνωστά και χρησιμοποιούμενα πρότυπα.

- «Βιβλιοθήκες συστήματος» ορίζονται τα τμήματα λογισμικού που χρησιμοποιούνται μόνο για να κάνουν δυνατή τη χρήση του λογισμικού σε ένα μεγαλύτερο περιβάλλον λογισμικού, και δεν ανήκουν οι ίδιες ως τμήματα του λογισμικού.

Βασικά δικαιώματα

- Η άδεια καλύπτει τα δικαιώματα αντιγραφής του λογισμικού και είναι αμετάκλητη όσο οι όροι χρήσης της ικανοποιούνται. Το αποτέλεσμα από την εκτέλεση του λογισμικού δεν καλύπτονται από αυτήν την άδεια, εκτός εάν το αποτέλεσμα είναι μέρος του παραγόμενου λογισμικού.

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται να αντιγράψει και να διανείμει το λογισμικό, χωρίς κανένα περιορισμό, εφόσον δεν παραβιάζονται οι όροι της άδειας.

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται να δώσει το λογισμικό σε τρίτους για να πραγματοποιήσουν τροποποιήσεις εκ μέρους του ή να το εκτελέσουν (χρησιμοποιήσουν ως προς τη λειτουργικότητα του) εκ μέρους του, εφόσον ορίσει κατάλληλες δεσμεύσεις ώστε να μην δικαιούνται οι τρίτοι να παραβιάσουν τους όρους της άδειας αυτής.

Μεταφορά σε ακριβή αντίγραφα

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται να μεταφέρει (αντιγράψει και διανέμει) ακριβή αντίγραφα του λογισμικού σε οποιοδήποτε μέσο και με το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο όπως αυτό που είχε αρχικά. Οι ειδοποιήσεις για τους όρους της άδειας και της αποποίησης ευθυνών, πρέπει να παραμένουν σε ευκρινή σημεία. Ο δικαιολήπτης δικαιούται να χρεώσει για την υπηρεσία μεταφοράς, ακόμα και να χρεώσει για ανάληψη ευθύνης, εγγύηση και τεχνική υποστήριξη.

Μεταφορά σε τροποποιημένα αντίγραφα

- Ο δικαιολήπτης μπορεί να τροποποιεί το λογισμικό ή οποιοδήποτε τμήμα του και να το

<p>διανέμει με βάση τους όρους της άδειας, εφόσον τηρούνται και τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none">-- Τα τροποποιημένα αρχεία φέρουν ένδειξη της ημερομηνίας και του ατόμου που τα τροποποίησε-- Τα τροποποιημένα αρχεία αδειοδοτούνται με τους όρους της αρχικής άδειας-- Εάν το λογισμικό λειτουργεί με επικοινωνία με το χρήστη, πρέπει να παρέχεται στο χρήστη αντίγραφο της άδειας αυτής κατά την εκκίνηση της λειτουργίας.-- Σε περίπτωση που οι τροποποιήσεις δεν αφορούν τροποποιήσεις αλλά προσθήκες ανεξάρτητες (δεν βασίζονται στο αρχικό λογισμικό) και απλώς διανέμονται μαζί με το λογισμικό, τότε αυτές δεν υπόκεινται στους όρους της άδειας αυτής. <p>- Η συλλογή ενός καλυπτόμενου λογισμικού με άλλο ανεξάρτητο λογισμικό (που δεν αποτελεί παράγωγη δουλειά και που δεν συνδυάζεται με το πρώτο για δημιουργία ενιαίου <u>ολοκληρωμένου συστήματος</u>) σε κάποιο μέσο αποθήκευσης/διανομής, ορίζεται ως "σύνολο" εφόσον η συλλογή και τα πνευματικά δικαιώματα σε αυτήν τη συλλογή δεν περιορίζουν τα υπάρχοντα δικαιώματα των χρηστών επάνω στα ξεχωριστά τμήματα του συνόλου. Η ύπαρξη ενός καλυπτόμενου λογισμικού σε ένα "σύνολο", δεν προκαλεί την εφαρμογή των όρων της άδειας καλυπτόμενου λογισμικού επάνω στο άλλο λογισμικό. Δηλαδή, μπορεί ελεύθερα να συνυπάρχει και δεν επηρεάζει τους όρους αδειοδότησης των άλλων προγραμμάτων που διανέμονται στην ίδια συλλογή. Στην περίπτωση όμως που το καλυπτόμενο λογισμικό αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα ενός ενιαίου μεγαλύτερου συστήματος, τότε ο συνδυασμός θεωρείται ως παράγωγη δουλειά.</p> <p>Μεταφορά αντιγράφων σε μορφή αντικείμενου κώδικα</p> <ul style="list-style-type: none">- Ο δικαιολήπτης μπορεί να αντιγράψει και να διανέμει το λογισμικό σε αντικείμενη μορφή, υπό τους όρους της άδειας αυτής και εφόσον τηρούνται ένα εκ των πιο κάτω:-- Το εκτελέσιμο αρχείο συνοδεύεται από τον πηγαίο κώδικα ή γενικότερα από πληροφορίες κατάλληλες για το που βρίσκεται ο πηγαίος κώδικας, αναλόγως του τρόπου που πραγματοποιείται η μεταφορά του λογισμικού. Η διαθεσιμότητα του πηγαίου κώδικα δεν εφαρμόζεται σε λογισμικό που αποτελεί βιβλιοθήκες συστήματος.- Αν το λογισμικό διανέμεται ως τμήμα ενός προϊόντος για προσωπική χρήση και ο
--

κατασκευαστής του προϊόντος διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης του λογισμικού και εγκατάστασης άλλων εκδόσεων, τότε αυτό το δικαίωμα πρέπει να δίνεται στο χρήστη, καθώς και ενημέρωση για την άδεια χρήσης και διανομής του λογισμικού.

- Ο πηγαίος κώδικας και οι οδηγίες εγκατάστασης του λογισμικού πρέπει να δίνονται ελεύθερα στους χρήστες και να μην προστατεύονται από κωδικούς πρόσβασης κτλ.

Επιπλέον όροι

- «Επιπλέον δικαιώματα» ορίζονται οι όροι που συμπληρώνουν τους όρους αυτής της άδειας, επιβάλλοντας εξαιρέσεις σε μια ή περισσότερες προϋποθέσεις χρήσης. Τα επιπλέον δικαιώματα αφορούν είτε ολόκληρο το λογισμικό (ως προέκταση της άδειας αυτής) , είτε τμήμα του. Στην τελευταία περίπτωση, το τμήμα αντιμετωπίζεται και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ξεχωριστά.

- Ο δικαιολήπτης που θέλει να διανέμει το λογισμικό, μπορεί να αφαιρέσει τα επιπλέον δικαιώματα από το λογισμικό ή τμήμα του. Επίσης μπορεί να προσθέσει δικά του επιπλέον δικαιώματα για το τμήμα του λογισμικού που έχει δημιουργήσει.

- Γενικά, ο δικαιολήπτης μπορεί να επεκτείνει τους όρους της άδειας για τμήμα του λογισμικού που έχει ο ίδιος δημιουργήσει, ως ακολούθως:

-- Να γράψει διαφορετικούς όρους αποποίησης ευθύνης και εγγύησης, να γράψει διαφορετικούς όρους για διατήρηση και διαφάνεια του ονόματος του δημιουργού για το τμήμα λογισμικού, να περιορίσει τη δημοσίευση των ονομάτων των δημιουργών, να απαγορεύσει τη χρήση εμπορικών σημάτων,

(Οποιοσδήποτε άλλος απαγορευτικός όρος, θεωρείται ότι δεν ισχύει και μπορεί να παραληφθεί)

Τερματισμός

- Η άδεια τερματίζεται αν ο δικαιολήπτης αντιγράψει, διανέμει κτλ το λογισμικό με οποιοδήποτε άλλο τρόπο που δεν καλύπτεται από την άδεια αυτή. Η άδεια ξαναπαίρνει σε ισχύ αν δεν τερματιστεί εν τω μεταξύ συγκεκριμένα και αν πάψουν να υπάρχουν οι λόγοι που είχε τερματιστεί. Ο τερματισμός δεν ισχύει για άδειες που έχουν δοθεί σε άλλους από τον δικαιολήπτη του οποίου τερματίστηκε η άδεια.

Άδεια για κατοχή αντιγράφων του λογισμικού

- Δε χρειάζεται αποδοχή των όρων της άδειας για απλή κατοχή αντιγράφων του λογισμικού, χωρίς αντιγραφή και αναδιανομή.

Αυτόματη αδειοδότηση παραλήπτων του λογισμικού

- Η αδειοδότηση του λογισμικού σε περίπτωση αναδιανομής, πραγματοποιείται άμεσα από τον αρχικό δημιουργό και δε φέρει ευθύνη ο δικαιολήπτης που πραγματοποιεί τη διανομή.

Πατέντες ευρεσιτεχνίας

- Η δημιουργία πατέντας ευρεσιτεχνίας για το λογισμικό, απαγορεύεται

- Ο κάτοχος πατέντας ευρεσιτεχνίας, που δημιουργεί ή επεκτείνει το λογισμικό με λογισμικό που καλύπτεται από την πατέντα, οφείλει να δώσει την άδεια για την πατέντα στους χρήστες στους οποίους διανέμει το λογισμικό, με τους ίδιους όρους που επιβάλλει αυτή η άδεια (ελεύθερη χρήση της πατέντας όπως και του λογισμικού)

Προστασία της ελευθερίας των άλλων

- Αν οποιαδήποτε άλλη άδεια ή συμφωνία που έχει ο δικαιολήπτης με άλλους φορείς, έρχεται σε ασυμφωνία με όρους της άδειας αυτής, τότε αν δεν μπορούν να τηρηθούν και τα δύο, η μόνη λύση είναι να μη διανεμηθεί το λογισμικό καθόλου. Π.χ. σε περίπτωση πατέντας που θα εμποδίσει τους επόμενους χρήστες ως προς τα δικαιώματα που τους δίνει αυτή η άδεια, τότε το λογισμικό δεν πρέπει να διανεμηθεί.

Χρήση σε συνδυασμό με την άδεια GNU Affero General Public License

- Σε περίπτωση που το λογισμικό θα συνδυαστεί με άλλο ελεύθερο λογισμικό που υπόκειται στους όρους της 3^{ης} έκδοσης της άδειας GNU Affero, τότε το αρχικό λογισμικό διατηρεί τους όρους αυτής της άδειας, και το όλο μαζί με το παραγόμενο τμήμα πρέπει να υπόκειται στους όρους της Affero.

Αντίληψη όρων σε τοπική νομοθεσία

Σε περίπτωση που τοπική νομοθεσία οδηγεί σε διαφορετική αντίληψη των όρων πιο πάνω, τότε πρέπει να αντικατασταθούν με ότι πιο κοντινό υπάρχει στην τοπική νομοθεσία για αποποίηση οποιασδήποτε ευθύνης κτλ, εκτός αν τέτοια ευθύνη αναλαμβάνεται ρητά.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	Χρησιμοποιείται από το λογισμικό διαχείρισης περιεχομένου διαδικτύου, Wordpress (www.wordpress.org), το λογισμικό ATutor (http://atutor.ca/), το λογισμικό Buddypress (http://buddypress.org).
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	Παρέχονται λεπτομερείς οδηγίες για το πώς κάποιος θα εφαρμόσει την άδεια σε λογισμικό δικό του. Π.χ. τι πρέπει να γράψει στα αρχεία του πηγαίου κώδικα, κτλ.
7	Άλλα σχόλια:	

2.1.6 The GNU Lesser General Public License, Version 2.1

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	GNU Lesser General Public License, Version 2.1
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/lgpl-2.1.php
3	Ημερομηνία έκδοσης	Φεβρουάριος, 1999
4	Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών: Εισαγωγικά - Η άδεια έχει σχεδιαστεί για να προστατεύσει την ελευθερία χρήσης, αλλαγής και διανομής ελεύθερου λογισμικού και ότι αυτό θα παραμένει ελεύθερο για όλους τους χρήστες. - Η συγκεκριμένη άδεια αφορά σε ειδικό λογισμικό – τις λεγόμενες βιβλιοθήκες. Ο δικαιολήπτης πρέπει να είναι προσεχτικός στην απόφαση αν αυτή είναι η άδεια που χρειάζεται ή η κανονική GPL. - Η αναδιανομή ελεύθερου λογισμικού βιβλιοθήκης (είτε δωρεάν είτε με αποζημίωση) πρέπει να συνοδεύεται από παροχή όλων των δικαιωμάτων που καθορίζει η άδεια, καθώς και ενημέρωση των νέων χρηστών επί αυτού.	

- Όταν ο δικαιολήπτης συνδέσει κώδικα με τις βιβλιοθήκες, πρέπει να παρέχει τα αρχεία σε αντικείμενη μορφή ώστε οι άλλοι να μπορούν να κάνουν αλλαγές στη βιβλιοθήκη και να ξανασυνδέσουν τον κώδικα όπως ήταν.
- Η προστασία των δικαιωμάτων του δικαιολήπτη γίνεται σε δύο βήματα: πρώτα οι βιβλιοθήκες προστατεύονται υπό πνευματικά δικαιώματα και ακολούθως παρέχεται η άδεια στο δικαιολήπτη να χρησιμοποιεί, να αλλάζει και να αναδιανέμει τις βιβλιοθήκες.
- Επίσης, η άδεια έχει ως στόχο να αποφύγει τη δημιουργία πατέντων ευρεσιτεχνίας που να σχετίζονται με το λογισμικό που προστατεύει και να περιορίζουν τη χρήση.
- Ο στόχος της συγκεκριμένης άδειας είναι να επιτρέψει (κατ' εξαίρεση) τη σύνδεση του λογισμικού βιβλιοθήκης με άλλο λογισμικό που δεν είναι ελεύθερο. Ονομάζεται η άδεια «lesser» γιατί παρέχει λιγότερη προστασία ως προς την ελευθερία του λογισμικού αλλά έχει τα πλεονεκτήματα της κάποιες φορές, κυρίως στο να επιτευχθεί ευρύτερη υιοθέτηση των βιβλιοθηκών από χρήστες.
- Η άδεια επιτυγχάνει την ελευθερία των δικαιοληπτών να αλλάξουν και να χρησιμοποιήσουν διαφορετική έκδοση των βιβλιοθηκών που συνδέονται με ένα άλλο λογισμικό.
- Τέλος, υπάρχει διαφορά μεταξύ λογισμικού που είναι βασισμένο στη βιβλιοθήκη (είναι παράγωγο) και λογισμικού που χρησιμοποιεί τη βιβλιοθήκη (πρέπει να συνδεθεί για να εκτελεστεί).

Όροι και προϋποθέσεις για αντιγραφή, διανομή και τροποποίηση

- Μια «βιβλιοθήκη» αποτελεί τη συλλογή λειτουργιών λογισμικού και/ή δεδομένων, που έχουν προετοιμαστεί έτσι ώστε να μπορούν να ενωθούν με εφαρμογές άλλου λογισμικού σε εκτελέσιμα περιβάλλοντα.
- «Πηγαίος κώδικας» ορίζεται η μορφή του λογισμικού που προτιμάται για να πραγματοποιούνται τροποποιήσεις.
- Η άδεια καλύπτει τα δικαιώματα αντιγραφής της βιβλιοθήκης και είναι αμετάκλητη όσο οι όροι χρήσης της ικανοποιούνται. Το αποτέλεσμα από την εκτέλεση της βιβλιοθήκης δεν καλύπτεται από αυτήν την άδεια, εκτός εάν το αποτέλεσμα είναι μέρος της βιβλιοθήκης.

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται να αντιγράψει και να διανέμει το λογισμικό, χωρίς κανένα περιορισμό, εφόσον δεν παραβιάζονται οι όροι της άδειας. Για την πράξη της διανομής, ο δικαιολήπτης δικαιούται να επιβάλει κόστος, ακόμα και να ζητήσει αποζημίωση για ανάληψη ευθύνης και τεχνική υποστήριξη ή εγγύηση.

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται να αντιγράψει και διανέμει αντίγραφα της βιβλιοθήκης σε οποιοδήποτε μέσο και με το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο όπως αυτό που είχε αρχικά. Οι ειδοποιήσεις για τους όρους της άδειας και της αποποίησης ευθυνών, πρέπει να παραμένουν σε ευκρινή σημεία. Ο δικαιολήπτης δικαιούται να χρεώσει για την υπηρεσία διανομής, ακόμα και να χρεώσει για ανάληψη ευθύνης, εγγύηση και τεχνική υποστήριξη.

- Ο δικαιολήπτης μπορεί να τροποποιεί τη βιβλιοθήκη ή οποιοδήποτε τμήμα της και να το διανέμει με βάση τους όρους της άδειας, εφόσον τηρούνται και τα εξής:

-- Το τροποποιημένο λογισμικό εξακολουθεί να αποτελεί βιβλιοθήκη

-- Τα τροποποιημένα αρχεία φέρουν ένδειξη της ημερομηνίας και του ατόμου που τα τροποποίησε

-- Τα τροποποιημένα αρχεία αδειοδοτούνται με τους όρους της αρχικής άδειας

-- Εάν η βιβλιοθήκη απαιτεί τη λήψη πληροφορίας από άλλο λογισμικό κατά τη διάρκεια λειτουργίας, αυτή πρέπει να μπορεί να συνεχίσει τη σωστή λειτουργία ακόμα και στην περίπτωση που αυτά τα δεδομένα δεν είναι διαθέσιμα.

-- Σε περίπτωση που οι τροποποιήσεις δεν αφορούν τροποποιήσεις αλλά προσθήκες ανεξάρτητες (δεν βασίζονται στην αρχική βιβλιοθήκη) και απλώς διανέμονται μαζί με το λογισμικό, τότε αυτές δεν υπόκεινται στους όρους της άδειας αυτής.

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται ανά πάσα στιγμή να μεταφέρει το λογισμικό της βιβλιοθήκης κάτω από τους όρους της κανονικής άδειας GPL, αλλάζοντας τις απαραίτητες ειδοποιήσεις στα αρχεία του πηγαίου κώδικα. Χρήσιμο όταν η βιβλιοθήκη θα αντιγραφεί σε λογισμικό που δεν είναι βιβλιοθήκη.

Μεταφορά αντιγράφων της βιβλιοθήκης σε μορφή αντικείμενου κώδικα

- Ο δικαιολήπτης μπορεί να αντιγράψει και να διανέμει τη βιβλιοθήκη σε αντικείμενη μορφή, υπό τους όρους της άδειας αυτής και εφόσον η διανομή συνοδεύεται από τον πηγαίο κώδικα

σε μέσο που χρησιμοποιείται ευρέως για ανταλλαγή πηγαίου κώδικα, όπως ορίζεται στην άδεια αυτή.

- Ο πηγαίος κώδικας λογισμικού το οποίο δεν αποτελεί παράγωγο της βιβλιοθήκης και απλά τη χρησιμοποιεί για τη λειτουργία του, δεν εμπίπτει στους όρους αυτής της άδειας.

- Το ίδιο λογισμικό σε αντικείμενη μορφή, επειδή περιέχει τη βιβλιοθήκη ως αναπόσπαστο τμήμα του, εμπίπτει στους όρους της άδειας αυτής για αντιγραφή και διανομή λογισμικού σε αντικείμενη μορφή. Υπάρχει μια λεπτή γραμμή που δεν καθορίζεται ξεκάθαρα από το νόμο ως προς το αν το νέο λογισμικό που χρησιμοποιεί κάποια αρχεία για να ενωθεί με τη βιβλιοθήκη είναι το ίδιο βιβλιοθήκη ή παράγωγο λογισμικό της βιβλιοθήκης. Ως κανόνας, αν ο κώδικας που χρησιμοποιείται για να καλέσει τη βιβλιοθήκη είναι μέχρι 10 γραμμές και απλώς χρησιμοποιεί λειτουργίες κλήσης, τότε το λογισμικό δε θεωρείται παράγωγο.

Αντιγραφή και διανομή λογισμικού που χρησιμοποιεί τμήματα της βιβλιοθήκης, μαζί με αυτήν

- Σε περίπτωση που το λογισμικό χρησιμοποιεί τμήματα ή ολόκληρη τη βιβλιοθήκη σε αντικείμενη μορφή, αυτό μπορεί να αντιγραφεί και διανεμηθεί με άλλους όρους πέραν αυτής της άδειας εξασφαλίζοντας ότι ο δικαιολήπτης θα μπορεί να το αλλάξει και να το ξαναμετατρέψει σε αντικείμενη μορφή, μαζί με τη βιβλιοθήκη. Είναι υποχρεωτικό να δοθεί σωστή πληροφόρηση και για τη βιβλιοθήκη ξεχωριστά και την άδεια κάτω από την οποία διανέμεται. Πρέπει επίσης να δοθεί αντίγραφο της άδειας, καθώς και να γίνει ένα από τα πιο κάτω:

-- Το λογισμικό να συνοδεύεται από τον πηγαίο κώδικα της βιβλιοθήκης ο οποίος να περιλαμβάνει τις αλλαγές που έγιναν για να συνδεθούν. Επίσης, το λογισμικό να διανέμεται σε αντικείμενη μορφή ή πηγαίο κώδικα έτσι ώστε ο δικαιολήπτης να μπορεί να κάνει αλλαγές στη βιβλιοθήκη και να την ξανασυνδέσει με το λογισμικό χωρίς πρόβλημα.

-- Το λογισμικό να συνδέεται με τη βιβλιοθήκη μέσω ευρέως διαδεδομένων τρόπων σύνδεσης, έτσι ώστε ο δικαιολήπτης να μπορεί να συνδέσει νέες εκδόσεις της βιβλιοθήκης εφόσον έχουν σωστές διεπαφές.

-- Το λογισμικό να συνοδεύεται από γραπτή προσφορά για τρία χρόνια τουλάχιστον, κατά τα οποία ο δικαιολήπτης θα δικαιούται να λάβει ότι προνοείται πιο πάνω.

- Σε περίπτωση που υπάρχει κάποια σύγκρουση με όρους χρήσης και διανομής του λογισμικού, τότε αυτό δεν πρέπει να συνδεθεί και διανεμηθεί μαζί με τη βιβλιοθήκη.

Αντιγραφή και διανομή παράγωγης βιβλιοθήκης σε συνδυασμό με άλλες βιβλιοθήκες που δεν υπόκεινται στην άδεια αυτή

- Ο δικαιολήπτης μπορεί να διανείμει τη βιβλιοθήκη ή παράγωγα της (δρώντας ως δικαιοπάροχος), σε πακέτο-βιβλιοθήκη μαζί με άλλες βιβλιοθήκες που υπόκεινται σε διαφορετικούς όρους, δεδομένου ότι η ξεχωριστή διανομή των τμημάτων του πακέτου-βιβλιοθήκης δεν εμποδίζεται. Μαζί με το πακέτο, ο δικαιοπάροχος πρέπει να δώσει πρόσβαση και ξεχωριστά στη βιβλιοθήκη που καλύπτεται από αυτήν την άδεια.

Τερματισμός

- Η άδεια τερματίζεται αν ο δικαιολήπτης αντιγράψει, διανέμει κτλ το λογισμικό με οποιοδήποτε άλλο τρόπο που δεν καλύπτεται από την άδεια αυτή. Ο τερματισμός δεν ισχύει για άδειες που έχουν δοθεί σε άλλους από τον δικαιολήπτη του οποίου τερματίστηκε η άδεια.

Άδεια για κατοχή αντιγράφων του λογισμικού

- Δε χρειάζεται αποδοχή των όρων της άδειας για απλή κατοχή αντιγράφων του λογισμικού, χωρίς αντιγραφή και αναδιανομή.

Αυτόματη αδειοδότηση παραληπτών του λογισμικού

- Οι όροι της άδειας αυτής μπαίνουν κατευθείαν σε ισχύ αν ο δικαιολήπτης αντιγράψει, τροποποιήσει ή/και διανείμει την ίδια ή παράγωγο της βιβλιοθήκης.

- Η αδειοδότηση του λογισμικού σε περίπτωση αναδιανομής, πραγματοποιείται άμεσα από τον αρχικό δημιουργό και δε φέρει ευθύνη το άτομο που πραγματοποιεί τη διανομή

Προστασία της ελευθερίας των άλλων

- Αν οποιαδήποτε άλλη άδεια ή συμφωνία που έχει ο δικαιολήπτης με άλλους φορείς, ή πατέντα ευρεσιτεχνίας, έρχεται σε ασυμφωνία με όρους της άδειας αυτής, τότε αν δεν μπορούν να τηρηθούν και τα δύο, η μόνη λύση είναι να μη διανεμηθεί το λογισμικό καθόλου. Π.χ. σε περίπτωση πατέντας που θα εμποδίσει τους επόμενους δικαιολήπτες ως προς τα

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>δικαιώματα που τους δίνει αυτή η άδεια, τότε το λογισμικό δεν πρέπει να διανεμηθεί.</p> <p>- Εάν οι όροι της άδειας είναι σε ασυμφωνία με όρους που επιβάλλονται από συγκεκριμένες χώρες, τότε η αντιγραφή και διανομή σε αυτές τις χώρες πρέπει να αποκλειστεί με επιπλέον όρους σε αυτήν την άδεια, οι οποίοι θα θεωρούνται αυτόματα μέρος της άδειας.</p> <p>- Εάν η βιβλιοθήκη θα συνδυαστεί με λογισμικό που υπόκειται σε όρους άλλης άδειας ελεύθερου λογισμικού, τότε ο δικαιολήπτης (δρώντας ως πιθανός δικαιοπάροχος) καλείται να επικοινωνήσει με το δημιουργό της βιβλιοθήκης και να ζητήσει άδεια. Ο στόχος είναι να εξασφαλιστεί η ελευθερία του λογισμικού που παράγεται από την ελεύθερη βιβλιοθήκη.</p>	
5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	Χρησιμοποιείται από το λογισμικό Liferay (www.liferay.com),
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	Παρέχονται λεπτομερείς οδηγίες για το πώς κάποιος θα εφαρμόσει την άδεια σε λογισμικό δικό του. Π.χ. τι πρέπει να γράψει στα αρχεία του πηγαίου κώδικα, κτλ.
7	Άλλα σχόλια:	

2.1.7 The GNU Lesser General Public License, Version 3.0

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	GNU Lesser General Public License, Version 3.0
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/lgpl-3.0.html
3	Ημερομηνία έκδοσης	Ιούνιος, 2007
4	Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών: Εισαγωγικά - Η άδεια αυτή εμπεριέχει όλους τους όρους της γενικής άδειας GNU General Public License,	

<p>Version 3.0, και συμπληρώνεται με επιπλέον όρους (περιγράφονται πιο κάτω).</p> <ul style="list-style-type: none">- Η συγκεκριμένη άδεια αφορά σε ειδικό λογισμικό – τις λεγόμενες «βιβλιοθήκες».- «Εφαρμογή» ορίζεται το λογισμικό που χρησιμοποιεί τη βιβλιοθήκη και υλοποιεί διεπαφή με αυτήν, αλλά δεν βασίζεται σε αυτήν με άλλον τρόπο.- «Συνδεδεμένη δουλειά» ορίζεται το πακέτο λογισμικού που περιέχει μαζί μια ή περισσότερες βιβλιοθήκες μέσα σε μια Εφαρμογή.- «Ελάχιστος αντίστοιχος κώδικας» ορίζεται ο κώδικας του τμήματος του πακέτου-λογισμικού που σχετίζεται με τη βιβλιοθήκη και όχι μόνο και ανεξάρτητα με την Εφαρμογή.- «Αντίστοιχος κώδικας Εφαρμογής» ορίζεται ο κώδικας ή τα αρχεία σε αντικείμενη μορφή, μαζί με ότι άλλο χρειάζεται για αναπαραγωγή του πακέτου-λογισμικού από την Εφαρμογή (δε συμπεριλαμβάνει το τμήμα των βιβλιοθηκών) <p>Εξαίρεση στο άρθρο 3 της άδειας GNU GPL 3.0</p> <ul style="list-style-type: none">- Ο δικαιολήπτης μπορεί να αντιγράψει και διανείμει λογισμικό που καλύπτεται από αυτήν την άδεια υπό τους όρους αυτής της άδειας και χωρίς να υπόκειται στους όρους του άρθρου 3 της γενικής άδειας GNU GPL 3.0 <p>Τροποποίηση και διανομή</p> <ul style="list-style-type: none">- Σε περίπτωση που η μετατροπή της βιβλιοθήκης την καθιστά να εξαρτάται από δεδομένα ή λειτουργικότητα που παρέχεται από συγκεκριμένη Εφαρμογή(ές), τότε ο δικαιολήπτης μπορεί να διανείμει την τροποποιημένη έκδοση ως εξής:<ul style="list-style-type: none">-- Υπό τους όρους αυτής της άδειας, δεδομένου ότι η βιβλιοθήκη θα μπορεί να λειτουργεί και να εκτελεί όλες τις υπόλοιπες λειτουργίες με άλλον τρόπο και δε θα εξαρτάται αποκλειστικά από συγκεκριμένη Εφαρμογή, αλλιώς-- Υπό τους όρους της γενικής άδειας GNU GPL 3.0 χωρίς κανένα από τα επιπλέον δικαιώματα που ορίζει η άδεια αυτή. <p>Μεταφορά αντικείμενου κώδικα που περιέχει υλικό από τα αρχεία header της βιβλιοθήκης</p> <ul style="list-style-type: none">- Σε περίπτωση που η Εφαρμογή χρησιμοποιεί αρχεία headers της βιβλιοθήκη σε αντικείμενη μορφή, μπορεί να αντιγραφεί και διανεμηθεί με άλλους όρους πέραν αυτής της άδειας

εφόσον η χρήση των αρχείων αυτώ περιορίζεται σε κλήσεις λειτουργιών διεπαφής και δομές δεδομένων (το πολύ 10 γραμμές κώδικα). Σε περίπτωση που η σύνδεση με τα αρχεία headers είναι πιο βαθιά, τότε η Εφαρμογή μπορεί να διανεμηθεί υπό άλλους όρους εφόσον ισχύουν τα πιο κάτω:

-- Η Εφαρμογή να συνοδεύεται από ξεκάθαρη πληροφόρηση ότι η βιβλιοθήκη καλύπτεται από τους όρους αυτής της άδειας.

-- Η Εφαρμογή να συνοδεύεται από αντίγραφο αυτής της άδειας, καθώς και της γενικής άδειας GNU GPL 3.0.

Συνδυασμένα πακέτα λογισμικού

- Ο δικαιολήπτης (δρώντας ως δικαιούχος) μπορεί να διανείμει πακέτα λογισμικού που χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη υπό άλλους όρους και εφόσον επιτρέπει την πρόσβαση στη βιβλιοθήκη και την τροποποίηση της, εάν τηρεί και τα πιο κάτω:

-- Το συνδυασμένο πακέτο να συνοδεύεται από ξεκάθαρη πληροφόρηση ότι η βιβλιοθήκη καλύπτεται από τους όρους αυτής της άδειας.

-- Το συνδυασμένο πακέτο να συνοδεύεται από αντίγραφο αυτής της άδειας, καθώς και της γενικής άδειας GNU GPL 3.0.

-- Εάν το πακέτο όταν εκτελείται παρέχει ειδοποίηση για άδειες χρήσης, αυτή η ειδοποίηση να περιέχει και τη συγκεκριμένη άδεια καθώς και τη γενική άδεια GNU GPL 3.0

-- Το πακέτο να συνοδεύεται από τον Ελάχιστο Αντίστοιχο Κώδικα, καθώς και τον Ελάχιστο Κώδικα Εφαρμογής σε μορφή που να επιτρέπει στο δικαιολήπτη να τροποποιήσει τη βιβλιοθήκη και να την ξανασυνδέσει με το συνδυασμένο πακέτο δημιουργώντας νέο συνδυασμένο πακέτο όπως ορίζεται στους όρους της άδειας GNU GPL 3.0. Εναλλακτικά, το πακέτο μπορεί να συνδέεται με τη βιβλιοθήκη εξωτερικά και μέσω ευρέως διαδεδομένου τρόπου διασύνδεσης και ανταλλαγής βιβλιοθηκών.

-- Το πακέτο να συνοδεύεται από πληροφορίες εγκατάστασης, στο βαθμό που αυτό επιβάλλεται από τους όρους της άδειας GNU GPL 3.0, και στο βαθμό που χρειάζεται για να τροποποιηθεί η βιβλιοθήκη και να ξανασυνδεθεί και εγκατασταθεί μαζί με το συνδυασμένο πακέτο λογισμικού.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	Συνδυασμένες βιβλιοθήκες	
	<p>- Ο δικαιολήπτης (δρώντας ως δικαιοπάροχος) μπορεί να διανείμει τη βιβλιοθήκη ή παράγωγα της, σε πακέτο-βιβλιοθήκη μαζί με άλλες βιβλιοθήκες που υπόκεινται σε διαφορετικούς όρους, δεδομένου ότι η ξεχωριστή διανομή των τμημάτων του πακέτου-βιβλιοθήκης δεν εμποδίζεται. Μαζί με το πακέτο, ο δικαιολήπτης πρέπει να δώσει πρόσβαση και ξεχωριστά στη βιβλιοθήκη που καλύπτεται από αυτήν την άδεια.</p>	
5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	Χρησιμοποιείται από το GWT-Ext (http://gwt-ext.com)
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	
7	Άλλα σχόλια:	

2.1.8 The MIT License (MIT)

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	MIT License (MIT)
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/MIT
3	Ημερομηνία έκδοσης	1988
4	<p>Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών:</p> <p>Η άδεια παρέχει το δικαίωμα σε οποιονδήποτε αποκτά αντίγραφο του λογισμικού που καλύπτεται από αυτήν και των κειμένων τεκμηρίωσης του, να το χρησιμοποιήσει χωρίς κανένα περιορισμό, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων χρήσης, αντιγραφής, τροποποίησης, συγχώνευσης, δημοσίευσης, διανομής, επαναδειοδότησης, και/ή πώλησης αντιγράφων του λογισμικού και να μεταφέρει τα ίδια δικαιώματα στα πρόσωπα που λαμβάνουν το λογισμικό, δεδομένου ότι τηρούνται οι όροι:</p> <p>- Η σχετική ειδοποίηση για το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και αντίγραφο των</p>	

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>όρων αυτής της άδειας περιλαμβάνονται σε όλα τα αντίγραφα ή τμήματα αντιγράφων του λογισμικού</p>	
5	<p>Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού</p>	<p>Χρησιμοποιείται από το λογισμικό clipboard, Jumpcut</p>
6	<p>Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:</p>	<p>Το κείμενο της άδειας πρέπει να περιέχεται σε ένα αρχείο με το όνομα "LICENSE", και αυτό να αναφέρεται σε ένα αρχείο με το όνομα "README".</p>
7	<p>Άλλα σχόλια:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η άδεια αυτή επιτρέπει την επανα-αδειοδότηση του λογισμικού ή παραγώγων του υπό οποιαδήποτε άλλη άδεια ή όρους. Αυτό την κάνει συμβατή με άλλες άδειες ελεύθερου λογισμικού ή ακόμα και με κλειστού λογισμικού. Υπάρχει μόνο η απαίτηση να γράφεται η ανακοίνωση για τα πνευματικά δικαιώματα. - Η άδεια αυτή δεν είναι «Copyleft» (μη προστατευτική άδεια), δηλαδή δεν απαιτεί από παράγωγο λογισμικό να αδειοδοτηθεί υπό τους ίδιους όρους. - Για παράδειγμα, κάποιος που δημιουργεί λογισμικό για πελάτες που δε θα ήθελαν να περιορίζονται από όρους αδειών τμημάτων του λογισμικού, τότε θα χρησιμοποιεί τμήματα ελεύθερου λογισμικού που υπόκεινται σε όρους π.χ. των αδειών MIT ή LGPL. - Συγκεκριμένα, η άδεια αυτή επιτρέπει στον χρήστη A να δώσει το λογισμικό στο χρήστη B ακόμα και χωρίς να του δώσει τον πηγαίο κώδικα (δηλαδή, με διαφορετικούς όρους). Αυτό γιατί η άδεια δίνει το δικαίωμα στο χρήστη A να μεταφέρει όλους τους όρους και όχι την υποχρέωση. 	

2.1.9 The Mozilla Public License, version 2.0

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	Mozilla Public License, Version 2.0
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/MPL-2.0

3	Ημερομηνία έκδοσης	Ιανουάριος, 2012
4	<p>Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών:</p> <p>Ορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Συνεισφέρων» ορίζεται αυτός που δημιουργεί, κατέχει ή συνεισφέρει στη δημιουργία «Καλυπτόμενου Λογισμικού» - «Έκδοση συνεισφέροντος» ορίζεται η έκδοση του καλυπτόμενου λογισμικού που περιλαμβάνει τις συνεισφορές άλλων καθώς και τις συνεισφορές του Συνεισφέρων - «Συνεισφορά» ορίζεται το καλυπτόμενο λογισμικό που δημιουργείται από συγκεκριμένο Συνεισφέρων - «Καλυπτόμενο Λογισμικό» ορίζεται η μορφή πηγαίου κώδικα του λογισμικού το οποίο καλύπτεται από αυτήν την άδεια, το λογισμικό σε εκτελέσιμη μορφή, καθώς και τροποποιήσεις που έγιναν στο λογισμικό ή σε μέρη του. - «Μη συμβατό με δευτερεύουσες άδειες» ορίζεται το λογισμικό στο οποίο επισυνάπτεται η σχετική ειδοποίηση της άδειας MPL, ή το λογισμικό το οποίο καλύπτεται από την έκδοση 1.1 της άδειας MPL ή παλαιότερη και δεν καλύπτεται και από άλλη άδεια ταυτόχρονα. - «Εκτελέσιμη μορφή» ορίζεται οποιαδήποτε άλλη μορφή του λογισμικού πέρα από τη μορφή πηγαίου κώδικα - «Μεγαλύτερη δουλειά» ορίζεται το πακέτο λογισμικού που περιέχει καλυπτόμενο λογισμικό μαζί με άλλο μη καλυπτόμενο λογισμικό σε ξεχωριστά αρχεία. - «Άδεια» ορίζεται η άδεια MPL 2.0 - «Δικαίωμα αδειοδότησης» ορίζεται το δικαίωμα να παρέχονται σε άλλους όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που προκύπτουν από την άδεια. - «Τροποποιήσεις» ορίζονται οι προσθήκες, διαγραφές, αλλαγές τμήματος καλυπτόμενου λογισμικού ή τα νέα αρχεία λογισμικού που περιέχουν καλυπτόμενο λογισμικό. - «Διεκδικήσεις Πατέντας Ευρεσιτεχνίας» ορίζονται οι διεκδικήσεις που προκύπτουν από τους όρους οποιασδήποτε πατέντας που θα παραβιάζονταν αν εκτελούνταν τα δικαιώματα αυτής της άδειας. 	

- «Δευτερεύουσα Άδεια» ορίζεται είτε η GNU General Public License Version 2.0 είτε η GNU Lesser General Public License Version 2.1 είτε η GNU Affero General Public License Version 3.0 είτε οποιαδήποτε νεότερη έκδοση αυτών των αδειών.

- «Μορφή πηγαίου κώδικα» ορίζεται η προτιμώμενη μορφή του λογισμικού για να γίνονται τροποποιήσεις

Δικαιώματα και προϋποθέσεις άδειας

A) Δικαιώματα:

- Ο Συνεισφέρων, παρέχει στο δικαιολήπτη διεθνή, δωρεάν, και μη αποκλειστική άδεια,

ι) κάτω από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (εξαιρουμένων πατεντών και εμπορικών σημάτων) του ιδίου, να χρησιμοποιήσει, να αναπαράγει, να διαθέσει, να τροποποιήσει, να παραθέσει, να διανείμει, ή να χρησιμοποιήσει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο τις συνεισφορές του, είτε στην αρχική τους μορφή, είτε με τροποποιήσεις είτε ως τμήμα μεγαλύτερης δουλειάς, και

ιι) κάτω από δικαιώματα πατέντας ευρεσιτεχνίας του ιδίου, να δημιουργήσει, χρησιμοποιήσει, πωλήσει, προσφέρει προς πώληση, εισάγει, ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο να μεταφέρει είτε τις δικές του συνεισφορές είτε την έκδοση που προκύπτει από τις συνεισφορές του.

Περιορισμοί στο σκοπό της άδειας

- Η άδεια αυτή δίνει μόνο τα δικαιώματα που αναφέρονται ρητά και όχι κάποια άλλα δικαιώματα. Επίσης, πέρα από το τι αναφέρεται πιο πάνω, δεν παρέχει δικαιώματα πάνω σε πατέντες ευρεσιτεχνίας για λογισμικό που έχει αφαιρεθεί από καλυπτόμενο λογισμικό, για συνεισφορές σε καλυπτόμενο λογισμικό ή συνδυασμό με τέτοιες συνεισφορές που έχουν παραβιάσει τους όρους κάποιας άδειας, και για συνεισφορές που παραβιάζουν τους όρους πατέντας ευρεσιτεχνίας αν αφαιρεθεί το αρχικό τμήμα του καλυπτόμενου λογισμικού

- Η άδεια δεν παρέχει οποιοδήποτε δικαίωμα πάνω στα εμπορικά σήματα, λογότυπα ή άλλα σήματα υπηρεσιών του Συνεισφέρων.

B) Υποχρεώσεις:

Διανομή λογισμικού σε μορφή πηγαίου κώδικα

- Η διανομή καλυπτόμενου λογισμικού σε μορφή πηγαίου κώδικα, περιλαμβανομένων των τροποποιήσεων, πρέπει να γίνεται υπό τους όρους αυτής της άδειας. Ο δικαιολήπτης πρέπει να ενημερώνεται γι αυτό και να λαμβάνει και αντίγραφο της άδειας.

Διανομή λογισμικού σε εκτελέσιμη μορφή

- Παράλληλα με τη διανομή καλυπτόμενου λογισμικού σε εκτελέσιμη μορφή, πρέπει να δοθεί και εύκολη πρόσβαση (ως προς χρόνο και τρόπο) στον πηγαίο κώδικα του λογισμικού, και με κόστος όχι περισσότερο από αυτό που δικαιολογείται από την υπηρεσία διανομής του λογισμικού

- Η διανομή καλυπτόμενου λογισμικού σε εκτελέσιμη μορφή μπορεί να γίνει υπό τους όρους αυτής της άδειας, ή υπό τους όρους άλλης άδειας, εφόσον δεν παραβιάζονται τα δικαιώματα του δικαιολήπτης πάνω στον πηγαίο κώδικα του καλυπτόμενου λογισμικού όπως ορίζονται σε αυτήν την άδεια.

Διανομή μεγαλύτερης δουλειάς

- Επιτρέπεται η διανομή μεγαλύτερης δουλειάς υπό οποιουδήποτε όρους, εφόσον οι όροι αυτής της άδειας δεν παραβιάζονται για το καλυπτόμενο λογισμικό που είναι τμήμα της μεγαλύτερης δουλειάς

- Επιτρέπεται η διανομή καλυπτόμενου λογισμικού μαζί με άλλο λογισμικό που καλύπτεται από άλλη δευτερεύουσα συμβατή άδεια, σε μεγαλύτερη δουλειά και υπό τους όρους αυτής της δευτερεύουσας άδειας.

Αδυναμία συμβατότητας με την άδεια

- Σε περίπτωση αδυναμίας συμβατότητας με τους όρους της άδειας, για λόγους κανονισμών, διαταγή δικαστηρίου, κτλ, επιτρέπεται η διανομή του καλυπτόμενου λογισμικού με συμβατότητα στο μεγαλύτερο δυνατό μέρος, και ταυτόχρονη επεξήγηση των τμημάτων του λογισμικού που δεν είναι συμβατά και των λόγων που γίνεται αυτό, με ξεκάθαρο τρόπο και εύκολα κατανοητό.

Τερματισμός

- Η άδεια τερματίζεται αυτόματα με οποιαδήποτε παραβίαση των όρων και επανέρχεται με

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>επαναφορά σε κανονική κατάσταση, εκτός αν εν τω μεταξύ έχει τερματιστεί από τον διανομέα συγκεκριμένα.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η άδεια τερματίζεται αυτόματα αν ο δικαιολήπτης διεκδικήσει οποιουσδήποτε περιορισμούς πάνω στο καλυπτόμενο λογισμικό ως αποτέλεσμα πατεντών ευρεσιτεχνίας κτλ. - Ο τερματισμός της άδειας ενός προσώπου δεν επηρεάζει τις άδειες που έχει αυτός διανείμει σε άλλους παραλήπτες. <p>Νομική διαμάχη</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οποιαδήποτε νομική διαμάχη που προκύπτει από αυτήν την άδεια, μπορεί να λυθεί σε δικαστήρια της χώρας όπου βρίσκεται η έδρα του αμυνόμενου. Και με τους όρους αυτών των δικαστηρίων. - Εάν κάποιος από τους όρους της άδειας δε μπορούν να εφαρμοστούν λόγω άλλων νομικών κωλυμάτων, τότε θα γίνει προσπάθεια να εφαρμοστούν όσοι περισσότεροι όροι γίνεται. <p>Διανομή πηγαίου κώδικα μη συμβατού με δευτερεύουσες άδειες</p> <ul style="list-style-type: none"> - Σε περίπτωση διανομής πηγαίου κώδικα μη συμβατού με δευτερεύουσες άδειες, πρέπει να συμπεριληφθεί στον κώδικα το σχετικό παράρτημα Β που δίνεται με την άδεια. 	
5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	Χρησιμοποιείται από το λογισμικό πλοήγησης διαδικτύου, Mozilla Firefox
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	Το κείμενο της άδειας πρέπει να περιέχεται μέσα στον κώδικα ή σε ένα αρχείο με το όνομα "LICENSE" σε εμφανές σημείο. Πρέπει επίσης μέσα στον κώδικα να αναφέρεται το τμήμα στο Exhibit A της άδειας, και σε περίπτωση που δεν είναι συμβατός ο κώδικας με δευτερεύουσες άδειες, να συμπεριλαμβάνεται επίσης το κείμενο στο Exhibit B
7	Άλλα σχόλια:	

2.1.10 The COMMON DEVELOPMENT AND DISTRIBUTION LICENSE Version 1.0 (CDDL-1.0)

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	COMMON DEVELOPMENT AND DISTRIBUTION LICENSE Version 1.0 (CDDL-1.0)
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/CDDL-1.0
3	Ημερομηνία έκδοσης	Δεκέμβριος, 2004
4	<p>Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών:</p> <p>Ορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Συνεισφέρων» ορίζεται το άτομο που δημιουργεί ή συνεισφέρει σε Τροποποιήσεις - «Έκδοση συνεισφέροντος» ορίζεται ο συνδυσμός του αρχικού λογισμικού που ήρθε στην κατοχή του Συνεισφέρων, μαζί με τις τροποποιήσεις και συνεισφορές του ιδίου. - «Καλυπτόμενο λογισμικό» ορίζεται το αρχικό λογισμικό υπό τους όρους αυτής της άδειας, ή οι τροποποιήσεις αυτού, ή ο συνδυσμός των δύο. - «Εκτελέσιμο» ορίζεται το καλυπτόμενο λογισμικό σε μορφή διαφορετική από πηγαίο κώδικα. - «Αρχικός δημιουργός» ορίζεται το άτομο που δημιούργησε το αρχικό λογισμικό που αδειοδοτήθηκε υπό τους όρους αυτής της άδειας. - «Μεγαλύτερη δουλειά» ορίζεται ο συνδυασμός καλυπτόμενου λογισμικού με ξεχωριστό λογισμικό που δεν καλύπτεται από τους όρους αυτής της άδειας, σε ενιαίο πακέτο. - «Άδεια» ορίζεται η άδεια CDDL 1.0 - «Δικαίωμα αδειοδότησης» ορίζεται το δικαίωμα να παρέχονται σε άλλους όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που προκύπτουν από την άδεια. - «Τροποποιήσεις» ορίζονται ο πηγαίος κώδικας ή εκτελέσιμα αρχεία των: <ul style="list-style-type: none"> -- οποιωνδήποτε προσθηκών, διαγραφών, αλλαγών τμήματος καλυπτόμενου λογισμικού ή τα 	

νέα αρχεία λογισμικού που περιέχουν καλυπτόμενο λογισμικό.

- «Γνήσιο Λογισμικό» ορίζεται ο πηγαίος κώδικας ή τα εκτελέσιμα αρχεία του λογισμικού που για πρώτη φορά αδειοδοτείται υπό τους όρους αυτής της άδειας.

- «Διεκδικήσεις Πατέντας Ευρεσιτεχνίας» ορίζονται οι διεκδικήσεις που προκύπτουν από τους όρους οποιασδήποτε πατέντας.

- «Μορφή πηγαίου κώδικα» ορίζεται η προτιμώμενη μορφή του λογισμικού για να γίνονται τροποποιήσεις, που περιλαμβάνει ή συνοδεύεται και από την απαραίτητη τεκμηρίωση χρήσης.

Δικαιώματα άδειας

Ο Αρχικός Δημιουργός:

- Δεδομένου ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 3.1 και δεν υπάρχει κάποια διεκδίκηση από άλλη άδεια/συμφωνία/πατέντα, παρέχει στον παραλήπτη διεθνή, δωρεάν, και μη αποκλειστική άδεια,

ι) κάτω από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (εξαιρουμένων πατεντών και εμπορικών σημάτων) του πρώτου, να χρησιμοποιήσει, να αναπαράγει, να διαθέσει, να τροποποιήσει, να παραθέσει, να διανείμει, ή να χρησιμοποιήσει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο το γνήσιο λογισμικό ή τροποποιήσεις που θα κάνει ο δεύτερος ή ως τμήμα μεγαλύτερης δουλειάς, και

ιι) κάτω από δικαιώματα πατέντας ευρεσιτεχνίας του πρώτου, να δημιουργήσει, χρησιμοποιήσει, πωλήσει, προσφέρει προς πώληση, εισάγει, ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο να μεταφέρει το γνήσιο λογισμικό.

- Η όροι της άδειας μπαίνουν σε εφαρμογή τη στιγμή που ο δικαιολήπτης πρώτη φορά διανέμει το γνήσιο λογισμικό.

- Επίσης, πέρα από το τι αναφέρεται πιο πάνω, δεν παρέχει δικαιώματα πάνω σε πατέντες ευρεσιτεχνίας για λογισμικό που έχει αφαιρεθεί από το γνήσιο λογισμικό, για συνεισφορές σε γνήσιο λογισμικό ή συνδυασμό με τέτοιες συνεισφορές που έχουν παραβιάσει τους όρους κάποιας άδειας.

- Η άδεια δεν παρέχει οποιοδήποτε δικαίωμα πάνω στα εμπορικά σήματα, λογότυπα ή άλλα

<p>σήματα υπηρεσιών του Συνεισφέρων.</p> <p>Ο Συνεισφέρων σε καλυπτόμενο λογισμικό:</p> <ul style="list-style-type: none">- Δεδομένου ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 3.1 και δεν υπάρχει κάποια διεκδίκηση από άλλη άδεια/συμφωνία/πατέντα, παρέχει στον παραλήπτη διεθνή, δωρεάν, και μη αποκλειστική άδεια,ι) κάτω από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (εξαιρουμένων πατεντών και εμπορικών σημάτων) του πρώτου, να χρησιμοποιήσει, να αναπαράγει, να διαθέσει, να τροποποιήσει, να παραθέσει, να διανείμει, ή να χρησιμοποιήσει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο τις συνεισφορές του πρώτου στο καλυπτόμενο λογισμικό ή τροποποιήσεις που θα κάνει ο δεύτερος σε αυτές τις συνεισφορές ή ως τμήμα μεγαλύτερης δουλειάς, καιιι) κάτω από δικαιώματα πατέντας ευρεσιτεχνίας του πρώτου, να δημιουργήσει, χρησιμοποιήσει, πωλήσει, προσφέρει προς πώληση, εισάγει, ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο να μεταφέρει τις συνεισφορές του στο λογισμικό είτε μεμονωμένα είτε ως τμήμα της έκδοσης λογισμικού που κατέχει ο συνεισφέρων. <ul style="list-style-type: none">- Η όροι της άδειας μπαίνουν σε εφαρμογή τη στιγμή που ο δικαιολήπτης πρώτη φορά διανέμει τις συνεισφορές του στο λογισμικό.- Επίσης, πέρα από το τι αναφέρεται πιο πάνω, δεν παρέχει δικαιώματα πάνω σε πατέντες ευρεσιτεχνίας για λογισμικό που έχει αφαιρεθεί από το λογισμικό που διανέμεται, για συνεισφορές σε αυτό το λογισμικό ή συνδυασμό με τέτοιες συνεισφορές που έχουν παραβιάσει τους όρους κάποιας άδειας. <p>Υποχρεώσεις κατά τη διανομή λογισμικού:</p> <ul style="list-style-type: none">- Παράλληλα με τη διανομή καλυπτόμενου λογισμικού σε εκτελέσιμη μορφή, πρέπει να δοθεί και εύκολη πρόσβαση (ως προς χρόνο και τρόπο) στον πηγαίο κώδικα του λογισμικού, και- Η διανομή πηγαίου κώδικα καλυπτόμενου λογισμικού μπορεί να γίνει μόνο υπό τους όρους αυτής της άδειας. <p>Τροποποιήσεις</p> <ul style="list-style-type: none">- Οι τροποποιήσεις/συνεισφορές που ο δικαιολήπτης (ως Συνεισφέρων) πραγματοποιεί στο καλυπτόμενο λογισμικό, αδειοδοτούνται υποχρεωτικά υπό τους όρους αυτής της άδειας. Ο

ίδιος δηλώνει ότι κατέχει το δικαίωμα να παραχωρήσει τα δικαιώματα που αναφέρονται στην άδεια.

- Τα τροποποιημένα ή καινούρια αρχεία λογισμικού που παρέχονται από τον Συνεισφέρων πρέπει να φέρουν καθαρή ένδειξη για τον δημιουργό τους.

- Δεν επιτρέπεται η τροποποίηση των οποιωνδήποτε ειδοποιήσεων υπάρχουν μέσα στο καλυπτόμενο λογισμικό.

Διανομή εκτελέσιμης μορφής λογισμικού

- Επιτρέπεται η διανομή καλυπτόμενου λογισμικού σε εκτελέσιμη μορφή υπό τους όρους αυτής της άδειας ή υπό άλλους όρους, εφόσον τα δικαιώματα του παραλήπτη πάνω στον πηγαίο κώδικα, όπως καθορίζονται σε αυτήν την άδεια, δεν παραβιάζονται.

- Σε περίπτωση διανομής υπό όρους άλλης άδειας, ή με επιβολή επιπλέον όρων, πρέπει να γίνεται ξεκάθαρο στον δικαιολήπτη ότι οι διαφορετικοί/επιπλέον όροι παρέχονται αποκλειστικά από τον Συνεισφέρων που πραγματοποιεί τη διανομή και όχι οποιονδήποτε προηγούμενο Συνεισφέρων ή τον αρχικό δημιουργό.

Μεγαλύτερη δουλειά

- Επιτρέπεται η δημιουργία και διανομή μεγαλύτερης δουλειάς υπό οποιουδήποτε όρους, εφόσον οι όροι αυτής της άδειας δεν παραβιάζονται για το καλυπτόμενο λογισμικό που είναι τμήμα της μεγαλύτερης δουλειάς.

Τερματισμός

- Η άδεια τερματίζεται αυτόματα με οποιαδήποτε παραβίαση των όρων εφόσον δεν διορθωθεί η παραβίαση μέσα σε 30 ημέρες από την ειδοποίηση

- Η άδεια τερματίζεται αυτόματα αν ο δικαιολήπτης διεκδικήσει οποιοσδήποτε περιορισμούς πάνω στο καλυπτόμενο λογισμικό ως αποτέλεσμα πατεντών ευρεσιτεχνίας κτλ, εάν δεν αποσύρει τη διεκδίκηση μέσα σε 60 ημέρες από την ειδοποίηση.

- Ο τερματισμός της άδειας ενός προσώπου δεν επηρεάζει τις άδειες που έχει αυτός διανείμει σε άλλους δικαιολήπτες.

Διάφορα

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>- Εάν κάποιος από τους όρους της άδειας δε μπορούν να εφαρμοστούν λόγω άλλων νομικών κωλυμάτων, τότε θα γίνει προσπάθεια να εφαρμοστούν όσοι περισσότεροι όροι γίνεται.</p> <p>- Οποιαδήποτε νομική διαμάχη που προκύπτει από αυτήν την άδεια, μπορεί να λυθεί στα δικαστήρια που αναφέρονται μέσα στα αρχεία του καλυπτόμενου λογισμικού. Όλα τα δικαστικά έξοδα, κτλ, βαρύνουν αυτόν που χάνει την υπόθεση.</p> <p>- Οποιοδήποτε άλλοι νόμοι ή κανονισμοί της Κυβέρνησης των ΗΠΑ για εξαγωγές κτλ, εξαιρούνται από τους όρους αυτής της άδειας. Ο δικαιολήπτης είναι υπόχρεος για τις νόμιμες ενέργειες σχετικά με τη διακίνηση του λογισμικού (εφόσον δράσει ως δικαιοπάροχος).</p>	
5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	Χρησιμοποιείται από το λειτουργικό σύστημα Solaris
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	
7	Άλλα σχόλια:	

2.1.11 The Eclipse Public License, Version 1.0 (EPL-1.0)

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	Eclipse Public License, Version 1.0 (EPL-1.0)
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/EPL-1.0
3	Ημερομηνία έκδοσης	Φεβρουάριος, 2004
4	Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών: Εισαγωγικά - Η άδεια συνοδεύει λογισμικό. Οποιαδήποτε χρήση, αναπαραγωγή ή διανομή του λογισμικού, συνεπάγεται αυτόματα αποδοχή των όρων αυτής της άδειας Ορισμοί	

- «Συνεισφορά» ορίζεται:

-- στην περίπτωση του αρχικού δημιουργού, ο αρχικός κώδικας και τα κείμενα τεκμηρίωσης που έχουν διανεμηθεί υπό τους όρους αυτής της άδειας

-- στην περίπτωση κάθε μεταγενέστερου συνεισφέροντος, όλες οι αλλαγές και προσθήκες στο λογισμικό που έχουν πραγματοποιηθεί από τον ίδιο και ανήκουν στον ίδιο.

- Η συνεισφορά δεν περιλαμβάνει προσθήκες στο λογισμικό που αποτελούν ξεχωριστά τμήματα που διανέμονται υπό όρους άλλης άδειας και δεν είναι παράγωγα της συνεισφοράς.

- «Συνεισφέρων» ορίζεται οποιοσδήποτε διανέμει το λογισμικό.

- «Λογισμικό» ορίζεται η συνεισφορά που διανέμεται υπό τους όρους αυτής της άδειας.

- «Δικαιολήπτης» ορίζεται οποιοσδήποτε παραλαμβάνει το λογισμικό, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν συνεισφέρει.

Παραχώρηση δικαιωμάτων

- Υπό τους όρους αυτής της συμφωνίας, ο κάθε συνεισφέρων παραχωρεί στον δικαιολήπτη, τη μη αποκλειστική, διεθνή, δωρεάν άδεια δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ώστε να μπορεί να αναπαράγει, να δημιουργεί παράγωγα, να παραθέτει δημόσια, να πραγματοποιεί δημόσια, να διανέμει και να επανα-αδειοδοτεί τη συνεισφορά αυτού του συνεισφέροντος και οποιαδήποτε παράγωγα της, σε μορφή πηγαίου κώδικα και αντικείμενη μορφή.

- Υπό τους όρους αυτής της συμφωνίας, ο κάθε συνεισφέρων παραχωρεί στον δικαιολήπτη, τη μη αποκλειστική, διεθνή, δωρεάν άδεια πατεντών ευρεσιτεχνίας (για σχετικές πατέντες), ώστε να μπορεί να δημιουργήσει, να χρησιμοποιήσει, να πωλήσει, να προσφέρει προς πώληση, να εισάγει, ή να μεταφέρει με οποιονδήποτε άλλο τρόπο τη συνεισφορά αυτού του συνεισφέροντος και οποιαδήποτε παράγωγα της, σε μορφή πηγαίου κώδικα και αντικείμενη μορφή. Το δικαίωμα αυτό αναφέρεται και στη συγκεκριμένη συνεισφορά αλλά και σε ολόκληρο το λογισμικό αν κατά τη στιγμή που ενσωματώθηκε η συνεισφορά το λογισμικό υπόκειται τους όρους της πατέντας.

- Ο δικαιολήπτης αντιλαμβάνεται ότι παρόλο που λαμβάνει τα δικαιώματα που αναφέρονται στην άδεια, δεν υπάρχει καμία εγγύηση από τους συνεισφέροντες ότι το λογισμικό δεν παραβιάζει τους όρους οποιαδήποτε πατέντας ή άλλης άδειας. Κάθε συνεισφέρων,

αποποιείται οποιασδήποτε ευθύνης προς τον παραλήπτη για διεκδικήσεις που προκύπτουν σχετικά με παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή άλλο. Ως προϋπόθεση, ο δικαιολήπτης έχει την υποχρέωση να φέρει εις την κατοχή του τα οποιαδήποτε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας χρειάζονται, προτού διανεμίει το λογισμικό.

- Ο κάθε συνεισφέρων δηλώνει ότι κατά τη γνώση του, διαθέτει όλα τα δικαιώματα που απαιτούνται για να παραχωρεί το λογισμικό και τις συνεισφορές του υπό τους όρους αυτής της άδειας.

Απαιτήσεις

- Ο συνεισφέρων δικαιούται να επιλέξει να διανεμίει το λογισμικό σε αντικείμενη μορφή και υπό όρους δικής του επιλογής, εφόσον ισχύουν τα πιο κάτω:

-- τηρούνται οι όροι αυτής της συμφωνίας

-- οι όροι που επιβάλλει με δική του συμφωνία ξεκαθαρίζουν επαρκώς την αποποίηση ευθύνης και τη μη παροχή οποιασδήποτε εγγύησης εκ μέρους των όσων έχουν συνεισφέρει στο λογισμικό, και ότι οι όροι της συμφωνίας παρέχονται από τον ίδιο και κανέναν άλλο. Επιπλέον, πρέπει να ξεκαθαρίζεται στους δικαιολήπτες ο τρόπος και ο χώρος όπου ο πηγαίος κώδικας του λογισμικού είναι διαθέσιμος για λήψη με λογικά μέσα.

- Όταν το λογισμικό διανέμεται σε μορφή πηγαίου κώδικα, αυτό πρέπει να γίνεται υπό τους όρους αυτής της συμφωνίας, και πρέπει να περιέχει αντίγραφο της συμφωνίας μέσα στο πακέτο που διανέμεται.

- Απαγορεύεται η αφαίρεση/διαγραφή οποιωνδήποτε ειδοποιήσεων/ανακοινώσεων που υπάρχουν μέσα στα αρχεία που διανέμονται.

- Ο κάθε συνεισφέρων πρέπει να κάνει ξεκάθαρο το τμήμα που έχει συνεισφέρει ώστε να μπορούν οι δικαιολήπτες να γνωρίζουν επαρκώς.

Διανομή για εμπορικούς σκοπούς

- Αυτός που διανέμει το λογισμικό για εμπορικούς σκοπούς, δικαιούται να αναλάβει δικές του ευθύνες απέναντι στους χρήστες, συνεργάτες, κτλ.

- Ο συνεισφέρων που περιλαμβάνει το λογισμικό σε διανομή για εμπορικούς σκοπούς, πρέπει να το κάνει με τρόπο που να είναι ξεκάθαρο ότι δεν δημιουργείται οποιαδήποτε ευθύνη για

	<p>άλλους συνεισφέροντες. Ο ίδιος φέρει ευθύνη έναντι των άλλων συνεισφερόντων σε περίπτωση που υπάρχουν διεκδικήσεις από αυτούς. Ο συνεισφέρων που έχει λάβει ειδοποίηση για διεκδικήσεις, οφείλει να ενημερώσει έγκαιρα αυτόν που έχει διανείμει το λογισμικό για εμπορικούς σκοπούς και να συνεργαστεί μαζί του στη διαδικασία αντιμετώπισης των διεκδικήσεων. Αν επιθυμεί να συμμετέχει, πρέπει να το πράξει με δικά του έξοδα.</p> <p>Γενικά</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αν οποιοσδήποτε όρος αυτής της συμφωνίας καταστεί άκυρος ή δεν μπορεί να εφαρμοστεί υπό τον νόμο που εφαρμόζεται, τότε οι υπόλοιποι όροι πρέπει να εφαρμοστούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. - Εάν κάποιος δικαιολήπτης διεκδικήσει δικαιώματα πατέντας ευρεσιτεχνίας για λογισμικό το οποίο λαμβάνει υπό τους όρους αυτής της άδειας, τότε η άδεια του τερματίζεται άμεσα. - Η άδεια τερματίζεται για οποιονδήποτε δικαιολήπτη αποτύχει να τηρήσει τους όρους που επιβάλλονται και δεν επαναφέρει την κατάσταση σε λογικό διάστημα από τη στιγμή που θα ενημερωθεί. - Πέρα από όσα αναφέρονται ρητά στους όρους της άδειας αυτής, κανένα άλλο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας δεν παραχωρείται πάνω στο λογισμικό. <p>Εφαρμοστέο δίκαιο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η άδεια αυτή εφαρμόζεται υπό τους νόμους της Νέας Υόρκης, και τους νόμους των ΗΠΑ που διέπουν την πνευματική ιδιοκτησία. Η οποιαδήποτε διεκδίκηση πρέπει να εφαρμοστεί το πολύ ένα χρόνο μετά που οι λόγοι εμφανίστηκαν. 	
5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	Χρησιμοποιείται από το Eclipse project (www.eclipse.org).
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	
7	Άλλα σχόλια:	

2.1.12 The Educational Community License 1.0

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	The Educational Community License 1.0
2	Διεύθυνση URL	http://www.opensource.org/licenses/ecl1
3	Ημερομηνία έκδοσης	?
4	<p>Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών:</p> <p>Η άδεια εφαρμόζεται σε κάθε γνήσια δημιουργία δουλειάς (γνήσια δουλειά) της οποίας ο ιδιοκτήτης (παρέχων την άδεια) έχει τοποθετήσει τη σχετική ειδοποίηση αμέσως μετά την ειδοποίηση πνευματικής ιδιοκτησίας για τη γνήσια δουλειά.</p> <p>Όροι άδειας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η γνήσια δουλειά, περιλαμβανομένου του λογισμικού, πηγαίου κώδικα, κειμένων τεκμηρίωσης και άλλων σχετικών, παρέχεται από τον ιδιοκτήτη πνευματικών δικαιωμάτων υπό τους όρους αυτής της άδειας. - Οποιοσδήποτε, λαμβάνοντας, χρησιμοποιώντας ή αντιγράφοντας τη γνήσια δουλειά, αυτομάτως δηλώνει ότι έχει διαβάσει, κατανοήσει και θα εφαρμόσει τους όρους της άδειας αυτής. - Παρέχεται άδεια για χρήση, αντιγραφή, τροποποίηση, συγχώνευση, δημοσίευση, διανομή και επανα-αδειοδότηση της γνήσιας δουλειάς και των κειμένων τεκμηρίωσης, ως έχει ή με τροποποιήσεις, για οποιονδήποτε λόγο και χωρίς κόστος ή ευθύνη απέναντι στον κάτοχο πνευματικών δικαιωμάτων, εφόσον περιλαμβάνονται τα ακόλουθα σε όλα τα αντίγραφα της γνήσιας δουλειάς ή τμήματα τους, μαζί με τις τροποποιήσεις ή παράγωγα που τυχόν έχει κάνει ο δικαιολήπτης: <ul style="list-style-type: none"> -- Το κείμενο της άδειας είναι διαθέσιμο σε εμφανή θέση για τους δικαιολήπτες της γνήσιας δουλειάς ή τροποποιήσεων και παραγώγων. -- Δεν έχουν διαγραφεί οποιεσδήποτε ειδοποιήσεις κτλ που προϋπήρχαν στη γνήσια δουλειά -- Παρέχεται ενημέρωση για τις οποιεσδήποτε αλλαγές έγιναν στη δουλειά, καθώς και το 	

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>ποιος και πότε τις έκανε, ώστε να είναι ξεκάθαρο τι άλλαξε από τη γνήσια δουλειά.</p> <p>-- Το δικαίωμα να καθορίσει τους όρους υπό τους οποίους παρέχονται τα πνευματικά δικαιώματα της δουλειάς και οποιαδήποτε σχετικής τεκμηρίωσης, το έχει μόνο ο δημιουργός της γνήσιας δουλειάς.</p>	
5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	-
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	-
7	<p>Άλλα σχόλια:</p> <p>Η άδεια αυτή είναι ειδικού σκοπού και δεν προτείνεται για γενική χρήση.</p>	

2.1.13 The European Union Public Licence (EUPL)

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	European Union Public Licence (EUPL)
2	Διεύθυνση URL	https://joinup.ec.europa.eu/software/page/eupl/licence-eupl
3	Ημερομηνία έκδοσης	V1.0 (2007) και v1.1 (Ιανουάριος 2009)
4	<p>Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η άδεια αυτή εφαρμόζεται στη δουλειά ή λογισμικό που διανέμεται υπό τους όρους της. Οποιαδήποτε άλλη χρήση της δουλειάς απαγορεύεται, στο βαθμό που αυτή παραβιάζει οποιαδήποτε άλλα δικαιώματα του κάτοχου πνευματικών δικαιωμάτων. <p>Ορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Γνήσια δουλειά ή Λογισμικό» ορίζεται το λογισμικό που διανέμεται ή επικοινωνείται υπό τους όρους αυτής της άδειας και είναι διαθέσιμο σε μορφή πηγαίου κώδικα ή/και εκτελέσιμη 	

<p>μορφή.</p> <ul style="list-style-type: none">- «Παράγωγη δουλειά» ορίζεται το λογισμικό που δημιουργείται από οποιονδήποτε παραλήπτη της γνήσιας δουλειάς ή άλλης παράγωγης δουλειάς και βασίζεται σε τροποιώσεις αυτής. Η άδεια δεν ορίζει το βαθμό στον οποίο πρέπει να βασίζεται μια παράγωγη δουλειά στην προηγούμενη δουλειά ώστε να ορίζεται ως παράγωγη υπό τους όρους αυτής της άδειας. Αυτό αφήνεται στους εφαρμόσιμους νόμους της εκάστοτε χώρας που καλύπτεται από αυτήν την άδεια.- «Δουλειά» ορίζεται η γνήσια δουλειά ή άλλα παράγωγα της.- «Πηγαίος κώδικας» ορίζεται η μορφή του λογισμικού που μπορεί να διαβαστεί από άνθρωπο και που είναι ο προτιμώμενος τρόπος πραγματοποίησης τροποποιήσεων στο λογισμικό.- «Εκτελέσιμος κώδικας» ορίζεται ο κώδικας που έχει μεταφραστεί σε μορφή που μπορεί να τον κατανοήσει ένας υπολογιστής ως πρόγραμμα.- «Δικαιοπάροχος» ορίζεται το πρόσωπο (νομικό ή φυσικό) που διανέμει κάποια δουλειά υπό τους όρους αυτής της άδειας.- «Συνεισφέρων» ορίζεται το πρόσωπο (νομικό ή φυσικό) που τροποποιεί τη δουλειά υπό τους όρους αυτής της άδειας ή βοηθά στη δημιουργία παράγωγης δουλειάς με οποιονδήποτε τρόπο.- «Δικαιολήπτης» ορίζεται το πρόσωπο που χρησιμοποιεί με οποιοδήποτε τη δουλειά που υπόκειται στους όρους αυτής της άδειας.- «Διανομή η επικοινωνία» ορίζεται οποιαδήποτε πράξη πώλησης, παροχής, ενοικίασης, διανομής, επικοινωνίας, μεταφοράς, ή άλλη πράξη που κάνει διαθέσιμα, διαδικτυακά ή όχι, αντίγραφα του λογισμικού ή παρέχει πρόσβαση σε τρίτα πρόσωπα, σε λειτουργίες του λογισμικού. <p>Σκοπός των δικαιωμάτων που παρέχονται με την άδεια</p> <ul style="list-style-type: none">- Παρέχεται άδεια διεθνής, δωρεάν, μη αποκλειστική και με δικαίωμα επανα-αδειοδότησης, για πραγματοποίηση των πιο κάτω για το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στην ειδοποίηση για τα πνευματικά δικαιώματα της γνήσιας δουλειάς:
--

-- χρήση της δουλειάς με οποιοδήποτε τρόπο, αναπαραγωγή της δουλειάς, τροποποίηση της δουλειάς και δημιουργία παράγωγης δουλειάς, επικοινωνία της δουλειάς δημόσια περιλαμβανομένου του δικαιώματος παράθεσης της δουλειάς ή αντιγράφων της σε δημόσιο μέσο και πραγματοποίησης της, διανομή της δουλειάς ή αντιγράφων της, ενοικίαση της δουλειάς ή αντιγράφων της, επανα-αδειοδότηση της δουλειάς ή αντιγράφων της.

- Τα δικαιώματα μπορούν να εξασκηθούν σε οποιοδήποτε μέσο που υπάρχει σήμερα ή που θα υπάρξει στο μέλλον, εφόσον οι εφαρμοζόμενοι νόμοι το επιτρέπουν.

- Σε χώρες όπου ορίζονται ηθικά δικαιώματα, ο παρέχων την άδεια παραιτείται των ηθικών δικαιωμάτων του στο βαθμό που επιτρέπει ο νόμος, ώστε να μην εμποδίζεται η εφαρμογή των όρων αυτής της άδειας.

- Παρέχονται οποιαδήποτε δικαιώματα σε πατέντες ευρεσιτεχνίας τα οποία απαιτούνται για να καταστήσουν τους όρους αυτής της άδειας εφαρμόσιμους για το λογισμικό που τους υιοθετεί.

Επικοινωνία του πηγαίου κώδικα

- Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει το λογισμικό είτε σε μορφή πηγαίου κώδικα είτε σε εκτελέσιμη μορφή.

- Σε περίπτωση που το λογισμικό παρέχεται σε εκτελέσιμη μορφή (και για όλο το διάστημα που αυτό ισχύει), το κάθε αντίγραφο πρέπει να συνοδεύεται από πληροφορίες (σε ειδοποίηση κάτω από την ειδοποίηση περί πνευματικής ιδιοκτησίας) σχετικά με εύκολο και δωρεάν τρόπο λήψης του πηγαίου κώδικα.

Περιορισμοί στα πνευματικά δικαιώματα

- Η άδεια αυτή δεν έχει σκοπό να περιορίσει τα οποιαδήποτε άλλα δικαιώματα του ιδιοκτήτη λογισμικού πάνω σε αυτό. Επίσης, ο ιδιοκτήτης διατηρεί όλα τα δικαιώματα όταν λήξει η περίοδος εφαρμογής της άδειας αυτής.

Υποχρεώσεις του παραλήπτη της άδειας

- Ο δικαιολήπτης υποχρεούται να αφήσει ανέπαφες όλες τις ειδοποιήσεις σχετικά με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, πατέντες ευρεσιτεχνίας ή/και εμπορικά σήματα που αναφέρονται στην άδεια και σε αποποίηση εγγύησης και ευθυνών.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

- Αντίγραφο των πιο πάνω, καθώς και της άδειας αυτής, πρέπει να συνοδεύει οποιαδήποτε διανομή ή επικοινωνία λογισμικού υπό αυτήν την άδεια.
- Ο δικαιούχος οφείλει να συμπεριλάβει σε οποιαδήποτε παράγωγη δουλειά, ξεκάθαρη ενημέρωση για το αν έγιναν τροποποιήσεις στο λογισμικό, καθώς και πότε και ποιες τις πραγματοποιήσε.
- Άρθρο παραμονής ίχνους αντιγράφου: Οποιαδήποτε διανομή ή επικοινωνία του λογισμικού ή τροποποιήσεων/παράγωγων του που βασίζονται στο λογισμικό, πρέπει να γίνεται υποχρεωτικά υπό τους όρους αυτής της άδειας, ή νεότερης έκδοσης, εκτός αν ορίζεται ρητά από τον αρχικό κάτοχο του λογισμικού κάποια συγκεκριμένη έκδοση της άδειας. Ο δικαιούχος, δρώντας ακολούθως ως δικαιούχος, δεν δικαιούται να επιβάλει οποιουδήποτε άλλους όρους ως προς τη διανομή και επικοινωνία του λογισμικού.
- Άρθρο συμβατότητας: Η διανομή ή επικοινωνία λογισμικού που υπόκειται στους όρους της άδειας αυτής, μαζί με λογισμικό που υπόκειται στους όρους άλλης συμβατής άδειας, επιτρέπεται να γίνει υπό τους όρους αυτής της άλλης άδειας. «Συμβατές άδειες» ορίζονται οι: GNU General Public License (GNU GPL) v. 2, Open Software License (OSL) v. 2.1 και v. 3.0, Common Public License v. 1.0, Eclipse Public License v.1.0, Cecill v. 2.0. Σε περίπτωση που οι υποχρεώσεις του δικαιούχου υπό τους όρους αυτής της άδειας δεν είναι απολύτως συμβατές με τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την άλλη άδεια, οι όροι της άλλης άδειας θα έχουν προτεραιότητα.
- Παροχή πηγαίου κώδικα: Κατά τη διανομή ή επικοινωνία του λογισμικού (και για όλο το διάστημα που αυτό ισχύει), το κάθε αντίγραφο πρέπει να συνοδεύεται από τον πηγαίο κώδικα του λογισμικού ή πληροφορίες (σε ειδοποίηση κάτω από την ειδοποίηση περί πνευματικής ιδιοκτησίας) σχετικά με εύκολο και δωρεάν τρόπο λήψης του πηγαίου κώδικα από ευρέως διαδεδομένες αποθήκες πηγαίου κώδικα.
- Νομική προστασία: Η άδεια δεν παρέχει δικαίωμα χρήσης του ονόματος του παρέχοντος την άδεια, ούτε των οποιωνδήποτε εμπορικών ονομάτων, εμπορικών σημάτων ή σημάτων υπηρεσιών που κατέχει, πέραν από ότι λογικά απαιτείται για να παρέχει την απαραίτητη ενημέρωση για τον δημιουργό του λογισμικού όπως οφείλει από τους όρους της άδειας.

Αλυσίδα κατοχής δικαιωμάτων

- Ο δικαιούχος, εγγυάται ότι κατέχει τα δικαιώματα ή του έχουν παρασχεθεί, επάνω στη γνήσια δουλειά (στην περίπτωση του αρχικού ιδιοκτήτη) ή στις τροποποιήσεις που έγιναν (στην περίπτωση τροποποιήσεων και συνεισφορών) ώστε να μπορεί να τα διανέμει και να τα αδειοδοτεί με βάση αυτήν την άδεια.

Τερματισμός

- Η ισχύς της άδειας και τα δικαιώματα που παραχωρεί τερματίζονται αυτόματα εφόσον υπάρξει οποιαδήποτε παραβίαση των όρων της. Ο τερματισμός δεν ισχύει για άλλα πρόσωπα που παρέλαβαν το λογισμικό (ως δικαιοληπτες) από το πρόσωπο που παραβίασε τους όρους, δεδομένου ότι αυτοί δεν έχουν παραβιάσει τους όρους της άδειας.

Διάφορα

- Η άδεια αφορά τη συνολική συμφωνία μεταξύ των μερών, σχετικά με το λογισμικό που καλύπτει.

- Σε περίπτωση που οποιοδήποτε όροι κριθούν μη εφαρμόσιμοι υπό την εφαρμοζόμενη νομοθεσία, όλοι οι υπόλοιποι όροι πρέπει να εφαρμοστούν στο μεγαλύτερο δυνατό μέρος.

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δικαιούται να σημοσιεύει νέες εκδόσεις της άδειας (με ξεχωριστό και μοναδικό αριθμό) ή την ίδια έκδοση σε άλλες γλώσσες. Όλες οι γλωσσικές παραλλαγές της άδειας έχουν την ίδια ισχύ και ο λαμβάνων την άδεια μπορεί να επιλέξει τη γλωσσική έκδοση που επιθυμεί.

Περιοχή νομικής ευθύνης

- Οποιαδήποτε νομική διαμάχη προκύψει μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και προσώπου που έλαβε την άδεια από την πρώτη, θα πρέπει να λυθεί στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

- Οποιαδήποτε διαμάχη προκύψει μεταξύ άλλων μερών πέραν της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αυτή πρέπει να λυθεί στα δικαστήρια της περιοχής όπου ο δικαιούχος έχει την έδρα του και παρέχει τις υπηρεσίες του.

Εφαρμοστέο δίκαιο

- Η άδεια υπόκειται στη νομοθεσία της χώρας-μέλος όπου ο δικαιούχος έχει την έδρα

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>του.</p> <p>- Η άδεια υπόκειται στη Βελγική νομοθεσία εάν ο παρέχων την άδεια είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή αν ο δικαιούχος δεν έχει έδρα ή διαμονή σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p>
5	<p>Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού</p> <p>Τα πρώτα πακέτα λογισμικού (του IDABC) που είχαν αδειοδοτηθεί υπό τους όρους αυτής της άδειας είναι τα «CIRCA groupware», «IPM» και το «eLink» G2G, G2C, G2B λογισμικό. Μετά την ίδρυση του European Open Source Observatory and Repository (OSOR) (τον Οκτώβριο του 2008), το οποίο έχει μεταφερθεί στο Joinup collaborative platform (το Δεκέμβριο του 2011), έχει αδειοδοτηθεί υπό τους όρους της άδειας αυτής και άλλο λογισμικό που αναπτύχθηκε από ευρωπαϊκούς διοικητικούς φορείς.</p>
6	<p>Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:</p>
7	<p>Άλλα σχόλια:</p> <p>- Η άδεια αυτή αποτελεί προσπάθεια που έγινε εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για παροχή εναλλακτικής λύσης αδειοδότησης ελεύθερου λογισμικού (λογισμικού ανοιχτού κώδικα), πέραν των άλλων αδειών που κατά πλειοψηφία είναι περισσότερο συμβατές με τους νόμους των ΗΠΑ.</p> <p>- Η άδεια είναι διαθέσιμη σε 22 επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όλες οι εκδόσεις-γλώσσες έχουν της ίδια ισχύ.</p> <p>- Η άδεια είχε αρχικά δημιουργηθεί για να καλύψει τη διανομή λογισμικού που αναπτύχθηκε στο πρόγραμμα IDABC, όμως λόγω του γενικού σκοπού της, μπορεί να χρησιμοποιηθεί από οποιοδήποτε δημιουργό λογισμικού</p> <p>- Ο βασικός στόχος της άδειας είναι να παραμείνει συμβατή με τους νόμους και κανονισμούς περί πνευματικής ιδιοκτησίας στις 27 χώρες-μέλη, ενώ ταυτόχρονα να είναι συμβατή με</p>

ευρέως διαδεδομένες άδειες λογισμικού ανοιχτού κώδικα, όπως η GNU GPL.
--

2.1.14 The CeCILL v2.0

A/A	Χαρακτηριστικό	Λεπτομέρειες / Περιγραφή
1	Όνομα	CeCILL v2.0 (from CEA CNRS INRIA Logiciel Libre)
2	Διεύθυνση URL	http://www.cecill.info/licences/Licence_CeCILL_V2-en.txt
3	Ημερομηνία έκδοσης	Μάιος, 2005
4	<p>Περιγραφή κύριων χαρακτηριστικών:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η άδεια έχει γραφτεί με βάση τις πιο κάτω αρχές: -- συμβατότητα με τις αρχές διανομής ελεύθερου λογισμικού (πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα και παροχή δικαιωμάτων) -- την επιλογή της Γαλλικής νομοθεσίας με την οποία είναι συμβατή, για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των ίδιων των παροχών την άδειας. <p>Περίληπτικά</p> <ul style="list-style-type: none"> - Στόχος της άδειας είναι να παράσχει τα δικαιώματα στους παραλήπτες να τροποποιήσουν και να αναδιανέμουν το λογισμικό που καλύπτει, στα πλαίσια ενός μοντέλου διανομής λογισμικού ανοιχτού κώδικα. - Η άσκηση των δικαιωμάτων υπόκειται σε ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να εξασφαλίσει το ίδιο καθεστώς για όλες τις μελλοντικές αναδιανομές του λογισμικού. - Σχετικά με την πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα και το δικαίωμα αντιγραφής, τροποποίησης και αναδιανομής, παρέχεται στους παραλήπτες μόνο περιορισμένη εγγύηση και ο δημιουργός του λογισμικού καθώς και οι επόμενοι παρέχοντες την άδεια αναλαμβάνουν μόνο περιορισμένη ευθύνη. - Οι χρήστες/παραλήπτες του λογισμικού (δικαιολήπτες) αναλαμβάνουν να το χρησιμοποιούν με δικό τους ρίσκο και ευθύνη και αναλαμβάνουν να το ελέγξουν σχετικά με τον τρόπο που 	

<p>θα το εφαρμόσουν και θέματα ασφάλειας.</p> <p>- Η άδεια εφαρμόζεται σε ολόκληρο ή τμήμα λογισμικού για το οποίο αποφάσισε ο ιδιοκτήτης να το υποβάλει στους όρους της.</p> <p>Ορισμοί</p> <p>- «Συμφωνία» ορίζεται η άδεια αυτή και οποιεσδήποτε μελλοντικές εκδόσεις της και παραρτήματα.</p> <p>- «Λογισμικό» ορίζεται το λογισμικό σε μορφή πηγαίου κώδικα ή/και σε αντικείμενη μορφή και όπου εφαρμόζεται, τα κείμενα τεκμηρίωσης που το συνοδεύουν.</p> <p>- «Αρχικό λογισμικό» ορίζεται το λογισμικό σε μορφή πηγαίου κώδικα ή/και σε αντικείμενη μορφή και όπου εφαρμόζεται, τα κείμενα τεκμηρίωσης που το συνοδεύουν, κατά την πρώτη διανομή του υπό τους όρους αυτής της άδειας.</p> <p>- «Τροποποιημένο λογισμικό» ορίζεται το λογισμικό που έχει τροποποιηθεί από τουλάχιστον μια Συνεισφορά.</p> <p>- «Πηγαίος κώδικας» ορίζεται ολόκληρο το αρχείο εντολών το οποίο απαιτείται να έχει κάποιος για να μπορεί να τροποποιήσει το λογισμικό</p> <p>- «Αντικείμενος κώδικας» ορίζεται το λογισμικό σε μορφή εκτελέσιμη, όπως έχει δημιουργηθεί με «μετάφραση» του πηγαίου κώδικα.</p> <p>- «Κάτοχος» ορίζεται ο κάτοχος των δικαιωμάτων επάνω στο αρχικό λογισμικό</p> <p>- «Δικαιολήπτης» ορίζεται το πρόσωπο που έχει αποδεχτεί τους όρους αυτής της άδειας για χρήση του λογισμικού.</p> <p>- «Συνεισφέρων» ορίζεται ο λαμβάνων την άδεια που έχει προχωρήσει σε τουλάχιστον μια τροποποίηση/συνεισφορά στο λογισμικό.</p> <p>- «Δικαιοπάροχος» ορίζεται ο Κάτοχος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο διανέμει λογισμικό που υπόκειται στους όρους αυτής της άδειας.</p> <p>- «Συνεισφορά» ορίζεται οποιαδήποτε τροποποίηση, διόρθωση, μετάφραση, προσαρμογή ή/και προσθήκη λειτουργιών (ή τμήμα αυτών) στο λογισμικό, από οποιοδήποτε Συνεισφέρων, καθώς και οποιαδήποτε εσωτερικά δομικά τμήματα.</p>
--

- «Δομικό τμήμα» ορίζεται η συλλογή αρχείων πηγαίου κώδικα, περιλαμβανομένης της τεκμηρίωσής τους, που υλοποιεί επιπλέον λειτουργίες ή υπηρεσίες από αυτές του λογισμικού.

- «Εξωτερικό δομικό τμήμα» ορίζεται το δομικό τμήμα που δεν βασίζεται στο λογισμικό, και μπορεί να εκτελείται σε ξεχωριστή διεύθυνση από ότι το λογισμικό και το ένα να καλεί το άλλο.

- «Εσωτερικό δομικό τμήμα» ορίζεται το δομικό τμήμα που είναι συνδεδεμένο με το λογισμικό έτσι ώστε να πρέπει να εκτελούνται στην ίδια διεύθυνση.

- «GNU GPL» ορίζεται η άδεια GNU GPL v2.0 και οποιαδήποτε νεότερη έκδοση.

- «Μέρη» ορίζονται ο δικαιοπάροχος και ο δικαιολήπτης.

Σκοπός της άδειας

- Παρέχονται στον δικαιολήπτη, μη αποκλειστικά, διεθνή και με δικαίωμα μεταφοράς, δικαιώματα επάνω στο λογισμικό, για όλα τα δικαιώματα προστασίας που αναφέρονται σχετικά με το λογισμικό.

Παρεχόμενα δικαιώματα

- Παρέχονται όλα τα δικαιώματα χρήσης επάνω στο λογισμικό, υπό τους όρους και κατά τη διάρκεια αυτής της άδειας.

- Σε περίπτωση που ο δικαιοπάροχος διαθέτει πατέντες ευρεσιτεχνίας που σχετίζονται με το λογισμικό, αναλαμβάνει να μην εξασκήσει τα δικαιώματα που προκύπτουν από τις πατέντες για την απαγόρευση μελλοντικών παραληπτών της άδειας ως προς τη χρήση και τροποποίηση του λογισμικού. Εάν οι πατέντες μεταφερθούν σε άλλο πρόσωπο, ο αρχικός κάτοχος αναλαμβάνει να τον υποχρεώσει να αποδεχτεί αυτούς τους όρους.

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται να χρησιμοποιήσει το λογισμικό χωρίς κανένα περιορισμό στα πεδία εφαρμογής του. Αυτό σημαίνει ότι δικαιούται να το αναπαράγει ολόκληρο ή τμήμα του, μόνιμα ή προσωρινά, με οποιοδήποτε τρόπο και σε οποιαδήποτε μορφή, να το φορτώσει, να το παρέχει, να το εκτελέσει ή να το αποθηκεύσει σε οποιοδήποτε μέσο, να το μελετήσει και να το ελέγξει ώστε να κατανοήσει τη λειτουργία του.

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται να συνεισφέρει στο λογισμικό, μεταφράζοντας,

προσαρμόζοντας, και δημιουργώντας οποιοσδήποτε προσθήκες, καθώς και να αναπαράγει το τελικό λογισμικό. Ο δικαιολήπτης, όμως, έχει την υποχρέωση να ενημερώσει σε εμφανές σημείο για το ότι είναι ο δημιουργός των τροποποιήσεων, καθώς και για το τι ακριβώς έχει τροποποιήσει και πότε.

- Ο δικαιολήπτης δικαιούται να διανείμει, δημοσιεύσει, μεταφέρει και επικοινωνήσει το λογισμικό, με οποιονδήποτε τρόπο, μέσω οποιουδήποτε μέσου. Επίσης, έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει εμπορικά οποιοδήποτε αντίγραφο του λογισμικού, με χρέωση ή όχι.

- Ο δικαιολήπτης έχει επιπλέον το δικαίωμα να διανείμει το τροποποιημένο ή το αρχικό λογισμικό σε τρίτα πρόσωπα, με βάση τους όρους πιο κάτω:

-- (για αντίγραφα χωρίς τροποποίηση) επιτρέπεται η διανομή του λογισμικού σε μορφή πηγαίου κώδικα ή αντικείμενη μορφή, υπό τους όρους αυτής της άδειας, και συνοδευόμενο από αντίγραφο της άδειας και ενημέρωση σχετικά με την αποποίηση εγγύησης και ευθύνης εκ μέρους του δημιουργού/κατόχου. Στην περίπτωση διανομής μόνο της αντικείμενης μορφής, ο δικαιολήπτης πρέπει επίσης να ενημερωθεί για τον τρόπο που θα μπορεί να λάβει τον πηγαίο κώδικα, με κόστος που δε θα ξεπερνά το λογικό κόστος της υπηρεσίας παροχής του κώδικα.

-- (για τροποποιημένα αντίγραφα) οι διανομή των τροποποιήσεων του λογισμικού υπόκειται και αυτή στους όρους αυτής της άδειας. Επιτρέπεται η διανομή του τροποποιημένου λογισμικού σε μορφή πηγαίου κώδικα ή αντικείμενη μορφή, υπό τους όρους αυτής της άδειας, και συνοδευόμενο από αντίγραφο της άδειας και ενημέρωση σχετικά με την αποποίηση εγγύησης και ευθύνης εκ μέρους του δημιουργού/κατόχου και μεταγενέστερων συνεισφέροντων. Στην περίπτωση διανομής μόνο της αντικείμενης μορφής, ο δικαιολήπτης πρέπει επίσης να ενημερωθεί για τον τρόπο που θα μπορεί να λάβει τον πηγαίο κώδικα, με κόστος που δε θα ξεπερνά το λογικό κόστος της υπηρεσίας παροχής του κώδικα.

-- (για διανομή εξωτερικών δομικών τμημάτων) εξωτερικά δομικά τμήματα δεν υπόκεινται στους όρους αυτής της άδειας.

-- (για διανομή λογισμικού υπό τους όρους της άδειας GNU GPL) επιτρέπεται η συγχώνευση κώδικα που υπόκειται τους όρους μιας έκδοσης της άδειας GNU GPL ως τμήματος του λογισμικού ή τροποποιήσεων του (και αντίστροφα), και η διανομή του συνόλου υπό τους

όρους εκείνης της άδειας.

Πνευματική ιδιοκτησία

- (για το αρχικό λογισμικό) Ο Κάτοχος διατηρεί όλα τα δικαιώματα πάνω στο λογισμικό και παρέχει μόνο αυτά που ορίζονται στην άδεια. Οι όροι της άδειας δεν μπορούν να τροποποιηθούν. Ο Κάτοχος αναλαμβάνει να διατηρήσει το λογισμικό υπό τους όρους αυτής της άδειας για το διάστημα που ορίζεται στο άρθρο 4.2.
- (για τις συνεισφορές) ο δημιουργός της συνεισφοράς είναι ο ιδιοκτήτης του σχετικού κώδικα και λογισμικού, όπως ορίζεται από τη νομοθεσία.
- (για εξωτερικά δομικά τμήματα) ο δημιουργός των εξωτερικών δομικών τμημάτων είναι ο κάτοχος των δικαιωμάτων τους και μπορεί να τα διανείμει υπό τους όρους που επιθυμεί.
- Ο δικαιολήπτης αναλαμβάνει να μην αφαιρέσει ή διαγράψει τις ειδοποιήσεις για τα πνευματικά δικαιώματα που περιλαμβάνονται στο λογισμικό, καθώς και να αναπαράγει και να συμπεριλάβει αυτές τις ειδοποιήσεις κατά τη διανομή του λογισμικού ως έχει ή τροποποιημένου.
- Ο δικαιολήπτης αναλαμβάνει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να σεβαστεί όλα τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας επάνω στο λογισμικό.

Τερματισμός

- Ο δικαιοπάροχος δικαιούται να την τερματίσει σε περίπτωση που ο δικαιολήπτης παραβιάσει οποιονδήποτε όρο και δεν προβεί σε ενέργειες να διορθώσει την κατάσταση μέσα σε 30 ημέρες από την ειδοποίησή του.
- Τα δικαιώματα του δικαιολήπτη του οποίου η άδεια έχει τερματιστεί, παύουν να ισχύουν. Εξακολουθούν, όμως, να ισχύουν οι άδειες που αυτός έχει παράσχει σε τρίτα πρόσωπα ως δικαιοπάροχος.

Διάφορα

- Η άδεια αυτή ακυρώνει οποιαδήποτε προηγούμενη συμφωνία μεταξύ των μερών για το ίδιο αντικείμενο και αποτελεί την μόνη σχετική συμφωνία μεταξύ τους. Οποιαδήποτε τροποποίηση στη συμφωνία αυτήν μπορεί να επέλθει μόνο με γραπτή αποδοχή από

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	<p>νόμιμους εκπρόσωπους των μερών.</p> <p>- Σε περίπτωση που όροι αυτής της άδειας παρουσιάζουν ασυμβατότητα με τους νυν κανονισμούς της εφαρμοζόμενης νομοθεσίας ή μελλοντικούς κανονισμούς, τότε έχουν προτεραιότητα οι κανονισμοί της νομοθεσίας. Σε αυτήν την περίπτωση, θα πρέπει να γίνει προσπάθεια να εφαρμοστεί το μεγαλύτερο δυνατόν τμήμα των όρων αυτής της άδειας.</p> <p>Εφαρμοζόμενη νομοθεσία και νομική δικαιοδοσία</p> <p>- Η άδεια υπόκειται στη Γαλλική νομοθεσία</p> <p>- Τα μέρη αναλαμβάνουν να προσπαθήσουν να βρουν κοινά αποδεκτή λύση.</p> <p>- Εάν δε βρεθεί κοινά αποδεκτή λύση μέσα σε δύο μήνες, η υπόθεση πρέπει να αναφερθεί στα δικαστήρια του Παρισιού.</p>	
5	Παραδείγματα χρήσης σε πακέτα λογισμικού	Χρησιμοποιείται από το λογισμικό ελέγχου κρυπτογράφησης CryptoVerif http://www.cryptoverif.ens.fr
6	Οδηγίες για ορθή αδειοδότηση λογισμικού υπό τους όρους της άδειας:	
7	<p>Άλλα σχόλια:</p> <p>- Η άδεια αυτή (ελεύθερου λογισμικού) έχει προσαρμοστεί στα διεθνή και στα Γαλλικά νομικά θέματα, με γενικότερο πνεύμα το να παραμένει συμβατή με την άδεια GNU GPL.</p> <p>- Έχει δημιουργηθεί από κοινού από αριθμό Γαλλικών οργανισμών.</p> <p>- Τυγχάνει της υποστήριξης της Ομάδας Χρηστών Linux της Γαλλίας, καθώς και του Υπουργού Λειτουργίας του Δημοσίου. Βρίσκεται τώρα κάτω από εξέταση για υιοθέτηση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.</p>	

2.2 Οριζόντια μελέτη και ανάλυση αδειών

Στις επόμενες παραγράφους γίνεται μια προσπάθεια οριζόντιας ανάλυσης των αδειών που παρουσιάστηκαν πιο πάνω και συγκεκριμένα γίνεται προσπάθεια κατανόησης της γενικής φιλοσοφίας των αδειών ελεύθερου λογισμικού (λογισμικού ανοιχτού κώδικα) και των βασικών ομοιοτήτων και διαφορών που προκύπτουν από τις εναλλακτικές άδειες. Γίνεται ειδική αναφορά σε άδειες που έχουν δημιουργηθεί για συγκεκριμένες χρήσεις και σκοπούς.

2.2.1 Ελευθερία λογισμικού

Άδειες όπως η GNU GPL, ξεκαθαρίζουν ότι αναφέρονται σε ελεύθερο λογισμικό και όχι κατ' ανάγκη σε δωρεάν λογισμικό, πράγμα που συχνά παρεξηγείται (βλέπε επεξήγηση που δίνεται στο υποκεφάλαιο 1.2).

2.2.2 Προστασία πνευματικών δικαιωμάτων

Όλες οι άδειες έχουν ως βασικό στόχο την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των δημιουργών και χρηστών λογισμικού κατά τη διανομή και χρήση του ως ελεύθερο λογισμικό (λογισμικό ανοιχτού κώδικα). Επομένως οι άδειες καλύπτουν κατά κύριο λόγο τη διανομή λογισμικού σε μορφή πηγαίου κώδικα, αλλά και σε εκτελέσιμη/αντικείμενη μορφή. Στην περίπτωση διανομής λογισμικού σε εκτελέσιμη μορφή, οι περισσότερες εκ των αδειών, προσπαθούν να εξασφαλίσουν ότι οποιαδήποτε διανομή λογισμικού, θα συνοδεύεται από διανομή/διάθεση του πηγαίου κώδικα με κοινά αποδεκτό τρόπο (παραδείγματα τέτοιων αδειών είναι οι MPL, CDDL, Eclipse, CECILL, και EUPL). Οι άδειες, εξασφαλίζουν ότι ο κάθε δικαιολήπτης θα λαμβάνει αντίγραφο της άδειας, θα έχει πρόσβαση στις ειδοποιήσεις σχετικά με εγγυήσεις και αποποίηση ευθυνών και θα γνωρίζει ακριβώς ποιο τμήμα του λογισμικού δημιουργήθηκε από ποιόν και πότε.

Ως γενικός κανόνας, λογισμικό το οποίο δεν είναι και δεν μπορεί να θεωρηθεί παράγωγο λογισμικού που υπόκειται στους όρους της εκάστοτε άδειας, μπορεί να διανεμηθεί μαζί με το καλυπτόμενο λογισμικό χωρίς περιορισμό σε όρους. Επίσης, οι άδειες δεν εφαρμόζονται για απλή κατοχή ή τροποποίηση ή διαρρύθμιση αντιγράφων του λογισμικού, χωρίς διανομή, χρήση κτλ.. Επιπλέον, οι άδειες δεν παραχωρούν κανένα δικαίωμα σε εμπορικά σήματα, εμπορικά ονόματα και ονόματα προϊόντων ή υπηρεσιών.

2.2.3 Περιορισμοί σε γεωγραφική κάλυψη

Στην πλειοψηφία τους, οι άδειες επιτρέπουν τη χρήση τους διεθνώς (δηλαδή δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τη χώρα-έδρα του δικαιολήπτη). Υπάρχουν όμως και εξαιρέσεις αδειών που λόγω αδυναμίας επιβολής των όρων σε ορισμένες χώρες με βάση το νομικό τους καθεστώς περιορίζουν το δικαίωμα χρήσης από άτομα που προέρχονται ή έχουν την έδρα τους σε αυτές τις χώρες. Τέτοιες εξαιρέσεις, για παράδειγμα, αναφέρονται στις άδειες GNU GPL 2.0 και 3.0. Επιπλέον, οι περισσότερες των αδειών αναφέρουν ότι σε περίπτωση που τοπική νομοθεσία ερμηνεύει διαφορετικά κάποιους όρους, τότε θα γίνεται προσπάθεια να εξασφαλίζεται η τήρηση του μεγαλύτερου δυνατού τμήματος των όρων.

2.2.4 Περιορισμοί λόγω ασυμβατότητας με άλλες συμφωνίες/πατέντες/κτλ

Στις πλείστες των αδειών, υπάρχουν όροι για αποφυγή περιορισμών λόγω πατεντών ευρεσιτεχνίας ή άλλων ιδιωτικών συμφωνιών, κτλ.. Ο δικαιούχος, κατά τη διανομή λογισμικού, οφείλει να δώσει και τα σχετικά δικαιώματα στη χρήση των πατεντών, καθώς και αυτά που προκύπτουν από τις οποιεσδήποτε άλλες συμφωνίες υπάρχουν. Εναλλακτικά, αυτός που διανέμει λογισμικό ανοιχτού κώδικα, εμποδίζεται από το να δημιουργήσει πατέντες ή να επιβάλει άλλους όρους για το λογισμικό που καλύπτεται από την άδεια.

2.2.5 Διατήρηση ίχνους αντιγράφου (copyleft)

Οι περισσότερες εκ των αδειών, εξασφαλίζουν με όρους ότι οποιεσδήποτε συνεισφορές/επεκτάσεις στο λογισμικό, που δύνανται να θεωρηθούν παράγωγα του, υποχρεωτικά θα υπόκεινται αυτόματα υπό τους όρους της ίδιας άδειας. Αυτές είναι οι λεγόμενες προστατευτικές άδειες οι οποίες περιέχουν και τους σοβαρότερους περιορισμούς στην χρήση των λογισμικών που αφορούν και που επομένως, εγείρουν τα σημαντικότερα νομικά ζητήματα. Παραδείγματα τέτοιων αδειών, αποτελούν οι GNU GPL, MPL, CDDL, EUPL, CECILL. Μερικές εξαιρέσεις υπάρχουν στις άδειες GNU GPL 2.0, GNU LGPL 2.1 οι οποίες αφήνουν περιθώριο να εγκρίνουν διαφορετική αδειοδότηση μετά από ειδική επικοινωνία του ενδιαφερόμενου χρήστη/αδειούχου και εφόσον δεν παραβιάζονται οι βασικοί τους όροι ως προς την ελευθερία του λογισμικού. Επίσης σχετική εξαίρεση περιλαμβάνεται και στην

άδεια GNU GPL 3.0 που επιτρέπει τη χρήση καλυπτόμενου λογισμικού σε συνδυασμό με λογισμικό που καλύπτεται από την άδεια GNU Affero, καθώς και στις MPL 2.0, EUPL, CECILL που ορίζουν άλλες συγκεκριμένες άδειες με τις οποίες είναι συμβατές). Αντιθέτως, οι μη προστατευτικές άδειες όπως η άδεια MIT δίδουν στον χρήστη/αδειούχο πολύ ευρείες ελευθερίες στην επιλογή των όρων αδειοδότησης (κατ' ακρίβειαν πλήρη ελευθερία) και δεν επιβάλλουν παρόμοιους περιορισμούς με εκείνους των προστατευτικών αδειών. Αυτές οι άδειες δεν εγείρουν ιδιαίτερα νομικά θέματα.

2.2.6 Τερματισμός ισχύος

Όλες οι άδειες τερματίζονται αυτόματα με παραβίαση των όρων. Οι περισσότερες αναφέρουν ρητά ότι ο τερματισμός γίνεται αφού περάσει εύλογο χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο χρήστης έχει ενημερωθεί και δεν έχει συμμορφωθεί. Επίσης αναφέρουν ότι οι άδειες που διανεμήθηκαν από τον εν λόγω χρήστη, δεν επηρεάζονται.

2.2.7 Εφαρμοστέο δίκαιο και υπεύθυνα δικαστήρια

Οι άδειες είτε δεν αναφέρονται καθόλου στο ποια δικαστήρια είναι υπεύθυνα για την εκδίκαση διαφορών, είτε ορίζουν τα δικαστήρια της έδρας του αμυνόμενου (π.χ. MPL) είτε τα δικαστήρια της έδρας του παρέχοντος την άδεια (π.χ. EUPL όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι μέρος ή ο παρέχων την άδεια έχει έδρα σε χώρα μέλος της ΕΕ), είτε συγκεκριμένα τα δικαστήρια κάποιας χώρας/πόλης (π.χ. Νέας Υόρκης στην περίπτωση της Eclipse) είτε στα δικαστήρια των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (π.χ. EUPL όταν το ένα μέρος είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή ο παρέχων την άδεια έχει έδρα σε χώρα που δεν είναι μέλος της ΕΕ).

Μόνο η άδεια EUPL διαχωρίζει και αναφέρεται ρητά στο ζήτημα της δικαιοδοσίας δικαστηρίου (το δικαστήριο ποιας χώρας θα επιλύσει την διαφορά) και εφαρμοστέου δικαίου (το δίκαιο ποιας χώρας θα εφαρμοστεί για την επίλυση της διαφοράς).

2.2.8 Αξίζει να σημειωθούν

Άδειες όπως η BSD 3-clause, η BSD 2-clause, και η MIT, προσπαθούν με τον όσο το δυνατόν πιο απλό τρόπο να παράσχουν αποκλειστικά τα δικαιώματα που θέλουν, διατηρώντας για τον παρέχων την άδεια, όλα τα υπόλοιπα δικαιώματα. Συγκεκριμένα, η MIT είναι ίσως η άδεια που παρέχει τις περισσότερες ελευθερίες και δεν είναι copyleft (μπορεί ο χρήστης να διανείμει το λογισμικό υπό

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

τους όρους άλλης άδειας, φτάνει να πληροφορεί σωστά για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του λογισμικού). Αυτό την κάνει συμβατή με όλες τις άλλες άδειες ελεύθερου λογισμικού, ακόμα και κλειστού λογισμικού.

Οι άδειες BSD 3-clause και BSD 2-clause φαίνεται να επιτρέπουν τη διανομή λογισμικού σε εκτελέσιμη μορφή χωρίς την ταυτόχρονη διανομή/διαθεσιμότητα του πηγαίου κώδικα.

Επίσης, η άδεια GNU GPL, παρέχει και μια πιο χαλαρή έκδοση (GNU Lesser GPL 2.1 και 3.0) που έχει ως στόχο να επιτρέψει τη χρήση λογισμικού που διανέμεται υπό τους όρους της μαζί με λογισμικό υπό άλλους όρους, εφόσον το πρώτο είναι απλά βιβλιοθήκες που χρησιμοποιούνται για τη λειτουργικότητα τους, χωρίς να τροποποιούνται κτλ. Για το λογισμικό-βιβλιοθήκες, δεν είναι υποχρεωτική η διαθεσιμότητα/διανομή του πηγαίου κώδικα, ορίζεται όμως περιθώριο κώδικα μέχρι 10 γραμμές για κλήση των λειτουργιών της βιβλιοθήκης (στα header files) ώστε αυτό να μη θεωρείται «παράγωγο» λογισμικό).

Επιπλέον ειδικές άδειες αποτελούν οι:

- Educational Community license, που στοχεύει στην προστασία πνευματικών δικαιωμάτων γνήσιας ακαδημαϊκής δουλειάς που διανέμεται ελεύθερα, χωρίς να ασχολείται τόσο με τα παράγωγα και εμπορικούς σκοπούς, φτάνει να είναι ξεκάθαρο ποιος είναι ο δημιουργός της κάθε συνεισφοράς.
- EURL, που δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και έχει ως βασικό στόχο να είναι συμβατή με τις νομοθεσίες και το νομικό καθεστώς των κρατών μελών γενικότερα. Επίσης, η άδεια EURL είναι η μόνη που είναι διαθέσιμη σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ.
- CECILL, που έχει δημιουργηθεί με τρόπο που να είναι συμβατή με το Γαλλικό δίκαιο.

2.2.9 Πίνακας σύντομης σύγκρισης

Ο πίνακας πιο κάτω, περιέχει σύντομη σύγκριση των παρουσιαζόμενων αδειών λογισμικού ανοιχτού κώδικα και είναι προσαρμοσμένος στο θέμα της χρήσης τμημάτων λογισμικού σε μορφή πηγαίου κώδικα και εκτελέσιμη μορφή, καθώς και συμβατότητας με την άδεια GPL η οποία θεωρείται η περισσότερο διαδεδομένη και αποδεχτή από τη διεθνή κοινότητα ελεύθερου λογισμικού.

Άδεια/Χαρακτηριστικό	Σύνδεση με πηγαίο κώδικα που	Διανομή τροποποιήσεων πηγαίου	Διανομή λογισμικού σε εκτελέσιμη	Διανομή εκτελέσιμης μορφής	Συμβατότητα με GPL	Πλήρως ελεύθερο	Διατήρηση ίχνους αντιγράφου
----------------------	------------------------------	-------------------------------	----------------------------------	----------------------------	--------------------	-----------------	-----------------------------

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

	υπόκειται σε διαφορετικούς όρους (για διανομή του λογισμικού)	κώδικα υπό διαφορετικούς όρους	η μορφή χωρίς ταυτόχρονη διάθεση του πηγαίου κώδικα	υπό διαφορετικούς όρους		λογισμικό (μη-προστατευτική άδεια)	(προστατευτική άδεια)
Apache, v2.0	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		ΝΑΙ (v3.0)	ΝΑΙ	ΟΧΙ
BSD 3-clause	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
BSD 2-clause	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
GNU GPL 2.0	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
GNU GPL 3.0	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
GNU LGPL 2.1	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
GNU LGPL 3.0	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
MIT	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
MPL 2.0	ΝΑΙ	ΝΑΙ (με περιορισμούς)	ΟΧΙ	ΝΑΙ (με περιορισμούς για πηγαίο κώδικα)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
CDDL 1.0	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ		ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
EPL 1.0	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ (με περιορισμούς για πηγαίο κώδικα)	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Educational Community 1.0	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ (v3.0)	ΝΑΙ	ΟΧΙ
EUPL	ΝΑΙ	ΝΑΙ (με περιορισμούς)	ΟΧΙ	ΝΑΙ (με περιορισμούς για πηγαίο κώδικα)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ (ελαφρύ)
CeCILL 2.0	ΝΑΙ	ΝΑΙ (με περιορισμούς)	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ

μούς)

3 Λογισμικό ανοιχτού κώδικα και νομικό καθεστώς στην Κύπρο

3.1 Η νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών

3.1.1 Πηγή και πεδίο εφαρμογής

Το νομοθετικό πλαίσιο αναγνώρισης και ρύθμισης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στην Κύπρο αποτελείται κατά κύριο λόγο από τον *περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμο του 1976, Ν.59/76*¹⁴. Συμπληρώνεται δε από την *Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης της 9^{ης} Σεπτεμβρίου 1886 δια την Προστασία των Λογοτεχνικών και Καλλιτεχνικών Έργων*¹⁵, την οποία η Κύπρος κύρωσε με σχετικό (κυρωτικό) Νόμο το 1979. Ο Νόμος 59/76 τροποποιήθηκε μεταγενέστερα για να αναφέρεται σήμερα ρητά στην εν λόγω διεθνή σύμβαση. Οι αναφορές αυτές του Νόμου 59/76 στην Σύμβαση της Βέρνης είναι ιδιαίτερως σημαντικές.

Το Άρθρο 3(4) του Νόμου 59/76 περιορίζει τα δικαιώματα που ο εν λόγω Νόμος αναγνωρίζει και προστατεύει. Αυτοί οι περιορισμοί σχετίζονται κυρίως με την υπηκοότητα του δικαιούχου και τον τόπο της πρώτης δημοσίευσης του προστατεύσιμου αντικειμένου. Πιο συγκεκριμένα, δυνάμει του εν λόγω Άρθρου, αναγνωρίζονται μόνο δικαιώματα επί προστατεύσιμου αντικειμένου του οποίου ο δικαιούχος είναι Κύπριος ή Ευρωπαίος πολίτης ή έχει την συνήθη διαμονή του στην Κύπρο ή το οποίο δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στην Κύπρο. Επομένως, ένας υπήκοος τρίτης χώρας του οποίου το προστατεύσιμο αντικείμενο (που μπορεί να είναι ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή¹⁶) δεν πρωτοδημοσιεύτηκε στην Κύπρο δεν θα μπορούσε να επικαλεστεί την προστασία του Νόμου 59/76. Κατ' επέκταση, ο εν λόγω Νόμος καμία σχέση δεν θα είχε με ενδεχόμενη παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων επί προστατεύσιμου αντικειμένου (συμπεριλαμβανομένου

¹⁴ Εφεξής καλούμενος για σκοπούς συντομίας ως «ο Νόμος 59/76»

¹⁵ Εφεξής καλούμενης για σκοπούς συντομίας ως «η Σύμβαση της Βέρνης»

¹⁶ Βλέπε κατωτέρω Κεφ.3.1.3.

και προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή) που δημιουργήθηκε για παράδειγμα από Αμερικανό υπήκοο και που δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στην Αμερική, δηλαδή εκτός Κύπρου.

Όμως, το Άρθρο 6(1) ρητώς επεκτείνει την εφαρμογή του Νόμου 59/76 και σε αντικείμενα προστασίας τα οποία πρέπει να προστατεύονται δυνάμει διεθνών συμβάσεων οι οποίες δεσμεύουν την Κύπρο. Σε αυτές περιλαμβάνεται κατά κύριο λόγο και η Σύμβαση της Βέρνης η οποία έχει προσυπογραφεί από 165 χώρες περιλαμβανομένης και της Αμερικής.¹⁷ Προκύπτει επομένως ότι ο Κυπριακός Νόμος 59/76 έχει πολύ ευρεία εφαρμογή η οποία εκτείνεται και σε προστατεύσιμα αντικείμενα συμπεριλαμβανομένων και προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή με προέλευση ή δικαιούχο χώρας που δεν ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.1.2 Διάρκεια δικαιωμάτων

Το νομικώς αναγνωρισμένο δικαίωμα επί προστατεύσιμου αντικειμένου δεν είναι παντοτινό αλλά περιορισμένης διάρκειας. Βεβαίως, η διάρκεια αυτή είναι αρκετά μακρά και επομένως, κάθε πρόσωπο το οποίο προτίθεται να χρησιμοποιήσει προστατεύσιμο αντικείμενο θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικό εφόσον σε πάρα πολλές περιπτώσεις δεν θα μπορεί να επωφεληθεί από την περιορισμένη διάρκεια του δικαιώματος. Συγκεκριμένα, όσο αφορά προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, η διάρκεια προστασίας του αναγνωρισμένου δικαιώματος είναι 70 έτη αρχόμενα από την 1^η Ιανουαρίου του έτους που έπεται τον θάνατο του δημιουργού.¹⁸ Όταν η προστασία επιβάλλεται από διεθνείς συμβάσεις που δεσμεύουν την Κύπρο σύμφωνα του Άρθρου 6(1) και δεν υπάρχει αντίθετη πρόνοια σε διεθνή σύμβαση που προσυπόγραψε η Κύπρος, τότε η περίοδος των 70 ετών θεωρείται η μέγιστη δυνατή αλλά όχι και η ελάχιστη δυνατή. Επομένως, εάν η περίοδος προστασίας στην χώρα της οποίας ο δικαιούχος είναι υπήκοος είναι μικρότερη των 70 ετών (για παράδειγμα, 50 έτη), τότε με βάση τον Νόμο 59/76, το δικαίωμα του δικαιούχου θα θεωρείται ότι έχει διάρκεια προστασίας 50 έτη. Εάν όμως στην εν λόγω χώρα, η περίοδος προστασίας είναι μεγαλύτερη των 70 ετών (για παράδειγμα, 90 έτη), τότε με βάση το δικαίωμα του δικαιούχου θα

¹⁷ 'WIPO- Berne convention-contracting parties'

<http://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?country_id=ALL&start_year=ANY&end_year=ANY&search_what=C&treaty_id=15> τελευταία πρόσβαση 9 Αυγούστου 2012

¹⁸ Άρθρο 5(1) του Νόμου 59/76. Σε περίπτωση που ο δημιουργός είναι νομικό πρόσωπο, τότε τα 70 έτη υπολογίζονται από την δημοσίευση του προστατεύσιμου αντικειμένου [Άρθρο 5(3)(α)].

θεωρείται ότι έχει διάρκεια προστασίας 70 έτη.¹⁹ Το ίδιο ισχύει σύμφωνα με το Άρθρο 6(2)(β) και σε σχέση με προστατεύσιμα αντικείμενα με χώρα προέλευσης τρίτη χώρα κατά την έννοια της Σύμβασης της Βέρνης των οποίων ο δικαιούχος δεν είναι Ευρωπαίος υπήκοος μολονότι εδώ λαμβάνεται υπόψη η περίοδος προστασίας που παρέχεται στην χώρα προέλευσης.

Με απλά λόγια, για προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή με δικαιούχο Κύπριο ή Ευρωπαίο πολίτη, η περίοδος προστασίας είναι 70 έτη ενώ για προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή με δικαιούχο άλλης χώρας, η περίοδος προστασίας δυνατόν να είναι μικρότερη (αναλόγως της χώρας υπηκοότητας του δικαιούχου ή προέλευσης του προγράμματος) αλλά όχι μεγαλύτερη.

3.1.3 Τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή ως προστατεύσιμα αντικείμενα

Θα πρέπει να έγινε μέχρι τώρα αντιληπτό ότι τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή είναι προστατεύσιμα αντικείμενα με βάση τον Νόμο 59/76 επί των οποίων ο δικαιούχος έχει νομικώς κατοχυρωμένα δικαιώματα. Βεβαίως, ο Νόμος 59/76 στην μορφή που αρχικώς ψηφίστηκε δεν περιείχε καμία αναφορά στα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι σχετικές αναφορές συμπεριλήφθηκαν κατόπιν τροποποιήσεων που ακολούθησαν, συγκεκριμένα μέσω του (τροποποιητικού) *Νόμου 128(Ι)/2002*²⁰ ο οποίος ψηφίστηκε προς υιοθέτηση Ευρωπαϊκής Οδηγίας η οποία καταπιάνεται αποκλειστικώς με την ρύθμιση των πνευματικών δικαιωμάτων επί προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή. Συγκεκριμένα, η *Οδηγία 91/250/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Μαΐου 1991 για την νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή*²¹ ψηφίστηκε μεταξύ άλλων στην βάση του ότι η δημιουργία/κατάρτιση τέτοιων προγραμμάτων συνιστά σημαντική επένδυση ανθρωπίνων, οικονομικών και τεχνικών πόρων η οποία πρέπει να προστατευθεί δεδομένου του ότι τα προγράμματα μπορούν να αντιγραφούν ευκόλως και με μικρό κόστος.²² Η εν λόγω Οδηγία έτυχε

¹⁹ Άρθρο 6(2)(α) του Νόμου 59/76.

²⁰ Ο Περί Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2002, 128(Ι)/2002.

²¹ 'Οδηγία του Συμβουλίου για την νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών' <http://www.lib.uom.gr/heal-link-copyright/images/copyright/odigia_1991-250-eok.pdf> τελευταία πρόσβαση 9 Αυγούστου 2012

²² 'Οδηγία 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 1991 για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών' <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31991L0250:EL:HTML>> τελευταία πρόσβαση 9 Αυγούστου 2012, παράγραφος 2 Προοιμίου Οδηγίας.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

μεταγενέστερων τροποποιήσεων για να κωδικοποιηθεί πρόσφατα στην ομότιτλη *Οδηγία 2009/24/ΕΚ της 23^{ης} Απριλίου 2009*.

Συνέπεια των τροποποιήσεων του Νόμου 59/76 οι οποίες επήλθαν λοιπόν προς υιοθέτηση της ως άνω σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας, τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή «φιγουράρουν» στην λίστα προστατεύσιμων έργων και πράξεων του Άρθρου 3(1) ως τέτοια. Συγκεκριμένα, το Άρθρο 3(1)(α)(ii) διαλαμβάνει ότι «...προστατεύσιμα υπό του παρόντος Νόμου είναι... φιλολογικά έργα, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών». Τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή αναφέρονται επίσης και στον ορισμό του όρου «φιλολογικό έργο» που δίδεται στο Άρθρο 2(1) του Νόμου 59/76 ενώ το Άρθρο 7B(1) διαλαμβάνει ότι τέτοια προγράμματα προστατεύονται ως φιλολογικά έργα υπό την προϋπόθεση ότι είναι πνευματικά δημιουργήματα του δημιουργού τους και όχι αντιγραφές άλλων προγραμμάτων.

Σε πλήρη εναρμόνιση σχετικά με το εν λόγω θέμα είναι και η Σύμβαση της Βέρνης. Συγκεκριμένα, το Άρθρο 4 της *Συνθήκης της Γενεύης του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας για τα δικαιώματα δημιουργού του 1996*,²³ η οποία συνάφθηκε κατ' εφαρμογή της Σύμβασης της Βέρνης, καθιστά τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή ως (προστατεύσιμα) φιλολογικά έργα συμφώνως του Άρθρου 2 της Σύμβασης της Βέρνης. Την εν λόγω Συνθήκη έχουν προσυπογράψει 89 χώρες περιλαμβανομένης της Κύπρου, της Αμερικής και ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.²⁴

3.1.4 Ποιος δικαιούται στην παρεχόμενη νομική προστασία;

Όσον αφορά το πρόσωπο που ορίζεται ως «δημιουργός» και «δικαιούχος» σε σχέση με προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, ο ορισμός που δίδει το Άρθρο 2(1) του Νόμου 59/76 αναφέρει ως «δημιουργό» τον «προγραμματιστή ηλεκτρονικού υπολογιστή». Σημειωτέον ότι η έννοια «προγραμματιστής» δεν πρέπει να ερμηνεύεται αυστηρώς ή τεχνικώς και κατ' επέκταση, πρόσωπο το οποίο έχει συντάξει ή συγγράψει ένα πρόγραμμα θεωρείται «δημιουργός» ακόμα και

²³ 'WIPO Copyright Treaty', http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/trtdocs_wo033.html, τελευταία πρόσβαση 9 Αυγούστου 2012.

²⁴ Contracting Parties > WIPO Copyright Treaty, http://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=16, τελευταία πρόσβαση 9 Αυγούστου 2012.

εάν δεν είναι προγραμματιστής στο επάγγελμα ή στο πτυχίο. Διευκρινίζεται εδώ όμως ότι όταν ένα πρόγραμμα συντάχθηκε από εργοδοτούμενο μέσα στα πλαίσια των επαγγελματικών του καθηκόντων ή με οδηγίες του εργοδότη, τότε το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας θεωρείται ως μεταβιβάσθην στον εργοδότη εκτός εάν υπάρχει ρητή συμφωνία μεταξύ των μερών περί του αντιθέτου. Παρομοίως, πρόγραμμα συνταχθέν για παράδειγμα από εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού κατά παραγγελία άλλου προσώπου, εταιρείας ή οργανισμού, το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί του προγράμματος θεωρείται ως μεταβιβάσθην στο πρόσωπο, εταιρεία ή οργανισμό που το παρήγγειλε εκτός εάν υπάρχει αντίθετη συμφωνία.²⁵ Ο όρος «δικαιούχος» είναι πιο ευρύς εφόσον περιλαμβάνει «...τον αρχικό δικαιούχο [αυτός είναι ο δημιουργός], τον εκδοχέα ή τον δικαιούχο αποκλειστικής άδειας...». Κατ' επέκταση, πρόσωπο άλλο από τον δημιουργό, μπορεί κάλλιστα να έχει δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας δυνάμει του Νόμου 59/76. Αυτό το πρόσωπο θα είναι εκείνο στον οποίο ο δημιουργός εκχώρησε τα δικαιώματα του ή παραχώρησε αποκλειστική άδεια χρήσης ή εκμετάλλευσης του προστατεύσιμου αντικειμένου.

3.1.5 Οι σημαντικότερες πρόνοιες του Νόμου 59/76

Το Άρθρο που αποτελεί πυρήνα του Νόμου 59/76 είναι το Άρθρο 7(1) το οποίο ορίζει τις συνισταμένες του (προστατεύσιμου) δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Οι πράξεις οι οποίες εμπίπτουν στο δικαίωμα αυτό είναι αυτές ακριβώς που συνιστούν παραβίαση του εν λόγω δικαιώματος όταν διενεργούνται από μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο ή χωρίς την άδεια του δικαιούχου. Είναι εδώ που έγκειται η σημαντικότητα της συγκεκριμένης πρόνοιας. Βεβαίως, το τι αποτελεί δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ρυθμίζεται με ειδική αναφορά στα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή από άλλη πρόνοια, συγκεκριμένα το Άρθρο 7B(3), όμως η τελευταία αυτή πρόνοια διαλαμβάνει ρητή επιφύλαξη του Άρθρου 7(1) και επομένως και οι δύο αυτές πρόνοιες τυγχάνουν εφαρμογής στα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή. Σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ των δύο, θα υπερισχύει το Άρθρο 7B(3) καθότι είναι ειδική πρόνοια σε αντίθεση με το Άρθρο 7(1), το οποίο αποτελεί γενική πρόνοια.

Το Άρθρο 7(α)(1) απαριθμεί ποικιλία ενεργειών και πράξεων οι οποίες μπορούν να διενεργηθούν αποκλειστικά από τον δικαιούχο του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή με την άδεια του. Οι πιο σχετικές με τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή είναι η αναπαραγωγή, διαφήμιση, πώληση, εκμίσθωση, διανομή, δανεισμός και έκθεση στο κοινό, μετάφραση, διασκευή και

²⁵ Άρθρο 11(1) του Νόμου 59/76.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

οποιαδήποτε προσαρμογή ολόκληρου του έργου ή ουσιαστικού τμήματος αυτού. Το Άρθρο 7(2) περιέχει μακρά λίστα εξαιρέσεων όπως για παράδειγμα, αναπαραγωγή από φυσικό πρόσωπο για ιδιωτική και μη εμπορική χρήση ή οποιαδήποτε χρήση για εκπαιδευτικούς σκοπούς, οι οποίες όμως δεν φαίνεται να τυγχάνουν εφαρμογής ή να είναι σχετικές με το αντικείμενο της παρούσας έρευνας. Ερχόμενοι στο Άρθρο 7B, δηλαδή την ειδική πρόνοια που αφορά αποκλειστικά και μόνο τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, συναντούμε στο Άρθρο 7B(2) την ρητή διευκρίνιση ότι νομικής προστασίας τυγχάνει μόνο η μορφή έκφρασης ενός προγράμματος και όχι οι ιδέες ή οι αρχές στις οποίες βασίζεται. Επομένως, η έμπνευση ή η “αντιγραφή” της ιδέας την οποία εκφράζει ένα λογισμικό είτε ανοιχτού είτε κλειστού κώδικα δεν προστατεύεται από τον Νόμο 59/76. Κατ’ επέκταση, δεν μπορεί να τεθεί θέμα παραβίασης του Νόμου 59/76 στην περίπτωση που πρόσωπο μελετά για παράδειγμα ένα λογισμικό αυτόματης πώλησης και καταρτίζει μετά άλλο λογισμικό με τις ίδιες λειτουργίες χωρίς να προβαίνει σε οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή χρήση του κώδικα του πρώτου λογισμικού. Το ζήτημα αυτό έχει αποσαφηνιστεί πλήρως από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, στην υπόθεση C-406/10²⁶ το δικαστήριο αποφάνθηκε πως “...ούτε οι λειτουργικές δυνατότητες ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ούτε η γλώσσα προγραμματισμού και ο μορφότυπος αρχείων δεδομένων που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή για την εκμετάλλευση ορισμένων λειτουργιών του συνιστούν μορφή εκφράσεως του προγράμματος αυτού και, ως εκ τούτου, δεν προστατεύονται με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί των προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή”.²⁷ Επίσης στην υπόθεση C-393/09,²⁸ το Δικαστήριο διευκρίνισε το ζήτημα της νομικής προστασίας γραφικών διασυνδέσεων χρήστη (user interface): “Η γραφική διασύνδεση χρήστη δεν αποτελεί μορφή εκφράσεως ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 1991, για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, και δεν απολαύει της προστασίας των δικαιωμάτων του δημιουργού επί των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών βάσει της οδηγίας αυτής. Εντούτοις, η διασύνδεση αυτή μπορεί να τύχει της προστασίας των δικαιωμάτων του

²⁶ Υπόθεση C-406/10 SAS Institute Inc. Vs World Programming Ltd, <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=122362&pageIndex=0&doclang=EL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=585734>, τελευταία πρόσβαση 10 Αύγουστου 2012.

²⁷ Ibid στην παράγραφο 46.

²⁸ Υπόθεση C-393/09, Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany vs Ministerstvo kultury, <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=83458&pageIndex=0&doclang=EL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=586063>, τελευταία πρόσβαση 10 Αυγούστου 2012.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

*δημιουργού ως έργο, βάσει της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, αν αποτελεί προσωπική πνευματική εργασία του δημιουργού της”.*²⁹

Το Άρθρο 7B(3) απαριθμεί τις πράξεις ή ενέργειες οι οποίες εμπίπτουν στον αποκλειστικό έλεγχο του δικαιούχου και οι οποίες εάν διενεργηθούν από μη εξουσιοδοτημένο από τον δικαιούχο πρόσωπο, θα συνιστούν παραβιάσεις των πνευματικών δικαιωμάτων του. Αυτές βασίζονται σε εκείνες του γενικού Άρθρου 7(α)(1) και έχουν σημαντικές ομοιότητες αλλά και ορισμένες διαφορές. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Άρθρο 7B(3) οι εν λόγω πράξεις είναι οι ακόλουθες:

- (α) η κάθε λογής (προσωρινή ή οριστική) αναπαραγωγή του προγράμματος, εν όλω ή εν μέρει,
- (β) η μετάφραση, προσαρμογή, διαρρύθμιση ή οποιαδήποτε άλλη μετατροπή του προγράμματος και αναπαραγωγή των αποτελεσμάτων του,
- (γ) κάθε λογής διανομή στο κοινό.

Οι πράξεις αυτές, εάν διενεργηθούν χωρίς την άδεια του δικαιούχου, συνιστούν παραβίαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Οποιοσδήποτε μη αποκλειστικές άδειες δίδονται συνήθως γραπτώς, αν και αυτό δεν απαιτείται από τον Νόμο 59/76 και τέτοιες άδειες μπορεί να δοθούν είτε γραπτώς είτε προφορικώς είτε δια συμπεριφοράς. Ο εν λόγω Νόμος θέτει αυστηρή προϋπόθεση τυπικής εγκυρότητας μόνο στην περίπτωση εκχώρησης δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή παραχώρησης αποκλειστικού δικαιώματος διενέργειας οποιασδήποτε πράξης που εμπίπτει σε αυτό.³⁰

Προκύπτει επομένως ότι από την στιγμή που διενεργείται πράξη αναπαραγωγής, τροποποίησης ή διανομής, το νομικώς επιτρεπτό ή μη της εν λόγω πράξης καθορίζεται από την συμφωνία ή άδεια η οποία περιέχει τους όρους χρήσης τους οποίους επιβάλλει ο δικαιούχος του δικαιώματος.³¹ Είναι χρήσιμο να σημειωθεί εδώ ότι οι δημόσιες άδειες που αφορούν προγράμματα ανοιχτού κώδικα

²⁹ Ibid στην παράγραφο 51.

³⁰ Άρθρο 12(5) και (6)

³¹ Νοείται βεβαίως ότι εάν δεν υπάρχει μια τέτοια συμφωνία, η διενέργεια της πράξης αυτής παραβιάζει το σχετικό δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και αντιβαίνει στον Νόμο 59/76.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

επιτρέπουν την διενέργεια των πράξεων (α) και (β) του Άρθρου 7B(3) αλλά περιορίζουν σημαντικά την πράξη (γ), δηλαδή την διανομή στο κοινό.

Είναι σημαντικό ότι ο Νόμος 59/76 θέτει κάποιους περιορισμούς στο αποκλειστικό δικαίωμα του δικαιούχου να ελέγχει την διενέργεια των ως άνω πράξεων σε σχέση με προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή. Επομένως, ορισμένες απαγορεύσεις τις οποίες δυνατόν να επιχειρήσει να επιβάλει ο δικαιούχος καθίστανται άκυρες από τον Νόμο. Επίσης, ο Νόμος εξουσιοδοτεί κάποιες πράξεις χωρίς να απαιτείται η άδεια του δικαιούχου εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία μεταξύ των μερών. Αυτοί οι περιορισμοί διαλαμβάνονται στο Άρθρο 7B(4) και έχουν ως ακολούθως:

(α) Εάν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, ο νόμιμος χρήστης, δηλαδή εκείνος που έχει άδεια να χρησιμοποιήσει το πρόγραμμα, μπορεί να προβεί σε οποιαδήποτε πράξη (αναπαραγωγή, μετάφραση, προσαρμογή, διασκευή ή τροποποίηση) εάν αυτή είναι αναγκαία για να μπορέσει να χρησιμοποιήσει τον πρόγραμμα για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται συμπεριλαμβανομένης και της διόρθωσης σφαλμάτων.

Η πρόνοια αυτή είναι ιδιαίτερα σχετική με το αντικείμενο της παρούσας έρευνας. Φαίνεται να χωρεί επιχειρήματα ότι η τροποποίηση κάποιου προγράμματος είναι αναγκαία για να μπορεί αυτό να επιτελέσει την λειτουργία του μέσα στα πλαίσια ενός μεγαλύτερου συστήματος ή για να διορθωθούν οποιαδήποτε σφάλματα σε αυτό. Το επιχειρήμα αυτό, όμως, φαντάζει κάπως αδύνατο στην περίπτωση που το πρόγραμμα λειτουργεί αυτοτελώς και δεν προοριζόταν για ενσωμάτωση σε ένα ευρύτερο σύστημα. Εν πάσει περιπτώσει, οι δημόσιες άδειες ανοιχτού κώδικα δεν φαίνεται να απαγορεύουν στον νόμιμο χρήστη να διενεργεί τις ενέργειες αυτές. Αντιθέτως, του παρέχουν ευρύτερες ελευθερίες. Περιορίζουν βέβαια την διανομή του λογισμικού αλλά αυτός ο περιορισμός είναι σύμφωνος με την συγκεκριμένη πρόνοια του Νόμου εφόσον αυτή αφορά το νόμιμο χρήστη και για ιδιωτικούς σκοπούς μόνο. Επομένως, ακόμα και στην περίπτωση που οι δημόσιες άδειες δεν περιόριζαν την διανομή, μια εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού δεν θα μπορούσε να επικαλεστεί την πρόνοια αυτή για να τροποποιήσει ή διορθώσει το πρόγραμμα με σκοπό να το διανείμει χωρίς να συμμορφωθεί με τους όρους της άδειας. Οι πράξεις τροποποίησης ή διόρθωσης μπορεί να προστατεύονται από την πρόνοια αυτή, η πράξη όμως της διανομής όχι.

(β) Ο νόμιμος χρήστης δικαιούται να δημιουργήσει ένα εφεδρικό αντίγραφο του προγράμματος και οποιαδήποτε αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη.

(γ) Δικαιούται επίσης να προβεί σε παρακολούθηση, μελέτη ή δοκιμή της λειτουργίας του προγράμματος για να εντοπίσει τις ιδέες ή αρχές στις οποίες βασίζεται, φορτώνοντας, εμφανίζοντας στην οθόνη, εκτελώντας ή αποθηκεύοντας το πρόγραμμα και οποιαδήποτε αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη.

(δ) Αναπαραγωγή για μη ιδιωτική χρήση δεν επιτρέπεται.

Προκύπτει επομένως ότι τα ως άνω δεν επιτρέπονται εάν γίνονται, για παράδειγμα, από εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού για εμπορικούς σκοπούς. Κάτι τέτοιο θα πρέπει να εξουσιοδοτείται από τον δικαιούχο.

Το Άρθρο 7B(5) διαλαμβάνει επιπρόσθετους περιορισμούς στο δικαίωμα του δικαιούχου και φαίνεται σχετικό με το αντικείμενο της παρούσας έρευνας. Συγκεκριμένα, η εν λόγω πρόνοια επιτρέπει στον νόμιμο χρήστη, είτε ο ίδιος προσωπικά ή μέσω εξουσιοδοτημένων από εκείνον τρίτων προσώπων, να προβεί σε αναπαραγωγή και μετάφραση³² του κώδικα (από γλώσσα μηχανής σε γλώσσα προγραμματισμού αντιληπτή από προγραμματιστή) με σκοπό να λάβει πληροφορίες για την διαλειτουργικότητα του προγράμματος με άλλα προγράμματα. Οι πράξεις αυτές πρέπει να περιορίζονται στο μέρος εκείνο του προγράμματος το οποίο είναι αναγκαίο για το σκοπό της διαλειτουργικότητας και οι όποιες πληροφορίες ληφθούν δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για κανένα άλλο σκοπό και δεν πρέπει να ήταν ταχέως και ευκόλως διαθέσιμες στον χρήστη ο οποίος δεν δικαιολογείτο κατ' επέκταση να προβεί στις πιο πάνω ενέργειες για απόκτηση τους. Οποιαδήποτε αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη.

Προκύπτει ότι μια εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού θα μπορούσε ως εξουσιοδοτούμενο τρίτο πρόσωπο να προβεί στις ενέργειες αναπαραγωγής και μετάφρασης για σκοπούς επίτευξης διαλειτουργικότητας για λογαριασμό νόμιμου χρήστη του προγράμματος ή να πράξει αυτό απευθείας υπό την δική της ιδιότητα ως νόμιμος χρήστης.

3.1.6 Νομικές συνέπειες παράβασης του Νόμου

Οι νομικές συνέπειες μιας τέτοιας παραβίασης είναι κατά πρώτον, η έγερση πολιτικής αγωγής εναντίον του παραβιάζοντα από τον δικαιούχο για αποζημιώσεις, απαγορευτικό διάταγμα (απαγορεύων την συνέχιση της παραβίασης), κατάθεση λογαριασμών και άλλες κατάλληλες

³² Ο Νόμος χρησιμοποιεί τον όρο 'τροποποίηση' αντί 'μετάφραση', φαίνεται όμως ότι αυτό προκύπτει από λάθος στο Ελληνικό κείμενο της Οδηγίας την οποία υιοθετεί.

θεραπείες³³. Κατά δεύτερον, ορισμένες παραβιάσεις δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, συνιστούν, κατά τον Νόμο 59/76, και ποινικά αδικήματα. Ποινικά αδικήματα όμως συνιστούν μόνο οι πράξεις της εν γνώση του παραβάτη κυκλοφορίας, κατοχής για εμπορικούς σκοπούς μη εξουσιοδοτημένων αντιτύπων προγράμματος και κυκλοφορίας ή κατοχής για εμπορικούς σκοπούς μέσω εξουδετέρωσης τεχνικών συστημάτων προστασίας προγραμμάτων³⁴ καθώς και η παραγωγή για πώληση, εξαγωγή ή εισαγωγή τέτοιων μη εξουσιοδοτημένων αντιτύπων.³⁵ Σε περίπτωση καταδίκης, ο παραβάτης υπόκειται σε πρόστιμο μέχρι ΕΥΡΩ 51,000 ή φυλάκιση μέχρι 3 έτη ή και στις δύο αυτές ποινές.

3.2 Η ειδική περίπτωση των προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα

3.2.1 Έχω προβεί σε παραβιάσεις; Έχω νομική ευθύνη;

Προκύπτει από τον σχολιασμό των σημαντικότερων νομοθετικών προνοιών που διενεργήθηκε στο Κεφάλαιο 3.1.5 πιο πάνω, ότι τα ακόλουθα είναι τα ερωτήματα τα οποία πρέπει να απαντήσει ένας χρήστης προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή (πιθανόν με την βοήθεια δικηγόρου) για να μπορέσει να καταλήξει στο κατά πόσο οι πράξεις του είναι επιτρεπτές ή συνιστούν παράβαση του Νόμου 59/76. Σημειωτέον ότι αυτή την διαδικασία θα ακολουθήσει πιθανότατα και το δικαστήριο σε ενδεχόμενη αγωγή εναντίον ενός τέτοιου χρήστη:

1. Σε ποιες πράξεις επακριβώς προβαίνω επί του προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή και είναι αυτές πράξεις των οποίων η διενέργεια ελέγχεται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας βάση των Άρθρων 7(1)(α) και 7B(3); Αν όχι, δεν τίθεται θέμα παράβασης του Νόμου 59/76.

Θα πρέπει εδώ να τονισθεί ότι μια εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού η οποία επιχειρεί να χρησιμοποιήσει πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα, θα προβεί κατά πάσα πιθανότητα, αν όχι σίγουρα, σε μια ή περισσότερες από τις ενέργειες που απαριθμούνται στα Άρθρα 7(1)(α) και 7B(3). Επομένως, η απάντηση στο 1^ο ερώτημα θα είναι στις πλείστες των περιπτώσεων, αν όχι σε όλες, καταφατική.

³³ Άρθρο 13(4) του Νόμου 59/76.

³⁴ Άρθρο 14Α του Νόμου 59/76.

³⁵ Άρθρο 14(1) του Νόμου 59/76.

Διευκρινιστικά, ενδιαφέρον είναι το ερώτημα του κατά πόσο σε περίπτωση που δεν διενεργείται πράξη που ελέγχεται από τον Νόμο 59/76, θα μπορούσε εντούτοις η πράξη εκείνη να αντιβαίνει στους όρους της εμπλεκόμενης δημόσιας άδειας και επομένως να συνιστά παράβαση σύμβασης, δηλαδή ένα διαφορετικό αγώγιμο δικαίωμα εναντίον εκείνου που την διενεργεί. Το ερώτημα αυτό γεννά άλλα ερωτήματα σχετικά με την εγκυρότητα των αδειών αυτών ως συμβάσεων με βάση το δικαίο των συμβάσεων.³⁶ Εν πάσει περιπτώση, όμως, οι εν λόγω άδειες είναι βασισμένες, όσον αφορά την σύνταξη και το περιεχόμενό τους, στο δικαίο της πνευματικής ιδιοκτησίας και οι όποιοι περιορισμένοι τίθενται από αυτές αφορούν σε πράξεις οι οποίες προστατεύονται από το εν λόγω δικαίο και συνεπώς τον Νόμο 59/76. Επομένως, η πιθανότητα πρόσωπο που δεν διενεργεί πράξεις που ελέγχονται από τον Νόμο 59/76 να παραβαίνει τις εν λόγω συμβάσεις είναι απομακρυσμένη.

2. Αν ναι, έχω άδεια να χρησιμοποιήσω το πρόγραμμα καθ' οιονδήποτε τρόπο που ελέγχεται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας συμπεριλαμβανομένης και της απλής χρήσης-απόλαυσης των λειτουργιών του;³⁷ Αν όχι, τότε αυτομάτως η χρήση του συνιστά από μέρους μου παράβαση του Νόμου.

Είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί εδώ ότι σε σχέση με προγράμματα ανοιχτού κώδικα τα οποία υπόκεινται σε μια από τις υπάρχουσες δημόσιες άδειες χρήσης, ο χρήστης θα θεωρηθεί ότι έχει άδεια να χρησιμοποιήσει το πρόγραμμα. Είναι αξιοσημείωτο ότι Εναγόμενοι σε αγωγές του εξωτερικού για παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα, επιχείρησαν να αμφισβητήσουν την εγκυρότητα των αδειών χρήσης με βάση τις οποίες τα εν λόγω προγράμματα διατίθονταν. Παρόλο που η ανάλυση του ζητήματος της εγκυρότητας των αδειών αυτών δεν αποτελεί μέρος της παρούσας έρευνας, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι χρήστες τέτοιων προγραμμάτων δεν μπορούν να ελπίζουν σε όφελος από ενδεχόμενη ακυρότητα των εν

³⁶ Βλέπε κατωτέρω, αναφορικά με την μέχρι τώρα δικαστική προσέγγιση επί του θέματος. Βλέπε επίσης επί του συγκεκριμένου ερωτήματος, Thorne, C. (2010) 'Open source software – UK perspective', http://www.scl.org/bin_1/6.%20Clive%20Thorne.pdf, τελευταία πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2012.

³⁷ Συμφώνως του Άρθρου 7B(3)(α), εάν η φόρτωση, η εμφάνιση στην οθόνη, η εκτέλεση, η μεταβίβαση ή η αποθήκευση του προγράμματος απαιτούν προσωρινή ή οριστική αναπαραγωγή, τότε οι πράξεις αυτές υπόκεινται σε άδεια από τον δικαιούχο.

λόγω αδειών-συμφωνιών. Όπως τα δικαστήρια αποφάνθηκαν στις εν λόγω αγωγές, εάν οι άδειες κρίνονταν ως άκυρες και κατ' επέκταση ως ανύπαρκτες, τότε αυτομάτως ο χρήστης θα κρίνόταν ως μη εξουσιοδοτημένος και επομένως, ως παραβάτης.³⁸ Επομένως, οι χρήστες προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα θα πρέπει να ενεργούν θεωρώντας ότι οι σχετικές άδειες είναι έγκυρες. Εξάλλου, δικαστήρια τόσο στην Αμερική³⁹ όσο και στην Ευρώπη⁴⁰ απεφάνθησαν ότι αυτές είναι έγκυρες άδειες με επιδράσεις στον τομέα προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας. Κατ' επέκταση, η απάντηση στο 2^ο ερώτημα θα είναι στις πλείστες των περιπτώσεων, αν όχι σε όλες, και πάλιν καταφατική και έτσι πρέπει να εξεταστεί το αμέσως επομένο ερώτημα.

3. Είναι οι πράξεις τις οποίες διενεργώ επί του προγράμματος επιτρεπτές με βάση τους όρους της άδειας που κατέχω; Συμμορφώνομαι με οποιεσδήποτε απαιτήσεις διατυπώνονται στην άδεια; Αν ναι, τότε δεν υπάρχει θέμα παραβίασης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Είναι σημαντικό να γίνει αντιληπτό ότι η κύρια πηγή της νομιμότητας ή μη συγκεκριμένων πράξεων επί προγράμματος είναι η ίδια η άδεια. Ακόμα και το δικαστήριο σε μια ενδεχόμενη αγωγή για παραβίαση του Νόμου 59/76, εκεί θα ανατρέξει. Επομένως, το γεγονός ότι οι περισσότερες άδειες είναι συνεταγμένες χρησιμοποιώντας έννοιες που πηγάζουν από την Αμερικανική παράδοση που αφορά στα πνευματικά δικαιώματα δημιουργού δεν καθιστά τις εν λόγω άδειες παντελώς μη χρήσιμες στην Ευρώπη. Ένα δικαστήριο μπορεί να διαβάσει τους όρους μιας άδειας σε αντιδιαστολή με τις αμφισβητούμενες πράξεις που διενεργήθηκαν επί του προγράμματος για να καταλήξει, ως θέμα περισσότερο πραγματικού γεγονότος, εάν υπήρξε παραβίαση των όρων της άδειας και κατ' επέκταση παραβίαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Βεβαίως, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι άδειες παραπέμπουν στον Νόμο ή στην νομική ερμηνεία των όρων που χρησιμοποιούν.⁴¹ Σε αυτές τις περιπτώσεις, η άδεια θα παραπέμψει τον εκδικάζοντα δικαστή στον Νόμο με αποτέλεσμα η δικαστική εξέταση των όρων της άδειας να προϋποθέτει εφαρμογή των σχετικών προνοιών του Νόμου και να αποτελεί και νομικό ζήτημα.

³⁸ Υπόθεση *Welte v. Sitecom Deutschland GmbH*, No. 21 O 6123/04 (LG München I) (May 19, 2004)

³⁹ *Robert Jacobsen v. Matthew Katzer and Kamind Associates, Inc.*, [2008]535 F.3d 1373 (Fed. Cir. 2008),

⁴⁰ Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 25 και *Harald Welte v. D-Link*, (2006), District Court of Frankfurt am Main 2-6 O 224/06

⁴¹ Βλέπε για παράδειγμα κατωτέρω την σχετική αναφορά στην άδεια EUPL.

Είναι επίσης σημαντικό να τονισθεί ότι το 3^ο ερώτημα είναι το δυσκολότερο. Όπως προκύπτει από την φύση αυτήν καθ' αυτήν των προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα καθώς και από την περιγραφή των αδειών που αφορούν τέτοια προγράμματα στο Κεφάλαιο 2 της παρούσας αναφοράς, όλες οι πράξεις ή ενέργειες που ελέγχονται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι επιτρεπτές, όχι όμως άνευ όρων και απαιτήσεων.⁴² Επομένως, μια πράξη η οποία είναι επιτρεπτή μεν αλλά διενεργείται χωρίς συμμόρφωση με τους όρους ή απαιτήσεις της άδειας δε, καθίσταται και θεωρείται μη επιτρεπτή. Οι άδειες προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα, συχνά διαλαμβάνουν αυτό ρητώς μέσω ρήτρας που αναφέρει ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, η άδεια τερματίζεται αυτομάτως και ο χρήστης καθίσταται μη εξουσιοδοτημένος. Ο όρος αυτός έχει μάλιστα εξεταστεί δικαστικώς και έχει κριθεί έγκυρος, αν και το θέμα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης. Αξίζει να επαναλάβουμε εδώ ότι οι δημόσιες άδειες που διέπουν τα προγράμματα επιτρέπουν την ελεύθερα διενέργεια όλων των πράξεων, περιορίζουν όμως την διανομή στο κοινό.

4. Αν οι πράξεις στις οποίες προβαίνω, προκύπτουν ως μη επιτρεπτές με βάση τους όρους της άδειας ή δεν υπάρχει συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις, είναι αυτές οι απαγορεύσεις που επιβάλλει ο δικαιούχος επιτρεπτές και έγκυρες δυνάμει των Άρθρων 7B(4) και (5); Αν όχι, τότε δεν τίθεται θέμα παραβίασης του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Αν ναι, τότε υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να παραβιάζω το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας του δικαιούχου.

Το 4^ο αυτό ερώτημα ερωτά το κατά πόσο οι πράξεις οι οποίες περιορίζονται από τον δικαιούχο είναι τέτοιες για τις οποίες ο Νόμος δεν επιτρέπει περιορισμό. Οι δημόσιες άδειες των προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα, ούσες εκ φύσεως 'επιτρεπτικές' ειδικά για τον μη εμπορικό χρήστη, πολύ δύσκολα θα θεωρηθούν ότι επιβάλλουν περιορισμούς οι οποίοι απαγορεύονται από τον Νόμο. Πράγματι, καμία δημόσια άδεια ανοιχτού κώδικα δεν φαίνεται να απαγορεύει τη δημιουργία ενός εφεδρικού αντιγράφου του προγράμματος ή την παρακολούθηση ή δοκιμή του με σκοπό τον εντοπισμό των αρχών και ιδεών που αποτελούν την βάση του. Ούτε φαίνεται να περιορίζονται οι πράξεις αναπαραγωγής και μετάφρασης του πηγαίου κώδικα ενός προγράμματος για σκοπούς εξασφάλισης

⁴² Η κυριότερη τέτοια απαίτηση ή όρος είναι η διανομή οποιουδήποτε παράγωγου έργου, δηλαδή έργου που προκύπτει από χρήση προγράμματος ανοιχτού κώδικα, υπό τους ίδιους όρους της άδειας που διέπει το δεύτερο, δηλαδή μεταξύ άλλων υπό τον όρο ότι θα παραχωρείται δωρεάν ο πηγαίος κώδικας.

πληροφοριών προς επίτευξη της διαλειτουργικότητας του με άλλα προγράμματα. Παραμένει όμως σημαντικό το γεγονός ότι ένας χρήστης προγράμματος ανοιχτού κώδικα είναι ελεύθερος να προβαίνει στις πιο πάνω πράξεις επί προγράμματος ανοιχτού κώδικα ανεξαρτήτως του τι διαλαμβάνεται στην άδεια που διέπει την χρήση του και χωρίς να υπάρχει ανησυχία εν σχέσει με ενδεχόμενη παράβαση του Νόμου 59/76. Ως έχει εξηγηθεί πιο πάνω στην παρούσα αναφορά, οι ενέργειες αυτές επιτρέπονται από τον Νόμο και κάθε συμφωνία περί του αντιθέτου είναι άκυρη. Σε σχέση με την πρόνοια που αφορά την επίτευξη διαλειτουργικότητας, όμως, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι το τι επιτρέπεται από τον Νόμο είναι η αναπαραγωγή και μετάφραση του κώδικα με σκοπό την συλλογή πληροφοριών αναγκαίων για την επίτευξη διαλειτουργικότητας και όχι οποιαδήποτε βελτίωση ή αναβάθμιση του προγράμματος. Βεβαίως ακόμα και οι προστατευτικές δημόσιες άδειες ανοιχτού κώδικα φαίνεται να επιτρέπουν επιπρόσθετες ενέργειες συμπεριλαμβανομένων και τροποποιήσεων επί του προγράμματος (παρέχουν δηλαδή ευρύτερη ελευθερία από εκείνη που επιχειρεί να κατοχυρώσει ο Νόμος), αρκεί το τροποποιημένο πρόγραμμα, εάν διανεμηθεί, να διανεμηθεί υπό τους ίδιους όρους βάσει των οποίων αποκτήθηκε το αρχικό πρόγραμμα.

3.2.2 Το καίριο ερώτημα του τι συνιστά ‘παράγωγο έργο’: η απουσία Κυπριακής Νομολογίας και η ανάγκη καταφυγής σε Νομολογία άλλων χωρών

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η ως άνω διαδικασία εξέτασης μιας υπόθεσης παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων επί προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή τέθηκε σε υπεραπλουστευμένη μορφή. Σε πολλές περιπτώσεις, τα ερωτήματα που διαλαμβάνει δεν θα μπορούν να απαντηθούν εύκολα και άμεσα εφόσον προυποθέτουν ερμηνεία των σχετικών προνοιών του Νόμου 59/76. Είναι γνωστό σε κάθε δικηγόρο ότι βοήθεια για την ορθή ερμηνεία ενός Νόμου προσφέρει η σχετική Νομολογία, δηλαδή προηγούμενες σχετικές δικαστικές αποφάσεις. Δυστυχώς, στην Κύπρο η Νομολογία σχετική με το αντικείμενο της παρούσας έρευνας το οποίο είναι η παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων σε σχέση με προγράμματα ανοιχτού κώδικα είναι ανύπαρκτη. Αρκεί να σημειωθεί ότι ακόμα και στο ζήτημα παραβίασης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας γενικότερα (εκτός από παραβιάσεις εμπορικών σημάτων), το Ανώτατο Δικαστήριο σε

υπόθεση του 1997 που αφορούσε αναπαραγωγή φιλολογικού έργου,⁴³ προέβη στην διαπίστωση ότι δεν είχε μέχρι τότε εκδοθεί άλλη σχετική απόφαση. Δέκα χρόνια αργότερα, σε αγωγή ενώπιον του Επαρχιακού δικαστηρίου που αφορούσε αναπαραγωγή φωτογραφίας χωρίς εξουσιοδότηση,⁴⁴ το δικαστήριο ανέφερε ότι η μόνη σχετική προηγούμενη απόφαση ήταν η προαναφερθείσα απόφαση του 1997. Πράγματι, η πρόσφατη έρευνα στην Νομολογία η οποία έγινε για σκοπούς της παρούσας μελέτης, επιβεβαιώνει την απουσία σχετικής Νομολογίας. Φυσικά, έχουν προκύψει αρκετές αποφάσεις που αφορούν προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, όμως αυτές είναι αποφάσεις ποινικού δικαστηρίου και αφορούν μόνο στα ποινικά αδικήματα παραγωγής, κατοχής ή κυκλοφορίας μη εξουσιοδοτημένων αντιτύπων.⁴⁵ Επομένως, δεν είναι σχετικές με το αντικείμενο της παρούσας έρευνας.

Ελλείψει σχετικής Νομολογίας στην Κύπρο, τα ερωτήματα ερμηνείας που προκύπτουν αναφορικά με τις πρόνοιες του Νόμου 59/76 και τα οποία είναι σημαντικά σε σχέση με το αντικείμενο της παρούσας έρευνας, θα πρέπει να επιλυθούν στον βαθμό που αυτό είναι δυνατό με αναφορά σε αποφάσεις άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, πιο συγκεκριμένα της Γαλλίας και της Γερμανίας όπου υπάρχει σχετική Νομολογία.⁴⁶ Όπως έχει προαναφερθεί, οι πρόνοιες του Νόμου 59/76 που αναφέρονται σε προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή πηγάζουν από σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία η οποία τυγχάνει ερμηνείας από το ΔΕΕ και την οποία υιοθέτησαν, ως είχαν καθήκον να πράξουν, και τα υπόλοιπα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, η βοήθεια η οποία μπορεί να αντληθεί από Ευρωπαϊκές δικαστικές αποφάσεις δεν πρέπει να υποτιμείται σε σχέση με εκείνη που θα προσέφεραν Κυπριακές αποφάσεις, εάν υπήρχαν.

Αν και σε λιγότερο βαθμό, βοηθητικές μπορεί να είναι και αποφάσεις που εκδόθηκαν από δικαστήρια των Ηνωμένων Πολιτειών. Είναι παραδεκτό ότι ο Αμερικανικός Νόμος που αφορά την πνευματική ιδιοκτησία διαφέρει από τον Ευρωπαϊκό και κατ' επέκταση τον Κυπριακό, εντούτοις οι εταιρείες ανάπτυξης λογισμικού που χρησιμοποιούν ή επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν

⁴³ Κώστα Σωκράτους v. Gruppo Editoriale Fabbri - Bompiani κ.α., πολιτική έφεση αρ. 8821/1997, 26 Σεπτεμβρίου 1997.

⁴⁴ Leisure Exports Media Ltd κ.α. v Cyprus Mail Ltd, Αρ. Αγωγής: 202/2003, 11 Μαΐου 2007.

⁴⁵ Βλέπε για παράδειγμα Αστυνομικός Διευθυντής Λεμεσού v Προκόπη Ηροδότου(2010) 27344/2010, 28 Νοεμβρίου 2011.

⁴⁶ Ούτε στην Αγγλία υπάρχει σχετική Νομολογία ως έχει καταδείξει η έρευνα, στο εύρος που αυτή ήταν δυνατή, μέσα στα πλαίσια της παρούσας αναφοράς. Τουλάχιστον μέχρι το 2010 αυτό επιβεβαιώνεται από την Thorne, C, ανωτέρω υποσημείωση 23 στην σελίδα 3.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

προγράμματα ανοιχτού κώδικα μπορούν να επωφεληθούν τα μέγιστα από πρακτικά παραδείγματα ενεργειών που κρίθηκαν ως να παραβιάζουν τους όρους των σχετικών αδειών.

Ως γίνεται ξεκάθαρο στο Κεφάλαιο 2 της παρούσας αναφοράς, πολλές άδειες χρήσης προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα (οι οποίες είναι και οι πιο διαδεδομένες) είναι προστατευτικές υπό την έννοια ότι απαιτούν όπως οποιοδήποτε πρόγραμμα ή σύστημα προγραμμάτων το οποίο αποτελεί ‘παράγωγο έργο’ (derivative work) του προγράμματος ανοιχτού κώδικα, διατεθεί και εκείνο ως πρόγραμμα ή σύστημα ανοιχτού κώδικα. Όταν το λογισμικό ανοιχτού κώδικα διέπεται από μη-προστατευτική άδεια, όπως για παράδειγμα η άδεια MIT,⁴⁷ ο δημιουργός ενός τέτοιου παράγωγου έργου είναι ελεύθερος να διαθέσει το εν λόγω έργο του υπό τους όρους οποιασδήποτε άδειας επιθυμεί συμπεριλαμβανομένης και εμπορικής άδειας (proprietary licence). Με άλλα λόγια, ο δημιουργός είναι παντελώς ελεύθερος να εκμεταλλευτεί το παράγωγο έργο εμπορικά, χωρίς οποιουδήποτε περιορισμούς ή όρους. Επομένως, η χρήση προς εμπορική εκμετάλλευση προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα τα οποία διατίθενται με βάση μη-προστατευτικές άδειες δεν ενέχει κανένα νομικό ρίσκο ευθύνης για όσους προβαίνουν σε αυτήν. Όμως εάν ένα μη-προστατευτικό πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα το οποίο διατίθεται μέσω μιας προστατευτικής άδειας όπως για παράδειγμα της γενικής δημόσιας άδειας GNU (GPL) κατά τρόπο που δημιουργείται παράγωγο έργο του δεύτερου, τότε το εν λόγω έργο θα υπόκειται στις απαιτήσεις της προστατευτικής άδειας, κάτι που μειώνει ή ακόμα εκμηδενίζει την ελευθερία του δημιουργού του η οποία πηγάζει από την μη-προστατευτική άδεια. Με απλά λόγια, η χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα που υπόκειται σε όρους μη προστατευτικής άδειας, είναι απολύτως ελεύθερη μόνο στο βαθμό που η χρήση αυτή δεν επηρεάζει (δηλαδή τροποποιεί ή άλλως πως εμπλέκει) άλλα προγράμματα καλυπτόμενα από άδειες διαφορετικής φύσης.

Επομένως το καίριο ερώτημα είναι το ακόλουθο:

Ποιες πράξεις ή ενέργειες επί ή σε σχέση με πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα συνιστούν παράγωγο έργο (derivative work);

Οι άδειες χρήσης προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή ανοιχτού κώδικα δεν ορίζουν εξαντλητικά το τι συνιστά ‘παράγωγο έργο’ και επομένως, καθίσταται αναγκαία η ερμηνεία του όρου από τα δικαστήρια τα οποία θα ανατρέξουν βεβαίως στην νομική έννοια του όρου ειδικά

⁴⁷ Βλέπε Κεφάλαιο 2.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

ενόψει του ότι ο όρος αυτός είναι νομικός. Η Δημόσια Άδεια Χρήσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUPL v.1.1) διαλαμβάνει τούτο ρητώς στον ορισμό που επιχειρεί του όρου ‘παράγωγα έργα’:

*“Παράγωγα έργα: το έργο ή το λογισμικό που μπορούν να δημιουργηθούν από τον αδειούχο, με βάση το πρωτότυπο έργο ή τροποποιήσεις του. Η παρούσα άδεια δεν ορίζει ποιος είναι ο απαιτούμενος βαθμός της τροποποίησης ή της εξάρτησης από το πρωτότυπο έργο, ώστε ένα έργο να χαρακτηρίζεται παράγωγο. Το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται από το δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας που είναι εφαρμοστέο στη χώρα η οποία ορίζεται στο σημείο 15”.*⁴⁸

Το σημείο 15 της εν λόγω άδειας ορίζει ως εφαρμοστέο δίκαιο το δίκαιο της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος, δηλαδή ο δημιουργός ή δικαιούχος, που παραχωρεί άδεια χρήσης μέσω της EUPL. Επομένως, η άδεια διασαφηνίζει ότι ‘παράγωγο έργο’ είναι το λογισμικό που δημιουργείται με βάση το πρωτότυπο ή με βάση τροποποιήσεις που επιφέρονται στο πρωτότυπο αλλά ο απαιτούμενος βαθμός τροποποίησης ή εξάρτησης από το πρωτότυπο αφήνεται να κριθεί από το δίκαιο της χώρας του δικαιούχου. Εάν ο δικαιούχος με βάση την EUPL είναι εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού με έδρα την Κύπρο, τότε το ερώτημα του τι συνιστά παράγωγο έργο θα πρέπει να απαντηθεί με βάση τον Κυπριακό Νόμο ο οποίος, ως έχει προαναφερθεί, δεν έχει ακόμα αναπτυχθεί στον σχετικό τομέα και επομένως, θα επηρεαστεί από τις εξελίξεις του αντίστοιχου δικαίου στο εξωτερικό. Στην περίπτωση όμως που η εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού με έδρα την Κύπρο, είναι ο αδειοδοτούμενος ενώ ο δικαιούχος έχει έδρα στην Γερμανία, το ερώτημα θα απαντηθεί με βάση τον Γερμανικό νόμο. Αν και ζήτημα που άπτεται του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου το οποίο δεν μπορεί να εξαντληθεί στην παρούσα αναφορά, η δεσμευτικότητα συμβατικών ρητρών που ορίζουν το εφαρμοστέο δίκαιο αναγνωρίζεται από νομοθετήματα στον εν λόγω τομέα δικαίου όπως για παράδειγμα ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός ‘Ρώμη Ι’ (Κανονισμός αρ.593/2008). Επομένως, σε πάρα πολλές περιπτώσεις το εφαρμοστέο δίκαιο θα είναι εκείνο που ορίζει η σύμβαση. Δεδομένου του ότι επί του παρόντος ο δικαιούχος/δικαιούχος προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα είναι συνήθως μη Κύπριος, αυτός σημαίνει ότι στις πιο πολλές περιπτώσεις, το δίκαιο το οποίο θα εφαρμοστεί σε μια σχετική διαφορά δεν θα είναι το Κυπριακό. Βεβαίως, το Κυπριακό δίκαιο αναφορικά με την προστασία προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή είναι όπως έχουμε ήδη εξηγήσει πολύ παρόμοιο (σε πολλά θέματα ίδιο) με εκείνο των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής

⁴⁸ “Άδεια δημόσιας χρήσης για την Ευρωπαϊκή Ένωση’ (Ευρωπαϊκή Κοινότητα (2007))<<http://joinup.ec.europa.eu/system/files/EL/EUPL%20v.1.1%20-%203b43b53b93b1%203a73c13c33b73c2.pdf>>τελευταία πρόσβαση 10 Αυγούστου 2012.

Ένωσης. Περαιτέρω, το γεγονός αυτό καθιστά τις αναφορές της παρούσας έρευνας σε μη Κυπριακή Νομολογία εξαιρετικά χρήσιμες και σχετικές για τον Κύπριο χρήστη προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα. Τέλος και σε πολύ γενικές γραμμές, το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο παρέχει την εξουσία στα δικαστήρια να εφαρμόζουν σε κάποιο βαθμό δίκαιο χώρας άλλης από εκείνη που ορίζεται σε μια συμβατική ρήτρα συνήθως όταν οι περιστάσεις της υπόθεσης συνδέονται στενά με εκείνη την άλλη χώρα (για παράδειγμα, πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα που αποκτήθηκε στην Κύπρο, χρησιμοποιήθηκε και διανεμείθηκε από Κύπριο στην Κύπρο). Επομένως, ακόμα και στην περίπτωση ξένου δικαιοπάροχου, η πιθανότητα εφαρμογής του Κυπριακού νόμου δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί.

Η Αμερικανικής προέλευσης δήμοσια άδεια GPL v.3 χρησιμοποιεί τον ίδιο ορισμό για την έννοια 'παράγωγο έργο' εφόσον αναφέρεται σε έργο που βασίζεται στο πρωτότυπο εξηγώντας περαιτέρω ότι αυτό σημαίνει έργο που προκύπτει από αναπαραγωγή από όλο ή μέρος του πρωτοτύπου ή από τροποποίηση όλου ή μέρους του πρωτοτύπου. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει την σχετικότητα της Αμερικανικής Νομολογίας με το αντικείμενο της παρούσας έρευνας, σχετικότητα η οποία ενισχύεται και από την πιθανότητα να καταχωρηθεί αγωγή σε Αμερικανικό δικαστήριο το οποίο θα αποφασίσει επί αυτής με βάση το Αμερικανικό δίκαιο.⁴⁹

Έχει επίσης διατυπωθεί η άποψη ότι η έννοια που δίδεται στον συγκεκριμένο όρο με βάση τον Αμερικανικό Νόμο είναι στενότερη από εκείνη που πηγάζει από την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία.⁵⁰ Αν η άποψη αυτή είναι ορθή, τότε πράξη ή ενέργεια η οποία θεωρήθηκε ως να δημιουργεί 'παράγωγο έργο' από Αμερικανικό δικαστήριο, κατά πάσα δυνατότητα θα θεωρηθεί ως τέτοια και από Ευρωπαϊκό δικαστήριο. Εν πάση περιπτώσει, πράξη ή ενέργεια που στο παρελθόν θεωρήθηκε ότι οδήγησε σε 'παράγωγο έργο' οπουδήποτε, θα μπορούσε να ονομαστεί 'επικίνδυνη' (risky) όσον αφορά την θέση που υπέχει εκείνος που την διαπράττει έναντι του νόμου. Επομένως, οι Αμερικανικές δικαστικές αποφάσεις δεν θα ήταν ορθό να αγνοηθούν στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας.

Είναι επίσης αξιοσημείωτο ότι ο ως άνω ορισμός του όρου 'παράγωγο έργο' που δίδεται από τις άδειες EUPL και GPL φαίνεται να συνάδει και με αυτό του Κυπριακού Νόμου 59/76 ο οποίος πηγάζει

⁴⁹ Η ύπαρξη της πιθανότητας αυτής εξαρτάται από το Αμερικανικό Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο το οποίο η παρούσα αναφορά δεν μπορεί να σχολιάσει.

⁵⁰ 'GNU General Public License and the Distribution of Derivative Works' <http://www.soberit.hut.fi/~msvalima/gpl_derivative.pdf> τελευταία πρόσβαση 10 Αυγούστου 2010, σελ.5.

από την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή Οδηγία. Ως έχει προαναφερθεί,⁵¹ το Άρθρο 7B(3) του εν λόγω Νόμου θέτει υπό τον έλεγχο του δικαιούχου την μετάφραση, προσαρμογή, διαρρύθμιση ή οποιαδήποτε άλλη τροποποίηση του προγράμματος και αναπαραγωγή των αποτελεσμάτων του. Παρόλο που ο όρος 'παράγωγο έργο' δεν χρησιμοποιείται στον Νόμο 59/76, είναι ασφαλές να διατυπώσουμε την άποψη ότι η μετάφραση, προσαρμογή, διαρρύθμιση ή άλλη τροποποίηση ενός προγράμματος συνιστά παράγωγο έργο. Παρόλο που δεν γίνεται εδώ αναφορά σε 'αναπαραγωγή' του προγράμματος (ή του πηγαίου κώδικα του), εννοείται κατά την άποψη μας ότι η προσαρμογή, διαρρύθμιση ή τροποποίηση ενός πρωτότυπου προγράμματος προϋποθέτουν συνήθως και αναπαραγωγή του εν όλω ή εν μέρει, πράξη η οποία επίσης εμπίπτει στον έλεγχο του δικαιούχου με βάση το Άρθρο 7B(3).⁵² Ως προκύπτει, ο Νόμος είναι σιωπηρός αναφορικά με τον βαθμό των τροποποιήσεων ή προσαρμογών ή αναπαραγωγών που θα πρέπει κάποιος να επιφέρει στο πρόγραμμα για να θεωρηθεί το αποτέλεσμα τους ως παράγωγο έργο. Επομένως, είναι ξεκάθαρο ότι είναι η Νομολογία η οποία θα πρέπει να διαφωτίσει επί των εν λόγω ζητημάτων.

Θα πρέπει να τονισθεί ότι δυστυχώς δεν υπάρχουν σαφώς καθορισμένα κριτήρια με βάση τα οποία μπορεί μετά βεβαιότητας να καθορισθεί τότε ακριβώς προκύπτει 'παράγωγο έργο'. Για την πραγματοποίηση αυτού του δύσκολου εγχειρήματος χρειάζεται σίγουρα περαιτέρω έρευνα και ευρύτερης κλίμακας. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να καταβάλουμε μια πρώτη προσπάθεια θέτοντας έτσι την βάση για την εκπόνηση σχετικών ερευνητικών έργων που πρέπει να ακολουθήσουν. Επομένως, ακολουθεί παράθεση και σχολιασμός σχετικών δικαστικών αποφάσεων οι οποίες σε συνδυασμό με τις σχετικές Νομοθετικές πρόνοιες που έχουν ήδη αναφερθεί, θα επιτρέψουν την άντληση κάποιων κριτηρίων καθορισμού του τι συνιστά ή δυνατόν να κριθεί ότι συνιστά 'παράγωγο έργο'. Μέσω του εγχειρήματος αυτού, θα δοθεί κάποια αναλυτική καθοδήγηση αναφορικά με το πώς απαντώνται ή μπορεί να απαντηθούν το 3^ο και 4^ο ερώτημα στην διαδικασία εξέτασης μια υπόθεσης παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων επί προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.⁵³

⁵¹ Βλέπε Κεφ. 3.1.5.

⁵² Αμεσως προηγούμενη υποσημείωση.

⁵³ Βλέπε ανωτέρω Κεφ.3.2.1.

3.2.3 Σχολιασμός της σχετικής Νομολογίας και άντληση συμπερασμάτων

Αρχίζοντας από την Αμερική, στην υπόθεση *Progress Software Corp. v. MySQL AB*⁵⁴ το δικαστήριο έκρινε την άδεια χρήσης ανοιχτού κώδικα GPL ως έγκυρη όμως δεν εξέδωσε το απαγορευτικό διάταγμα που ζητούσε ο Ενάγοντας λόγω αμφιβολιών αναφορικά με το κατά πόσο, η πράξη του Εναγόμενου είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία 'παράγωγου έργου'. Ο Εναγόμενος στην υπόθεση αυτή διασύνδεσε (linked) το Gemini, μια μονάδα αποθήκευσης (storage module) την οποία δημιούργησε ο ίδιος με το σύστημα ανοιχτού κώδικα MySQL το οποίο είναι ένα σύστημα διαχείρισης βάσεων δεδομένων ή μια μηχανή βάσεων δεδομένων (database engine) το οποίο λειτουργεί ως server που οργανώνει και παρέχει πρόσβαση στα δεδομένα διαφόρων βάσεων. Η μονάδα αποθήκευσης του Εναγόμενου διασυνδέθηκε (linked) με το πρόγραμμα MySQL και επιτελούσε ρόλο μιας επιμέρους λειτουργικής μονάδας (subcomponent) του δεύτερου. Μαρτυρία ειδικού από πλευράς του Ενάγοντα εξέτασε το προϊόν του Εναγόμενου και διαπίστωσε τα ακόλουθα:

*"It (MySQL program) had been combined with program code from Gemini to provide those storage types, and had been "compiled" into the "machine language" copy of mysqld distributed to buyers. But the source code for the portion of mysqld that performed Gemini storage had been withheld, which violated GPL §3"*⁵⁵.

Τα ακόλουθα χρήσιμα μπορούν να συναχθούν από την υπόθεση αυτή:

- (i) Το δικαστήριο αναγνώρισε ότι το επιχείρημα υπέρ του ότι το πρόγραμμα Gemini αποτελεί 'παράγωγο έργο' του προγράμματος MySQL με το οποίο διασυνδέθηκε φαίνεται δυνατότερο από το αντίθετο όμως αυτό δεν θεωρήθηκε ξεκάθαρο και επομένως, το δικαστήριο προτίμησε να το αφήσει να εξεταστεί αναλυτικά και να αποφασιστεί στα πλαίσια της κύριας δίκης. Δυστυχώς, η υπόθεση συμβιβάστηκε και

⁵⁴ Case *Progress Software Corporation v. MySQL AB*, 195 F. Supp. 2d 328 (D. Mass. 2002).

⁵⁵ 'Affidavit of Eben Moglen on Progress Software vs. MySQL AB Preliminary Injunction Hearing', <http://www.gnu.org/press/mysql-affidavit.html>, τελευταία πρόσβαση 10 Αυγούστου 2012, παράγραφος 36.

επομένως δεν έλαβε χώρα η κύρια δίκη. Εάν το Gemini καταρτίστηκε με βάση το MySQL και δεν μπορούσε να έχει καμία ανεξάρτητη λειτουργία (για παράδειγμα, δεν θα μπορούσε να παράσχει λειτουργία αποθήκευσης σε σύστημα άλλο από το MySQL), είναι πιθανόν το Gemini να κρινόταν ως παράγωγο έργο.

- (ii) Το συνολικό προϊόν του Ενάγοντα, το NuSphere MySQL Advantage, διατίθεται σε CD-ROM και αποτελείται από αριθμό προγραμμάτων, μόνο ένα εκ των οποίων ήταν το MySQL. Τα προγράμματα αυτά προσαρμόστηκαν για να λειτουργούν μαζί ομαλά και να παρέχουν στον αγοραστή μια λύση one-stop-shop η οποία διατίθεται έναντι σημαντικής αμοιβής. Η διαφορά προέκυψε μόνο σε σχέση με την παράλειψη του Εναγόμενου να περιλάβει στο CD-ROM του τον πηγαίο κώδικα της λειτουργικής μονάδας Gemini το οποίο συνδυάστηκε με το MySQL και σε καμία περίπτωση ολόκληρου του προϊόντος. Περαιτέρω, δεν τέθηκε θέμα αναφορικά με το ότι ο Εναγόμενος χρέωνε χρηματικό ποσό για την συνολική λύση NuSphere MySQL Advantage.

Προκύπτει από τον όρο 5 της GPL v.3 και γενικώς φαίνεται να είναι παραδεκτό ότι οι προστατευτικές άδειες χρήσης δεν εμποδίζουν την εμπορική εκμετάλλευση λύσεων που αποτελούν συλλογή προγραμμάτων (compilation), ένα ή περισσότερα εκ των οποίων είναι ανοιχτού κώδικα. Τα υπόλοιπα προγράμματα όμως θα πρέπει να είναι ξεχωριστά (separate) και ανεξάρτητα (independent) και όχι εκ φύσεως προεκτάσεις του προγράμματος ανοιχτού κώδικα. Επίσης, τα προγράμματα δεν πρέπει να συνδυάζονται με το πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα κατά τρόπο που όλα μαζί να αποτελούν ένα μεγαλύτερο ενιαίο πρόγραμμα σε ένα μέσο διανομής ή αποθήκευσης. Νοείται φυσικά ότι το εμπλεκόμενο πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα και οι όποιες μετατροπές ή τροποποιήσεις επί αυτού θα υπόκεινται στους όρους της δημόσιας άδειας ανοιχτού κώδικα.

Άλλες άδειες, αν και προστατευτικές στο είδος, δυνατόν να είναι ελαστικότερες. Η δημόσια άδεια Artistic για παράδειγμα επιτρέπει την διασύνδεση ή ακόμα και την ενσωμάτωση του προγράμματος ανοιχτού κώδικα σε ένα μεγαλύτερο έργο και την διανομή του τελευταίου χωρίς περιορισμούς νοουμένου ότι αυτό δεν αποκαλύπτει 'a direct interface to the open source files'.⁵⁶ Επομένως, ακόμα και άδειες που ανήκουν στην ίδια ή 'κοντινή' οικογένεια δυνατόν να διαφέρουν σημαντικά αναφορικά με το βαθμό ελευθερίας που επιτρέπουν στους χρήστες. Κατ' επέκταση, η άδεια ανοιχτού κώδικα η οποία διέπει ένα πρόγραμμα θα πρέπει να αποτελεί σημαντικό παράγοντα που

⁵⁶'Artistic Licence 2.0' <http://www.perlfoundation.org/artistic_license_2_0> τελευταία πρόσβαση 11 Αύγουστου 2012, clause 8.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από μια εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού κατά την λήψη απόφασης αναφορικά με ποιο πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα θα χρησιμοποιήσει. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν υπάρχουν περισσότερα του ενός προγράμματα ανοιχτού κώδικα που επιτελούν την ίδια λειτουργία και διέπονται από διαφορετικές άδειες.

Πάντως, έχει δικαστικώς ξεκαθαριστεί ότι σε περίπτωση που ο κώδικας προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα έχει χρησιμοποιηθεί ενσωματωθεί σε ένα άλλο πρόγραμμα, τότε το άλλο πρόγραμμα θα θεωρηθεί παράγωγο έργο του προγράμματος ανοιχτού κώδικα είτε αυτό ενεργεί αυτοτελώς είτε ως μέρος ενός ευρύτερου συστήματος προγραμμάτων. Στην Γερμανική υπόθεση *Harald Welte v. D-Link*⁵⁷ το προϊόν του Εναγόμενου ήταν μια μονάδα αποθήκευσης δεδομένων (data storage unit). Το πρόγραμμα (firmware) που ήτο ενσωματωμένο σε αυτήν, περιείχε κατά τον Ενάγοντα τον πηγαίο κώδικα των προγραμμάτων “mtd”, “initrd” or “msdosfs” τα οποία είναι προγράμματα ανοιχτού κώδικα. Ο Ενάγοντας σύγκρινε τους κώδικες των εν λόγω προγραμμάτων με τους κώδικες του προγράμματος του Εναγόμενου και υπέδειξε επακριβώς τις συμβολοσειρές του κώδικα (code strings) των προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα που είχαν χρησιμοποιηθεί στο πρόγραμμα του Εναγόμενου. Το δικαστήριο διαπίστωσε ότι η ύπαρξη συμβολοσειρών κώδικα από τα προγράμματα ανοιχτού κώδικα στο πρόγραμμα του Εναγομένου αποτελεί επαρκή απόδειξη ότι ο κώδικας των εν λόγω προγραμμάτων έχει χρησιμοποιηθεί. Έτσι κατέληξε ότι ο Εναγόμενος είχε παραβιάσει τα πνευματικά δικαιώματα του Ενάγοντα εφόσον δεν υπήρξε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της άδειας ανοιχτού κώδικα που διέπτε τα τρία εκείνα προγράμματα. Είναι αξιοσημείωτο ότι το δικαστήριο δεν έκανε λόγο ή δεν ασχολήθηκε καθόλου με την ποσότητα (για παράδειγμα, λίγη, πολλή, σημαντική) του ανοιχτού κώδικα που πρέπει να ενσωματωθεί ή χρησιμοποιηθεί για να θεωρηθεί ότι ο χρήστης θα έπρεπε να συμμορφωθεί με την άδεια. Επομένως, κάποιος πρέπει να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ακόμα και μια περιορισμένη (ή μη ιδιαίτερα ευρεία) χρήση ανοιχτού κώδικα όταν αυτή συνίσταται σε ενσωμάτωση του σε πρόγραμμα δημιουργεί τον κίνδυνο δικαστικής διαπίστωσης ότι το πρόγραμμα αποτελεί παράγωγο έργο το οποίο μπορεί να διατεθεί μόνο σε συμμόρφωση των όρων της σχετικής άδειας.

Νοείται βεβαίως ότι το μεγαλύτερο το μέγεθος ή το εύρος των τροποποιήσεων που επιφέρονται σε ένα πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα, το δυσκολότερο είναι να καταλήξει κάποιος ότι το αποτέλεσμα αποτελεί παράγωγο έργο και αυτό διότι η παρουσία ανοιχτού κώδικα στο νέο πρόγραμμα θα είναι

⁵⁷ *Harald Welte v. D-Link*, [2006] 2-6 0 224/06, District Court of Frankfurt. Βλέπε αγγλική μετάφραση <http://www.ibb.de/judgment_dc_frankfurt_gpl.pdf> τελευταία πρόσβαση 11 Αυγούστου 2012.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

μικρή ή μηδαμινή. Σε τέτοιες περιπτώσεις αμφιβολίας, φαίνεται ότι ένα κριτήριο που θα ληφθεί υπόψη είναι οι λειτουργίες/υπηρεσίες που παρέχουν τα δύο προγράμματα και συγκεκριμένα, το κατά ποσόν αυτές είναι οι ίδιες ή όχι. Με άλλα λόγια, όταν υπάρχει περιορισμένη χρήση του ανοιχτού κώδικα σε πρόγραμμα που επιτελεί διαφορετική λειτουργία ή σκοπό από το πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα, τότε είναι πιθανότερο το εν λόγω πρόγραμμα να μην θεωρηθεί παράγωγο έργο. Το αντίθετο ισχύει όταν το πρόγραμμα το οποίο ενσωματώνει πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα ή μέρος αυτού είναι ανταγωνιστικό του δεύτερου, δηλαδή επιτελεί την ίδια λειτουργία. Αυτά προκύπτουν από την Αμερικανική υπόθεση *Vault Corp. v. Quaid Software Ltd.*⁵⁸ Εκεί αποφασίστηκε ότι το πρόγραμμα της Quaid το οποίο περιείχε 30 χαρακτήρες του πηγαίου κώδικα του προγράμματος της Vault, δεν αποτελούσε 'παράγωγο έργο' του δεύτερου καθότι η χρήση του κώδικα του προγράμματος της Vault δεν ήταν αρκετά ευρεία καθώς και επειδή τα δύο προγράμματα επιτελούσαν αντίθετες λειτουργίες. Συγκεκριμένα, ενώ το πρόγραμμα της Vault παρείχε προστασία από αντιγραφή, το πρόγραμμα της Quaid σκοπό είχε να υπερβαίνει την προστασία αυτή και να επιτρέπει την δημιουργία αντιγράφων των προγραμμάτων που προστατεύονταν από το πρόγραμμα της Vault. Επομένως, η ταυτότητα λειτουργιών ή η ύπαρξη ανταγωνισμού μεταξύ δύο προγραμμάτων αυξάνει τις πιθανότητες το ένα να κριθεί παράγωγο έργο του άλλου.

Η Αμερικανική υπόθεση *Robert Jacobsen v. Matthew Katzer and Kamind Associates, Inc.*⁵⁹ αφορούσε χρήση μέρους αρχείων ορισμού (definition files) ενός προγράμματος ανοιχτού κώδικα (του DecoderPro) σε ανταγωνιστικό πρόγραμμα (το Decoder Commander). Η διαφορά αφορούσε την παράλειψη συμμόρφωσης του Εναγόμενου-δημιουργού του ανταγωνιστικού προγράμματος με τους όρους της άδειας ανοιχτού κώδικα Artistic σε σχέση με τα αρχεία του ανταγωνιστικού προγράμματος τα οποία χρησιμοποιούσαν ή ενσωμάτωναν τα αρχεία του προγράμματος ανοιχτού κώδικα και όχι σε σχέση με ολόκληρο το ανταγωνιστικό πρόγραμμα. Το ακόλουθο είναι απόσπασμα από την σχετική δικαστική απόφαση η οποία περιγράφει το παράπονο του Ενάγοντα:

"The Decoder Commander software files that used DecoderPro definition files did not comply with the terms of the Artistic License. Specifically, the Decoder Commander software did not include (1) the authors' names, (2) JMRI copyright notices, (3) references to the COPYING file, (4) an identification of

⁵⁸ *Vault Corp. v. Quaid Software Ltd* [1988] 847 F.2d 255 (5th Cir.)

⁵⁹ *Robert Jacobsen v. Matthew Katzer and Kamind Associates, Inc.*, Court of Appeals for the Federal Circuit, 535 F.3d 1373 (2008), http://wiki.creativecommons.org/images/9/98/Jacobson_v_katzer_fed_cir_ct_of_appeals_decision.pdf, τελευταία πρόσβαση 11 Αυγούστου 2012.

*SourceForge or JMRI as the original source of the definition files, and (5) a description of how the files or computer code had been changed from the original source code”.*⁶⁰

Φαίνεται ότι η διαφορά εστιάστηκε στα εν λόγω αρχεία και δεν επεκτάθηκε σε ολόκληρο το πρόγραμμα του Εναγόμενου. Ο Εναγόμενος, σε μεταγενέστερο στάδιο, αφαίρεσε τα αρχεία που έκαναν χρήση των αρχείων ανοιχτού κώδικα αλλά συνέχισε να προσφέρει το πρόγραμμα του σε άλλη έκδοση. Προκύπτει ότι όταν τα μέρη ενός προγράμματος τα οποία κάνουν χρήση ανοιχτού κώδικα μπορούν να διαχωριστούν από το υπόλοιπο πρόγραμμα κατά τρόπο που ο δημιουργός του μπορεί να τα απομακρύνει ή αντικαταστήσει χωρίς να καθίσταται ανενεργό ολόκληρο το πρόγραμμα, τότε μια ενδεχόμενη ένσταση από μέρους των δημιουργών του χρησιμοποιηθέντος ανοιχτού κώδικα θα αντιμετωπιστεί χωρίς ιδιαίτερα επαχθείς συνέπειες. Η ενέργεια του Εναγόμενου να αφαιρέσει τα εν λόγω αρχεία και να προσφέρει το λογισμικό του χωρίς αυτά οδηγεί στο συμπέρασμα ότι παρά το γεγονός ότι η ένσταση του Ενάγοντα περιορίστηκε στα αρχεία ορισμού του προγράμματος, συμμόρφωση με τους όρους της άδειας από μέρους του Εναγομένου θα επηρέαζε ολόκληρο το πρόγραμμα και την δυνατότητα εμπορικής εκμετάλλευσης του. Αυτοί είναι παράγοντες οι οποίοι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από εταιρείες οι οποίες προβαίνουν σε χρήση προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα με σκοπό να αναπτύξουν εμπορικές λύσεις προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Η Γερμανική υπόθεση *Harald Welte v. Sitecom Deutschland GmbH* για την οποία έχει γίνει και αναφορά και ανωτέρω⁶¹ είναι η πρώτη που εκδόθηκε αναφορικά με παράβαση της δημόσιας άδειας GPL. Αφορούσε τα προγράμματα ανοιχτού κώδικα *Netfilter/iptables*, ο αντικείμενος κώδικας (object code) των οποίων χρησιμοποιήθηκαν σε πρόγραμμα της Εναγόμενης το οποίο χρησιμοποιείται στο προϊόν της WL-122 Wireless Network Broadband Router 1000G+. Το εν λόγω πρόγραμμα (firmware) διατίθετο από την ιστοσελίδα της Εναγόμενης χωρίς να τηρούνται οι απαιτήσεις της GPL. Κατ’ ακρίβεια, δεν υπήρχε καμία αναφορά στο γεγονός ότι το εν λόγω πρόγραμμα περιείχε ανοιχτό κώδικα υποκείμενο στην άδεια GPL. Ο Ενάγοντας ζήτησε και πέτυχε απαγορευτικό διάταγμα το οποίο απαγόρευε στην Εναγόμενη να διαθέτει/διανείμει το εν λόγω πρόγραμμα, μεταξύ άλλων, χωρίς να διανείμει τον πλήρη πηγαίο κώδικα καθώς και να συνεχίσει το πωλεί το προϊόν WL-122 Wireless Network Broadband Router 1000G+. Μεταγενέστερα, η Εναγόμενη ανάρτησε στην ιστοσελίδα της τον πηγαίο κώδικα αλλά ο Ενάγοντας δεν ικανοποιήθηκε:

⁶⁰ Ibid στην σελ.3.

⁶¹ Υποσημείωση 25.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

*“the source code they have published is not “full source code” as defined by Section 3 of the GNU GPL, which specifically states that ‘for an executable work, complete source code means all the source code for all modules it contains, plus any associated interface definition files, plus the scripts used to control compilation and installation of the executable’”.*⁶²

Η Εναγόμενη εφεσίβαλε την απόφαση χωρίς επιτυχία και επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ως ξεκαθαρισθέν ότι η ενσωμάτωση ανοιχτού κώδικα σε ένα πρόγραμμα δυνατόν να σημαίνει (αναλόγως της άδειας από την οποία διέπεται) ότι ο πηγαίος κώδικας ολόκληρου του προγράμματος πρέπει να διεθεθεί ως ανοιχτός κώδικας.

Αυτή η Γερμανική υπόθεση όπως και η *Harald Welte v. D-Link* η οποία σχολιάστηκε πιο πάνω αφορούσαν και οι δύο πρόγραμμα ενσωματωμένο ως firmware σε εξοπλισμό (hardware). Όπως πολύ ορθά παρατηρούν οι O’Neill και Gaspar, επειδή τέτοια λογισμικά είναι ενσωματωμένα σε προϊόν hardware το οποίο ξεκάθαρα διανείμετε στο κοινό, είναι πολύ εύκολο να αποδειχθεί η διανομή παράγωγων έργων των προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα.⁶³ Προσθέτουμε ότι η πλειονότητα της υπάρχουσας Νομολογίας αφορά προϊόντα τα οποία διατίθονταν στο ευρύ κοινό και αποτελούσαν το αντικείμενο διαφήμισης. Προκύπτει επομένως ότι οι περιπτώσεις αυτές προκαλούν το ‘ενδιαφέρον’ των δημιουργών προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα οι οποίοι θέτουν τα εν λόγω προϊόντα υπό εξέταση με σκοπό να διαπιστωθεί εάν περιέχουν ανοιχτό κώδικα και εάν υπάρχει συμμόρφωση με τους όρους των δημόσιων αδειών.

Πράγματι, και η Γερμανική υπόθεση *Herald Welte v. Skype*⁶⁴ αφορούσε και πάλιν εξοπλισμό (hardware) συγκεκριμένα τηλέφωνο που διανείμετο στο κοινό. Το ενσωματωμένο στο τηλέφωνο

⁶² Herald Welte as quoted in Beeston, K., ‘Open source GPL licence does have bite to its bark’ <https://www.nswscl.org.au/index.php?option=com_content&view=article&id=128:open-source-gpl-licence-does-have-bite-to-its-bark&catid=28:june-2004-issue&Itemid=31>, τελευταία πρόσβαση 10 Αυγούστου 2012.

⁶³ O’Neill, J.B., Gaspar, J.C., ‘What can decisions by European Courts teach us about the future of open-source litigation in the United States’ (2010) 38(4) Aipla Quarterly Journal 437, <http://www.milbank.com/images/content/9/6/968/Gaspar-120910-EPE-AIPLA.pdf>, τελευταία πρόσβαση 10 Αυγούστου 2012, στις σελ. 445-446.

⁶⁴ *Harald Welte v. Skype Technologies SA*, (2007) First Regional Court of Munich, 7 O 5245/07. Βλέπε Tsingos, T.K., ‘Enforceability of free/open source software licensing terms: a critical review of the global case law’, <https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:UqzPMxkF8PcJ:conferences.ionio.gr/icil2011/download.php?f%>

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

λογισμικό (firmware) χρησιμοποιούσε και πάλι κώδικα του Linux Kernel. Διασαφηνίστηκε σε αυτή την υπόθεση ότι η παροχή της άδειας GPL και του πηγαίου κώδικα μέσω της ιστοσελίδας του κατασκευαστή σε σχέση με προϊόν που διανέμετε εκτός διαδικτύου δεν συνιστά συμμόρφωση με τους όρους της άδειας ακόμα και εάν περιλαμβάνεται στο πακέτο του προϊόντος σχετικό έντυπο που αναφέρει την ιστοσελίδα απ' όπου ο χρήστης μπορεί να λάβει την άδεια και τον κώδικα. Το δικαστήριο αποφάνθηκε για να υπάρξει συμμόρφωση με την άδεια, αντίγραφο της άδειας καθώς και του πηγαίου κώδικα (ή γραπτή προσφορά για παροχή του κώδικα) θα πρέπει να περιέχεται στο πακέτο του προϊόντος που αποστέλλεται στο χρήστη.

Μια τέταρτη Γερμανική υπόθεση, η *Harald Welte v. Fortinet*⁶⁵ αφορούσε λειτουργικό σύστημα (operating system), συγκεκριμένα το FortiOS. Ο Ενάγοντας ανακάλυψε ότι το εν λόγω σύστημα ενσωμάτωνε, μεταξύ άλλων, μέρη του συστήματος ανοιχτού κώδικα Linux Kernel και μάλιστα κρυπτογραφημένα με σκοπό να μην ήταν εμφανή. Και πάλιν, ο Ενάγοντας πέτυχε την έκδοση προσωρινού διατάγματος το οποίο απαγόρευε στην Εναγόμενη να διανείμει το λειτουργικό της σύστημα χωρίς να διαθέτει τον πηγαίο κώδικα και γενικώς να συμμορφώνεται με τους όρους της άδειας GPL. Η Εναγόμενη ήλθε τελικά σε συμφωνία με τον Ενάγοντα και έτσι η υπόθεση συμβιβάστηκε. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Εναγόμενη εμπορευόταν διάφορα προϊόντα ασφάλειας όπως firewalls και antivirus τα οποία διαφήμιζε σε σχέση με το λειτουργικό σύστημα FortiOS.

Μια πιο πρόσφατη Γερμανική υπόθεση⁶⁶ είχε αρκετά διαφορετικά γεγονότα εφόσον αφορούσε αγωγή μεταξύ δύο αδειούχων προγράμματος ανοιχτού κώδικα τα οποία διατίθενται με βάση την άδεια GPL. Ο Ενάγοντας ήταν κατασκευαστής τερματικών DSL. Το ενσωματωμένο πρόγραμμα

[3Dpapers/146-tsingos-full_text-en-v001.pdf+FRENCH+CASE+LAW+FREEBOX+OPEN+SOURCE&hl=en&gl=cy&pid=bl&srcid=ADGEEShUxgDajTWrvqNrg7G0pjYLCj7o00wWEO5-DrH2LJWXdTlrXpSDV_7oaskZlbUKXNo_HNCXUqkI0YIH9AeIQXls0f3b_rM82G0FbY5gIXSQF46aUyGnNbiBWxYGgrRF75x4Q&sig=AHIEtbQtjFfKhM0DpqliOMd1nCTAFZAJ9Q&pli=1](#), τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012, σελ.21-22 και Stiller, A., 'The open source legal trials: hanging in the legal balance of copyright and copyleft', <http://www.visionmobile.com/blog/2011/03/the-open-source-trials-hanging-in-the-legal-balance-of-copyright-and-copyleft/>, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.

⁶⁵ *Harald Welte v. Fortinet* UK Ltd, (2005) First Regional Court of Munich, 21 O 7240/05. Βλέπε Shankland, S., 'Linux programmer wins legal victory', CNET News, http://news.cnet.com/Linux-programmer-wins-legal-victory/2100-7344_3-5671209.html, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012, O'Neill, J.B., Gaspar, J.C, ανωτέρω υποσημείωση 47, σελ.446-447 και Tsingos, T.K., ανωτέρω υποσημείωση 48, σελ.20-21.

⁶⁶ *AVM Computersysteme Vertiebs GmbH v Cybits AG*, (2010) First Regional Court of Berlin, 16 O 255/10. Βλέπε Free Software Foundation Europe, 'Summary of the case so far', <http://fsfe.org/activities/ftf/avm-gpl-violation.en.html>, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.

(firmware) χρησιμοποιούσε μέρη του προγράμματος ανοιχτού κώδικα Linux Kernel. Η Εναγόμενη ήταν κατασκευαστής του προγράμματος Software-sitter DSL το οποίο ελέγχει την πρόσβαση των παιδιών στο διαδίκτυο. Το εν λόγω πρόγραμμα κατεβάζει (download) το firmware του Ενάγοντα στον υπολογιστή του χρήστη, το τροποποιεί και μετά το εγκαθιστά πίσω στο τερματικό DSL του χρήστη. Ο Ενάγοντας με την αγωγή του επιχείρησε να εμποδίζει την Εναγόμενη από το να προβαίνει στις ως άνω πράξεις τροποποίησης και εγκατάστασης του προγράμματος (firmware) της, ισχυριζόμενη, μεταξύ άλλων, ότι αυτές παραβιάζουν τα πνευματικά δικαιώματα της επί του συγκεκριμένου λογισμικού. Ο Harald Welte, ο δικαιούχος του ανοιχτού κώδικα που χρησιμοποιείτο στο πρόγραμμα του Ενάγοντα επενέβηκε στην εν λόγω αγωγή ισχυριζόμενος ότι η αγωγή του Ενάγοντα επιχειρεί να απαγορεύσει την χρήση ή τροποποίηση προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα και έτσι καταστρατηγεί τους όρους της άδειας GPL η οποία επιτρέπει στους χρήστες να χρησιμοποιούν και τροποποιούν τέτοια προγράμματα ελευθέρως. Όπως εξηγεί ο Laurent,⁶⁷ ο Ενάγοντας προέβαλε διάφορα εναλλακτικά επιχειρήματα ενώπιον του δικαστηρίου:

- 1) το πρόγραμμα του είναι μια ενιαία οντότητα στην οποία δικαιώματα δημιουργού έχει ο ίδιος – το επιχείρημα αυτό ήταν επικίνδυνο διότι όταν ένα πρόγραμμα που χρησιμοποιεί ανοιχτό κώδικα αποτελεί μια ενιαία οντότητα η οποία δεν μπορεί να διαχωριστεί σε ξεχωριστά κομμάτια, τότε το εν λόγω λογισμικό αποτελεί παράγωγο έργο το οποίο πρέπει να υπόκειται στους όρους της GPL. Πράγματι, αυτό αντέταξε ο Harald Welte ο οποίος επέμεινε ότι ο Ενάγοντας δεν είχε δικαίωμα να παραπονείται για την χρήση του προγράμματος του,
- 2) το πρόγραμμα του αποτελείται από διάφορα και διαφορετικά κομμάτια-μέρη (software parts). Σε αυτό το επιχείρημα, ο δικαιούχος του ανοιχτού κώδικα αντέταξε ότι σε μια τέτοια περίπτωση, τα κομμάτια-μέρη που ήταν ανοιχτός κώδικας είναι ελευθέρως τροποποιήσιμα όπως διαλαμβάνει η άδεια GPL, και
- 3) το πρόγραμμα του είναι μια συλλογή διαφόρων προγραμμάτων τα οποία προστατεύονται ως πρωτότυπη συλλογή του Ενάγοντα η οποία δεν επηρεάζεται από την GPL.

Το δικαστήριο υιοθέτησε το δεύτερο από τα πιο πάνω. Αποφάνθηκε δηλαδή ότι το πρόγραμμα του Ενάγοντα αποτελούσε ομαδικό έργο (collective work) αποτελούμενο από διαφορετικά μέρη και ότι τα μέρη που ήταν ανοιχτός κώδικας μπορούσαν να τροποποιούνται ελεύθερα. Κατ' επέκταση,

⁶⁷ Laurent, P., (2012) 'Open source/content licenses before the European Courts', http://faif.us/cast-media/FaiF_0x2C_FOSDEM-Laurent_slides.pdf, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012, σελ.10. Βλέπε επίσης Free Software Foundation Europe, ανωτέρω υποσημείωση 50.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

απέρριψε τους ισχυρισμούς του Ενάγοντα αναφορικά με παραβίαση των δικαιωμάτων δημιουργού (copyright) και δεν εξέδωσε το ζητούμενο σχετικό απαγορευτικό διάταγμα. Φαίνεται ότι είτε η χρήση και τροποποίηση μέσω του προγράμματος της Εναγόμενης αφορούσε μόνο τα GPL μέρη του λογισμικού του Ενάγοντα (δηλαδή τα μέρη που ήταν ή περιείχαν ανοιχτό κώδικα) είτε αφορούσε και αυτά (κατά τρόπο που δεν μπορούσε να διαχωριστεί) με αποτέλεσμα η εν λόγω χρήση/τροποποίηση να μην μπορούσε να απαγορευθεί συνολικά.

Πηγαίνοντας τώρα στην Γαλλία, μια πρόσφατη απόφαση στην υπόθεση *AFPA v EDU* ⁶⁸ οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

1. Είναι επιτρεπτή η συμπερίληψη προγράμματος ανοιχτού κώδικα διεπόμενου από την άδεια GPL σε εμπορική παροχή απαρτιζόμενη από διάφορα μέρη, αρκεί να υπάρχει συμμόρφωση με τους όρους της άδειας, συγκεκριμένα να αποκαλύπτεται η άδεια και ο πηγαίος κώδικας που αφορά στο πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα.
2. Η μη συμμόρφωση με τους όρους της GPL δυνατόν να δημιουργήσει προβλήματα και μέσα στα πλαίσια μιας ιδιωτικής σύμβασης μεταξύ μιας εταιρείας ανάπτυξης λογισμικού και ενός πελάτη της, δια της οποίας η εταιρεία αναλαμβάνει να παράσχει στον πελάτη λύσεις λογισμικού. Συγκεκριμένα, εάν η εν λόγω λύσεις περιέχουν πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα χωρίς να υπάρχει συμμόρφωση με την σχετική άδεια, τότε η εταιρεία δυνατόν να θεωρηθεί ότι δεν εκτέλεσε τις υποχρεώσεις που ανέλαβε δυνάμει της σύμβασης με τον πελάτη της και επομένως, ότι παρέβηκε την σύμβαση αυτή.

Στην συγκεκριμένη υπόθεση⁶⁹ η Εναγόμενη ανέλαβε να προμηθεύσει τον Ενάγοντα με εξοπλισμό και λύσεις λογισμικού που θα επέτρεπαν στον τελευταίο να παράσχει τις εκπαιδευτικές του υπηρεσίες. Μέρος των λύσεων αυτών ήταν και μια τροποποιημένη μορφή του λογισμικού Virtual Network Computing (VNC). Η Εναγόμενη δεν συμμορφώθηκε με τις απαιτήσεις της άδειας GPL εφόσον μεταξύ άλλων παρέλειψε να παραχωρήσει στον Ενάγοντα αντίγραφο της άδειας αυτής καθώς και του τροποποιημένου κώδικα. Το δικαστήριο έκρινε ότι αυτό συνιστούσε παράβαση

⁶⁸ Société EDU 4 v. AFPA, (2009), Court of Appeal of Paris, 04/24298.

⁶⁹ Βλέπε αναφορά και σχολιασμό στους von Willebrand, Martin (2009) 'A look at EDU 4 v. AFPA, also known as the "Paris GPL case"', *IFOSS L. Rev.*, 1(2), pp 123 – 126 DOI: [10.5033/ifosslr.v1i2.17](https://doi.org/10.5033/ifosslr.v1i2.17), <http://www.ifosslr.org/ifosslr/article/view/17/41>, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012 και Tsingos, T.K., ανωτέρω υποσημείωση 48, σελ.23.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

σύμβασης από μέρους της Εναγομένης εφόσον μεταξύ άλλων άφηνε τον Ενάγοντα πελάτη της εκτεθειμένο στο ρίσκο νομικής ευθύνης για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων. Κατ' επέκταση, το δικαστήριο απεφάνθηκε ότι νομότυπα ο Ενάγοντας τερμάτισε την σύμβαση και αρνήθηκε να προβεί σε περαιτέρω πληρωμές προς τους Εναγόμενους.⁷⁰

Προηγουμένως, σε μια άλλη Γαλλική υπόθεση, την *Educaffix28 v. CNRS*,⁷¹ ο Εναγόμενος εκχώρησε τα πνευματικά του δικαιώματα σε εκπαιδευτικό λογισμικό στην Ενάγουσα η οποία σκόπευε να το εκμεταλλευτεί εμπορικά. Πρόεκυψε ότι το εν λόγω λογισμικό βασιζόταν, για να μπορέσει να λειτουργήσει, σε πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα που διέπετο από την GPL. Αυτό έγινε παραδεκτό και από τον Εναγόμενο ο οποίος ισχυρίστηκε ότι το πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα δεν ήταν μέρος της μεταξύ των μερών σύμβασης εκχώρησης και ότι θα μπορούσε να αντικατασταθεί με την ανάπτυξη άλλου σχετικού λογισμικού η οποία δεν καλύπτετο από την ήδη υπάρχουσα συμφωνία. Η εμπορική εκμετάλλευση του εκπαιδευτικού λογισμικού δεν ήταν δυνατή και η Ενάγουσα ήγειρε αγωγή εναντίον του Εναγόμενου για παράβαση σύμβασης. Η σύμβαση μεταξύ των μερών κρίθηκε άκυρη για λόγους που εμπίπτουν στο δίκαιο το συμβάσεων. Το δικαστήριο όμως αναφέρθηκε στο γεγονός της εξάρτησης του λογισμικού στο πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα ως να καθιστά το πρώτο παράγωγο έργο του δεύτερου και ως εκ τούτου, υποκείμενο στην άδεια GPL.⁷²

Είναι επομένως ξεκάθαρο ότι η εξάρτηση ενός προγράμματος από ένα πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα είναι ίσως ο πλέον καθοριστικός παράγοντας σχετικά με το ερώτημα του τι συνιστά παράγωγο έργο. Πράγματι, σε μια υπόθεση στο Ισραήλ, ο Εναγόμενος προσέθεσε στο πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα του Ενάγοντα ένα συγκεκριμένο module (τμήμα). Ο Ενάγοντας ισχυρίστηκε ότι ο πηγαίος κώδικας ολοκληρου του λογισμικού συμπεριλαμβανομένου και του τμήματος που αναπτύχθηκε από τον Εναγόμενο θα πρέπει να διατεθεί ως ορίζει η άδεια GPL. Ο ισχυρισμός αυτός του Ενάγοντα βασίστηκε στο γεγονός ότι το εν λόγω module δεν είναι ανεξάρτητο εφόσον το πρόγραμμα του Εναγομένου το οποίο βασιζόταν στο πρόγραμμα του Ενάγοντα δεν μπορούσε να μεταφραστεί σε κώδικα μηχανής (to compile) χωρίς τον κώδικα του εν λόγω module.⁷³

⁷⁰ Αμεσως προηγούμενη υποσημείωση.

⁷¹ *Educaffix v. CNRS*, TGI Paris, 28 March 2007

⁷² Βλέπε Tsignos, T.K., ανωτέρω υποσημείωση 48, σελ.22-23 και Perbost, F., Walter, A., 'Introduction to software protection under French law', in *The International Free and Open Source Software Law Book*, <http://ifosslawbook.org/france/>, τελευταία πρόσβαση 12 Αύγουστου 2012.

⁷³ Byfield, B., (2006) 'Alleged GPL violation spurs accusations, lawsuit', <http://archive09.linux.com/feature/57131.html>, τελευταία πρόσβαση 12 Αύγουστου 2012..

3.2.4 Περιορισμοί της παρούσας αναφοράς ως πηγής απαντήσεων

Υπάρχουν και άλλες Αμερικάνικες υποθέσεις επί του θέματος. Τα γεγονότα όμως αυτών δεν διαφέρουν σημαντικά από τις υποθέσεις που έχουν σχολιαστεί στην παρούσα αναφορά. Εξάλλου, όπως καταδεικνύουν Αμερικανοί ερευνητές στο τομέα αυτό, οι πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις στην Αμερική που αφορούν παραβάσεις των δημόσιων αδειών ανοιχτού κώδικα ακολουθούν το μοτίβο των Ευρωπαϊκών αποφάσεων και είναι επηρεασμένες από αυτό.⁷⁴ Προκύπτει επομένως ότι γενικότερα, ο τομέας αυτός δικαίου δεν είναι πλήρως ανεπτυγμένος και δεν υπάρχουν σίγουρες απαντήσεις σε όλα τα συγκεκριμένα ερωτήματα που πιθανόν να απασχολούν όσους επιθυμούν να εκμεταλλευτούν προγράμματα ανοιχτού κώδικα για να παράσχουν ευρύτερες λύσεις λογισμικού.

Πιθανά πολύ συγκεκριμένα και τεχνικά ερωτήματα τα οποία απασχολούν εταιρείες ανάπτυξης λογισμικού είναι το κατά πόσο η διασύνδεση με προγράμματα βιβλιοθήκης (libraries) ανοιχτού κώδικα ή η χρήση plugins και device drivers σε πρόγραμμα ανοιχτού κώδικα έχουν ως αποτέλεσμα την δημιουργία παράγωγου έργου το οποίο πρέπει να διατεθεί και εκείνο ως λογισμικό ανοιχτού κώδικα. Για τέτοια ερωτήματα δεν υπήρξε Νομολογία. Υπάρχουν μόνο διατυπωμένες απόψεις. Για παράδειγμα, η στατική διασύνδεση (static linking) με πρόγραμμα τύπου library δημιουργεί παράγωγο έργο ενώ το αντίθετο ισχύει σε σχέση με την δυναμική διασύνδεση (dynamic linking).⁷⁵ Επίσης, η χρήση plugins δεν απολήγει σε δημιουργία παράγωγου έργου.⁷⁶ Δεν θα ήτο δυνατό να αναλύσουμε στην παρούσα αναφορά τέτοια εξειδικευμένα ερωτήματα.⁷⁷ Οι υπάρχουσες απόψεις δίστανται και δεδομένου του γεγονότος ότι η κάθε περίπτωση δυνατόν να εγείρει διαφορετικά ερωτήματα, αυτή θα πρέπει να εξετάζεται ξεχωριστά όταν και εφόσον προκύπτει. Άλλωστε, η πιο διαδεδομένη εισήγηση σε κάθε οδηγό που αφορά το ζήτημα της προστασίας έναντι του ρίσκου

⁷⁴ Βλέπε O'Neill, J.B., Gaspar, J.C., ανωτέρω υποσημείωση 47, σελ.465, 468.

⁷⁵ Rosen, L., (2003) 'When is one program a "derivative work" of another?', <http://www.linuxjournal.com/article/6366>, τελευταία πρόσβαση 11 Αύγουστου 2012.

⁷⁶ Αμεσως προηγούμενη υποσημείωση.

⁷⁷ Για λεπτομερή συζήτηση τους καθώς και για σχολιασμό της έννοιας 'παράγωγο έργο', βλέπε Stoltz, M.L., 'The penguin paradox: how the scope of derivative works in copyright affects the effectiveness of the GNU GPL', (2005) 85 Boston University Law Review 1439, <http://128.197.26.34/law/central/jd/organizations/journals/bulr/volume85n5/Stoltz.pdf>, τελευταία πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2012.

νομικής ευθύνης όταν σκοπείται χρήση ανοιχτού κώδικα σε μια συγκεκριμένη περίπτωση είναι η εκ των προτέρων λήψη σχετικής νομικής και τεχνικής συμβουλής.⁷⁸

Σίγουρα, όμως, η επισκόπηση των σχετικών Νομοθετικών προνοιών και Νομολογίας που προηγήθηκε δίδει κάποιες σημαντικές απαντήσεις και οδηγεί σε σημαντικά συμπεράσματα τα οποία έχουν διατυπωθεί κατά την εν λόγω επισκόπηση και τα οποία παρατίθενται υπό μορφή απλοποιημένου καταλόγου στο κεφάλαιο 4 της παρούσας αναφοράς.

3.3 Η ασυμβατότητα των αδειών που διέπουν προγράμματα ανοιχτού κώδικα

Κλείνουμε την παρούσα αναφορά με ένα άλλο πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουν οι εμπορικοί χρήστες προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα, συγκεκριμένα εκείνο της μη συμβατότητας μεταξύ των διαφόρων αδειών ανοιχτού κώδικα. Ορισμένοι τονίζουν ότι αυτό δεν αφορά μόνο τις άδειες ανοιχτού κώδικα αλλά υπάρχει και σε σχέση με εμπορικές άδειες,⁷⁹ επομένως δεν είναι σίγουρο ότι το συγκεκριμένο αποτελεί ζήτημα της βιομηχανίας προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα και όχι θέμα που αφορά τη βιομηχανία προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή γενικότερα. Εν πάσει περιπτώσει, η παρούσα αναφορά θα καλύψει το εν λόγω θέμα συνοπτικά δια της παραθέσεως των ακόλουθων θέσεων:

(α) Η μη συμβατότητα των αδειών αποτελεί πρόβλημα μόνο εκεί που πρόκειται να γίνει διανομή παράγωγου έργου το οποίο περιλαμβάνει προγράμματα που διέπονται από μη συμβατές άδειες. Επομένως, εάν ο συνδιασμός των εν λόγω προγραμμάτων δεν συνιστά παράγωγο έργο, τότε η μη συμβατότητα των εμπλεκόμενων αδειών δεν αποτελεί πρόβλημα. Όπως διευκρινίζουν άλλοι συγγραφείς, «If the GPLv2 licensed program does not create a derivative work of the Apache licensed program, you do not have a problem even though the licenses are “incompatible”».⁸⁰ Προκύπτει ότι το πρόβλημα είναι πιο περιορισμένο απ’ ότι κάποιοι μπορούν να θεωρούν αλλά και

⁷⁸ Ibid και Out-law.com (2008) ‘Open source software: minimizing the risks’, <http://www.out-law.com/page-391>, τελευταία πρόσβαση 11 Αύγουστου 2012.

⁷⁹ Copenhaver, K., Radcliffe, M., Waldron, M., (2009) ‘Legal Issues in Developing in a Hybrid Environment with Open Source Software’, <http://www.slideshare.net/markradcliffe/lws-develop-in-hybrid-final>, τελευταία πρόσβαση 11 Αυγούστου 2012, σελ.10.

⁸⁰ Αμεσως προηγούμενη υποσημείωση.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

ότι η απάντηση στο ερώτημα του κατά πόσο το πρόβλημα είναι πράγματι υπαρκτό σε μια συγκεκριμένη περίπτωση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την απάντηση που θα δοθεί στο πρωταρχικό ερώτημα του κατά πόσο έχει δημιουργηθεί παράγωγο έργο ή όχι.

(β) Δεν είναι σίγουρο εάν το συγκεκριμένο ζήτημα αποτελεί πρόβλημα προς επίλυση από τον Νόμο που αφορά την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Από την μία, όπως έχουμε εξηγήσει πιο πάνω, ο εν λόγω Νόμος αναγνωρίζει και προστατεύει το αποκλειστικό δικαίωμα του δημιουργού να ελέγχει τις πράξεις που διενεργούνται επί των έργων του. Ως απόρροια αυτού, ο Νόμος αναγνωρίζει και επιβάλλει τήρηση των συμφωνιών-αδειών μέσω των οποίων ο δημιουργός εκδηλώνει την θέληση του αναφορικά με τις πράξεις που μπορούν να διενεργηθούν εξασκώντας έτσι τον έλεγχο αυτό. Βεβαίως ο Νόμος θέτει και περιορισμούς στο εν λόγω αποκλειστικό δικαίωμα του δημιουργού. Κανένας όμως από αυτούς δεν φαίνεται να μπορεί να τύχει τέτοιας ερμηνείας που να θεωρείται ότι καθιστά άκυρη την ρήτρα σε ορισμένες δημόσιες άδειες δια της οποίας απαιτείται όπως οποιοδήποτε παράγωγο έργο διενεμειθεί υπό τους όρους της ίδιας άδειας η οποία διέπει την χρήση του πρωτότυπου. Άλλωστε, η εν λόγω απαίτηση αφορά την διανομή του παράγωγου έργου και μόνο. Με άλλα λόγια δεν επεκτείνεται στην χρήση αυτήν καθ' αυτήν ενός παράγωγου έργου και επομένως, δεν θέτει κανένα εμπόδιο στην απλή χρήση των εμπλεκόμενων προγραμμάτων σε σχέση με το οποίο ο Νόμος θα μπορούσε πιθανόν να επέμβει για σκοπούς προστασίας του νόμιμου χρήστη. Η εμπορική εκμετάλλευση έργων που αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία αφήνεται στον έλεγχο του δημιουργού και δεν υπάρχουν στο Νόμο εξαιρέσεις που να περιορίζουν την εξάσκηση του έλεγχου επί της εμπορικής εκμετάλλευσης από τον δημιουργό.

Από την άλλη όμως, το Άρθρο 7B(3)(β) του Νόμου 59/76 το οποίο θέτει την προσαρμογή ή τροποποίηση οποιουδήποτε προγράμματος υπό τον αποκλειστικό έλεγχο του δημιουργού ή δικαιούχου, ρητώς πράττει τούτο «με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του προσώπου που τροποποιεί το πρόγραμμα». Επομένως, το πρόσωπο που τροποποιεί ένα πρόγραμμα δυνατόν να αποκτήσει πνευματικά δικαιώματα επί του τροποποιημένου προγράμματος τα οποία δεν επηρεάζονται ή αναιρούνται από τα προϋπάρχοντα δικαιώματα του δημιουργού του πρωτότυπου προγράμματος και συγκεκριμένα από το γεγονός ότι το τροποποιημένο πρόγραμμα προέκυψε από την διενέργεια πράξεων ελεγχόμενων από τον τελευταίο. Φαίνεται να χωρεί επιχείρημα ότι η μη συμβατότητα μεταξύ των εμπλεκόμενων αδειών η οποία εμποδίζει τον δημιουργό του τροποποιημένου προγράμματος να διανείμει αυτό συνιστά μη επιτρεπτό περιορισμό των νομίμως κατοχυρωμένων δικαιωμάτων του εν λόγω δημιουργού, ειδικά ενόψει και του ότι ένας τέτοιος

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

περιορισμός δεν φαίνεται να είναι δικαιολογημένος.⁸¹ Βεβαίως, μπορεί να τεθούν και επιχειρήματα υπέρ του αντιθέτου και επομένως, το ζήτημα πρέπει να εξεταστεί και αποφασιστεί δικαστικώς.

(δ) Φαίνεται πως το πρόβλημα της μη συμβατότητας των αδειών πρέπει να μειωθεί από τις ίδιες τις άδειες. Ήδη ορισμένες άδειες περιέχουν ρήτρες με λίστα που περιέχει άλλες άδειες τις οποίες προκρίνουν ή καθορίζουν ως συμβατές. Άλλες αφήνουν το ενδεχόμενο ανοιχτό να δοθεί σχετική εξαίρεση εφόσον αυτή ζητηθεί σε μια συγκεκριμένη περίπτωση. Το πρόβλημα είναι πραγματικά πρόβλημα όταν η μη συμβατότητα παρατηρείται μεταξύ αδειών με τον ίδιο βαθμό προστατευτικότητας ή που ανήκουν στην ίδια οικογένεια. Όταν για παράδειγμα ένα παράγωγο έργο εμπλέκει δύο προγράμματα που υπόκεινται σε διαφορετικές άδειες οι οποίες όμως δεν διαφέρουν στο ουσιώδες ζήτημα του βαθμού προστατευτικότητας, η αδυναμία του δημιουργού του παράγωγου έργου να διανείμει το έργο του λόγω της μη συμβατότητας των δύο αδειών, φαίνεται αδικαιολόγητη. Ο λόγος που ορισμένες άδειες απαιτούν όπως οποιαδήποτε παράγωγα έργα διατεθούν δυνάμει της ίδιας άδειας στην οποία υπόκειται το πρωτότυπο είναι για να εμποδιστεί η μετατροπή προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα σε εμπορικά προγράμματα κλειστού κώδικα και κατ'έκταση, για να εξασφαλιστεί η προώθηση των σκοπών του κινήματος υπέρ του ανοιχτού κώδικα. Όταν οι άδειες οι οποίες εμπλέκονται σε μια συγκεκριμένη περίπτωση απαιτούν και οι δύο όπως οποιοδήποτε παράγωγο έργο διατεθεί ως έργο ανοιχτού κώδικα με παρόμοιους ή και ίδιους τους επιμέρους όρους, μόνο «πολιτικοί» ή ανταγωνιστικοί λόγοι που αφορούν τις διάφορες κοινότητες προώθησης ανοιχτού κώδικα φαίνεται να ευρίσκονται πίσω από την μη εξεύρεση λύσης και κατ'έκταση, την αδυναμία του δημιουργού του παράγωγου έργου να διανείμει αυτό. Με άλλα λόγια, σε τέτοιες περιπτώσεις, θα πρέπει να δίδεται η δυνατότητα στον δημιουργό να επιλέξει ποια από τις δύο άδειες θα υιοθετήσει σε σχέση με το παράγωγο έργο ή οι άδειες να περιέχουν ρήτρα-λίστα συμβατών αδειών που να περιλαμβάνει όλες τις άδειες που έχουν τον ίδιο ή ανάλογο βαθμό προστατευτικότητας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο τρόπος εξάσκησης των πνευματικών δικαιώματων από τους δικαιούχους οδήγησε αρκετές φορές σε νομικές διαδικασίες εναντίον τους για παραβιάσεις του δικαιού του ανταγωνισμού. Φαίνεται ότι η [αδικαιολόγητη] πλήρης παρεμπόδιση ενός δημιουργού παράγωγου έργου να διανείμει το έργο του μέσω των σχετικών ρητρών ή πρακτικών που απαγορεύουν διανομή εκτός εάν υιοθετηθεί συγκεκριμένη άδεια περιορίζουν τον ανταγωνισμό και την καινοτομία στον τομέα των προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα. Επομένως, η νομιμότητα τους θα άξιζε να εξεταστεί

⁸¹ Βλέπε σημείο (δ) κατωτέρω.

υπό το πρίσμα του δικαίου προστασίας του ανταγωνισμού. Δικαστήρια στο εξωτερικό έχουν απορρίψει ισχυρισμούς περί παράνομων περιορισμών του ανταγωνισμού επερχομένων από την δημόσια άδεια GPL καταλήγοντας στο αντίθετο συμπέρασμα, δηλαδή ότι η εν λόγω άδεια προάγει τον ανταγωνισμό και την καινοτομία.⁸² Όμως, στις εν λόγω υποθέσεις, ο κατ' ισχυρισμό περιορισμός του ανταγωνισμού δεν βασίστηκε στο θέμα της μη συμβατότητας αδειών η οποία μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο εισόδου στην αγορά προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα. Περαιτέρω, παρά την συγκεκριμένη δικαστική προσέγγιση, συγγραφείς επιμένουν ότι οι όροι των δημόσιων αδειών ανοιχτού κώδικα είναι πολύ πιθανόν να εγείρουν θέματα παραβιάσεων του δικαίου του ανταγωνισμού ειδικά όταν πρόκειται περί προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα τα οποία αποκτούν δεσπόζουσα θέση στην αγορά και επομένως, δεν υπάρχει δυνατότητα χρήσης άλλου προγράμματος από κάποιο δημιουργό λογισμικού.⁸³

(ε) Ενώσω το θέμα παραμένει άλυτο, οι χρήστες προγράμματος ανοιχτού κώδικα θα πρέπει να μελετούν τις άδειες των προγραμμάτων τα οποία προτίθενται να χρησιμοποιήσουν για να εντοπίζουν την τυχόν ύπαρξη ασυμβατότητας από προηγουμένως και να εκτιμούν τους περιορισμούς που αυτή συνεπάγεται στην ελευθερία τους να χρησιμοποιήσουν ένα παράγωγο έργο. Όπως έχει εξηγηθεί ήδη, τυχόν ασυμβατότητα μεταξύ αδειών δεν ενέχει κανένα περιορισμό στην περίπτωση που ο χρήστης-δημιουργός παράγωγου έργου δεν προτίθεται να διανείμει το έργο του αλλά να το χρησιμοποιήσει ο ίδιος.

(στ) Ζήτημα ασυμβατότητας μεταξύ μιας προστατευτικής και μιας μη προστατευτικής άδειας είναι απίθανο να υπάρξει εφόσον η μη προστατευτική άδεια θα επιτρέπει υπαγωγή του παράγωγου έργου στην προστατευτική άδεια. Ασυμβατότητα μεταξύ μιας δημόσιας άδειας ανοιχτού κώδικα και μιας εμπορικής (proprietary) άδειας είναι λογικό να υπάρξει δεδομένου ότι ο δικαιούχος πίσω από καθεμιά από τις άδειες αυτές επιδιώκει εκ διαμέτρου αντίθετους σκοπούς. Η δημιουργία παράγωγου έργου αποτελούμενο από ανοιχτό και κλειστό κώδικα επιτρέπεται από την δημόσια

⁸² Groklaw (2006) 'Wallace v. FSF - Wallace Loses, Must Pay Costs', <http://www.groklaw.net/article.php?story=20060320201540127>, τελευταία πρόσβαση 11 Αυγούστου 2012.

⁸³ Sheppard, Susannah (2009) 'Balancing free with IP: if open source solutions become de facto standards, could competition law start to bite?', IFOSS L. Rev., 1(2), pp 73 – 82 DOI: 10.5033/ifossr.v1i2.16, <http://www.ifossr.org/ifossr/article/view/16/33>, τελευταία πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2012.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

άδεια ανοιχτού κώδικα αλλά πιθανότατα απαγορεύεται από την εμπορική άδεια. Επομένως, εκτός εάν η εμπορική άδεια είναι ελαστικότερη, όχι μόνο η διανομή αλλά και η δημιουργία και ιδιωτική χρήση ενός τέτοιου παράγωγου έργου, φαίνεται να είναι μη επιτρεπτή και δεν φαίνεται ο Νόμος να μπορεί ή να πρέπει να δώσει οποιαδήποτε λύση στο θέμα αυτό.

4 Συμπεράσματα και εισηγήσεις

4.1 Σκοπός και φύση του παρόντος κεφαλαίου

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται μια προσπάθεια απομόνωσης των σημαντικότερων συμπερασμάτων που προκύπτουν από τα προηγούμενα κεφάλαια της παρούσας αναφοράς. Ο σκοπός είναι αυτά να καταγραφούν απλά και εν συντομία ούτως ώστε ο αναγνώστης να μπορέσει να αντλήσει από αυτά ορισμένες εισηγήσεις αναφορικά με το πώς θα ήταν καταλληλότερο να ενεργεί πρόσωπο το οποίο σκοπεί να προβεί σε χρήση και διανομή λογισμικού ανοιχτού κώδικα ή μέρους τέτοιου λογισμικού. Θεωρούμε ότι η κατάρτιση ενός καταλόγου τέτοιων συμπερασμάτων/εισηγήσεων είναι ιδιαίτερως χρήσιμη δεδομένου ότι το νομικό καθεστώς που αφορά την χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα δεν είναι ακόμα πλήρως ανεπτυγμένο με αποτέλεσμα να υπάρχει νομική αβεβαιότητα. Τονίζουμε ότι τα εν λόγω συμπεράσματα δεν αποτελούν νομική συμβουλή και ούτε πρέπει να χρησιμοποιηθούν καθ' αυτόν τον τρόπο. Αποτελούν μόνο γενικές κατευθυντήριες γραμμές, η ανάγνωση των οποίων μπορεί να αποτελέσει το πρώτο στάδιο της μελέτης που πρέπει να προηγείται κάθε εμπορικής λύσης λογισμικού που περιέχει ανοιχτό κώδικα.

Τα συμπεράσματα που περιέχονται στον εν λόγω κατάλογο είναι σε αρκετές περιπτώσεις αλληλοσχετιζόμενα και έτσι μπορούν να ληφθούν υπόψη είτε το καθένα αυτοτελώς είτε σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα αναλόγως του είδους του ενδιαφέροντος του αναγνώστη.

4.2 Σχετικές πηγές στο διαδίκτυο

Πέρα από τις πληροφορίες που δίνονται στα προηγούμενα κεφάλαια, υπάρχουν πολλές πηγές στο διαδίκτυο όπου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να διαβάσουν και να αποκτήσουν γενικές γνώσεις σχετικά με το λογισμικό ανοιχτού κώδικα και τις πτυχές αδειοδότησης του^{84 85 86}.

⁸⁴ [<http://www.ukessays.com/essays/education/open-source-software-its-licensing.php>] - Open Source software & its Licensing. How Open Source Technology is useful these days for Software Development. Licensing also plays major role in it.

⁸⁵ [<http://www.qualipso.org/taxonomy/term/7>] – Νομικά θέματα. Αποτελέσματα Ευρωπαϊκού Έργου QualiPSO.

⁸⁶ [<http://joinup.ec.europa.eu/software/license-wizard/home>] – Οδηγός αδειοδότησης για διανομή συστημάτων λογισμικού ανοιχτού ή/και κλειστού κώδικα

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

Η πρώτη εκ των πηγών [84], αποτελεί μια γενική και εκτενή έκθεση ιδεών στο θέμα του λογισμικού ανοιχτού κώδικα και της αδειοδότησης του. Η αναφορά παρέχει εξηγήσεις για το τι αποτελεί λογισμικό ανοιχτού κώδικα, το κίνημα για τη δημιουργία τέτοιου λογισμικού και τα αντίστοιχα κίνητρα, τονίζοντας το γιατί το λογισμικό ανοιχτού κώδικα είναι πολύ χρήσιμο στις μέρες μας και ότι τα θέματα αδειοδότησης είναι πολύ σημαντική παράμετρος.

Η δεύτερη εκ των πηγών αυτών [85], προέρχεται από το Ευρωπαϊκό Έργο QualiPSo (Trust and Quality in Open Source Systems). Μία από τις περιοχές οι οποίες απασχόλησαν ερευνητικά αλλά και πρακτικά το Έργο ήταν και τα Νομικά Θέματα. Η περιοχή αυτή, μάλιστα, εμφανίζεται πρώτη στη λίστα των θεμάτων. Το Έργο, γενικά μελέτησε όλες τις πτυχές που αφορούν τη δημιουργία και διανομή λογισμικού ανοιχτού κώδικα στα πλαίσια επιχειρηματικών μοντέλων και διαδικασιών, με στόχο την ανάλυση της κατάστασης και την πρόταση διεξόδων προς τη δημιουργία εμπιστοσύνης προς το λογισμικό ανοιχτού κώδικα και κατ' επέκταση τη χρήση του σε επιχειρηματικό περιβάλλον. Τα νομικά θέματα που προκύπτουν κατά τη χρήση και διανομή λογισμικού ανοιχτού κώδικα αναγνωρίστηκαν ως άκρως σημαντικά και ως ένας από τους βασικότερους λόγους για τη χαμηλή υιοθέτηση λογισμικού ανοιχτού κώδικα σε ολοκληρωμένες βιομηχανικές λύσεις. Στο συγκεκριμένο θέμα, οι ερευνητές σχεδίασαν και πρότειναν μια οντολογία αδειοδότησης λογισμικού ανοιχτού κώδικα, με βάση την οποία μοντελοποιούν τις υπάρχουσες άδειες και καταλήγουν σε συμπεράσματα ως προς τη συμβατότητα μεταξύ τους. Η οντολογία αποτελεί μια πρότυπη κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των πτυχών αδειοδότησης λογισμικού ανοιχτού κώδικα, που επιτρέπει την άμεση σύγκριση μεταξύ των διαφορετικών αδειών. Πέρα από την συστηματική μοντελοποίηση του περιεχομένου των αδειών, η οντολογία επιχειρεί και την μοντελοποίηση της γνώσης σχετικά με δημιουργία ολοκληρωμένων συστημάτων λογισμικού. Με αντιπαραβολή των δύο περιοχών, οι ερευνητές μπορούν να καταλήξουν σε κατ' αρχήν επιχειρήματα για την καταλληλότερη άδεια για συγκεκριμένο ολοκληρωμένο λογισμικό που περιέχει τμήματα λογισμικού ανοιχτού κώδικα.

Τέλος, η πηγή [86] αποτελεί μια προσπάθεια του Joinup προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο να παρέχει ένα οδηγό εύρεσης της καταλληλότερης άδειας για τη διανομή συγκεκριμένου λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Όπως και στη δική μας περίπτωση, ο οδηγός αυτός δεν μπορεί να καλύψει όλες τις δυνατές περιπτώσεις και δεν μπορεί να παρέχει εγγυήσεις σε επίπεδο ειδικών νομικών συμβουλών. Ο οδηγός, υποβάλλει συγκεκριμένες ερωτήσεις στον αναγνώστη/ενδιαφερόμενο, ώστε να ξεκαθαρίσει τις πτυχές της συγκεκριμένης περίπτωσης και να

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

βοηθήσει στη λήψη της τελικής απόφασης. Κάθε επόμενο επίπεδο, αποτελεί εξειδίκευση του συγκεκριμένου προηγούμενου επιπέδου και εξειδίκευση της γνώσης για τη συγκεκριμένη περίπτωση.

Όπως φαίνεται πιο πάνω, υπάρχει ήδη αρκετή δουλειά σχετικά με την απόφαση των όρων αδειοδότησης ολοκληρωμένων συστημάτων λογισμικού. Θεωρούμε πολύ χρήσιμη τη δουλειά του Έργου QualiPSo, που βασίζεται στις οντολογίες και στη σημασιολογική ανάλυση των αδειών λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Αυτή η δουλειά αποτελεί πολύ καλή πηγή για ειδικούς συμβούλους στην αδειοδότηση λογισμικού, ώστε να μπορούν να αντιλαμβάνονται τις λεπτομέρειες των όρων των αδειών λογισμικού ανοιχτού κώδικα και της συμβατότητας τους ή μή. Όμως, η ίδια δουλειά πιστεύουμε δε θα μπορούσε να αποτελέσει εργαλείο για χρήση απευθείας από μια εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού, λαμβανομένης υπόψη της (σχετικής) πολυπλοκότητας στην κατανόηση της χρήσης του.

Από την άλλη, η βοήθεια που παρέχεται σε μορφή διαδικτυακού οδηγού από το πρόγραμμα Joinup της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κρύβει τις οποιοσδήποτε πολυπλοκότητες ως προς την κατανόηση των σημασιολογικών σχέσεων μεταξύ των διαφόρων αδειών και παρέχει ένα απλό στη χρήση δένδρο απόφασης βασισμένο σε απλές ερωτήσεις. Αυτή η δουλειά θα μπορούσε πολύ πιο εύκολα να χρησιμοποιηθεί απευθείας από μια εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού ώστε να λαμβάνει γρήγορες και σχετικά χαμηλού ρίσκου αποφάσεις για την αδειοδότηση των συστημάτων λογισμικού που αναπτύσσουν.

Στην παρούσα μελέτη, επιλέγουμε τη χρήση ενός υβριδικού μοντέλου για την παράθεση των εισηγήσεων μας, με συνδυασμό λίστας εισηγήσεων και ενός οδηγού με τη μορφή διαγράμματος δένδρου απόφασης. Οι εισηγήσεις που παρέχονται έχουν ως στόχο να καταστήσουν την οποιαδήποτε απόφαση όσο περισσότερο γίνεται συμβατή με:

- Ι) εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού που έχει έδρα στην Κύπρο
- ιι) τον στόχο για μείωση του ρίσκου απόφασης κατά την αδειοδότηση ολοκληρωμένων συστημάτων λογισμικού (όχι κατ' ανάγκη την επιλογή συγκεκριμένης άδειας)
- ιιι) την εφαρμοζόμενη νομοθεσία και το νομικό καθεστώς στην Κύπρο, όπως αυτά αναλύονται στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Επαναλαμβάνεται ότι οι εισηγήσεις μπορούν να οδηγήσουν σε ενδεικτική απόφαση και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να αντικαταστήσουν μια έγκυρη συμβουλή από ειδικούς στα αντίστοιχα τεχνικά και νομικά θέματα.

4.3 Κατάλογος συμπερασμάτων/εισηγήσεων

1. Η χρήση συστημάτων λογισμικού ανοιχτού κώδικα που υπόκεινται σε ορισμένες μη προστατευτικές άδειες όπως οι BSD, MIT, κ.α, δεν ενέχει οποιοδήποτε νομικό ρίσκο όταν η χρήση αυτή δεν επηρεάζει άλλο λογισμικό που υπόκειται σε προστατευτικές ή ιδιοκτησιακές άδειες.

Παράδειγματα:

Η εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού Α αναπτύσσει συγκεκριμένη λύση λογισμικού η οποία αποτελείται από τμήμα λογισμικού ανοιχτού κώδικα που διέπεται από μη προστατευτική άδεια και από τμήματα λογισμικού τον κώδικα των οποίων έχει αναπτύξει η ίδια η εταιρεία και επί του οποίου κατέχει όλα τα πνευματικά δικαιώματα. Προτίθεται να διενείμει την συγκεκριμένη λύση λογισμικού στο κοινό. **Οι πράξεις αυτές της εταιρείας Α δεν ενέχουν νομικό ρίσκο.**

Η εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού Β αναπτύσσει συγκεκριμένη λύση λογισμικού η οποία αποτελείται από τμήμα λογισμικού ανοιχτού κώδικα που διέπεται από μη προστατευτική άδεια και από άλλα τμήματα λογισμικού ανοιχτού κώδικα που διέπονται από *προστατευτικές άδειες* ή από προγράμματα *κλειστού κώδικα* τα οποία δεν είναι δικά της και επί των οποίων δεν κατέχει όλα τα πνευματικά δικαιώματα. Προτίθεται να διενείμει την συγκεκριμένη λύση λογισμικού στο κοινό. **Οι πράξεις αυτές της εταιρείας Β ενέχουν νομικό ρίσκο εφόσον η διανομή της λύσης λογισμικού δυνατόν να παραβιάζει τις εμπλεκόμενες προστατευτικές ή ιδιοκτησιακές άδειες. Επομένως απαιτείται περαιτέρω μελέτη των όρων των προστατευτικών ή άλλων αδειών, ώστε να φανεί αν αυτοί μπορούν να ικανοποιηθούν και να προχωρήσει η διανομή του λογισμικού.**

2. Η οποιαδήποτε αναπαραγωγή, επέμβαση, τροποποίηση, αναπροσαρμογή ή διαρρύθμιση επί λογισμικού ανοιχτού κώδικα και διανομή του αποτελέσματος στο κοινό ενεργοποιεί τους όρους των προστατευτικών αδειών που διέπουν τέτοια προγράμματα και θέτουν

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

περιορισμούς στην διανομή παράγωγων έργων. Επομένως, τέτοιες πράξεις εγείρουν αυτομάτως ζήτημα νομικών υποχρεώσεων και ευθύνης.

3. Η ενσωμάτωση κώδικα λογισμικού ανοιχτού κώδικα σε άλλο λογισμικό αποτελεί κλασσική περίπτωση δημιουργίας παράγωγου έργου. Το εν λόγω άλλο λογισμικό υποκειται στους όρους της άδειας χρήσης που το διέπει και εάν αυτή είναι προστατευτική, τότε το συγκεκριμένο παράγωγο λογισμικό δεν μπορεί να διανεμηθεί υπό όρους που παραβιάζουν αυτούς της προστατευτικής άδειας, ούτε γενικότερα ως λογισμικό κλειστού κώδικα.
4. Δεν είναι ανάγκη να έχει ενσωματωθεί μεγάλη ή σημαντική ποσότητα ανοιχτού κώδικα σε άλλο λογισμικό για να θεωρηθεί το δεύτερο ως παράγωγο του λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Επομένως, ακόμα και η περιορισμένη χρήση ανοιχτού κώδικα χωρίς συμμόρφωση με τους όρους της άδειας που το διέπει ενέχει κίνδυνο νομικής ευθύνης. Βεβαίως, σε περίπτωση πραγματικά πολύ μικρής ή αμελητέας χρήσης ανοιχτού κώδικα (π.χ. για απλή κλήση των λειτουργιών που παρέχει το λογισμικό ανοιχτού κώδικα ανεξάρτητα), η πιθανότητα είναι υπαρκτή το δεύτερο λογισμικό να μην θεωρηθεί παράγωγο του πρώτου.
5. Λογισμικό στο οποίο γίνεται χρήση κώδικα από λογισμικό ανοιχτού κώδικα το οποίο επιτελεί την ίδια και όχι αισθητά διαφορετική λειτουργία με το δεύτερο, έχει υπεραυξημένες πιθανότητες να κριθεί ως παράγωγο έργο.
6. Εάν συγκεκριμένο λογισμικό εξαρτάται για να δύναται να επιτελεί τις λειτουργίες του από λογισμικό ανοιχτού κώδικα, τότε έχει αυξημένες πιθανότητες να θεωρηθεί ως παράγωγο έργο του δεύτερου.
7. Η χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα διεπόμενο από προστατευτική άδεια σε μια συνολική λύση λογισμικού η οποία απαρτίζεται και από άλλα ανεξάρτητα τμήματα λογισμικού, πιθανόν να επηρεάζει νομικώς εκείνη την λειτουργική μονάδα ή μέρος της λύσης η οποία κάνει χρήση του λογισμικού ανοιχτού κώδικα και όχι ολόκληρη την λύση λογισμικού. Σε μια τέτοια περίπτωση, πρέπει να υπάρξει συμμόρφωση με την άδεια που διέπει την χρήση του τμήματος λογισμικού ανοιχτού κώδικα μόνο σε σχέση με την εν λόγω λειτουργική μονάδα ή μέρος της λύσης. Αυτό είναι πιθανότερο όταν η μονάδα ή μέρος το οποίο κάνει χρήση του τμήματος λογισμικού ανοιχτού κώδικα είναι ανεξάρτητη ή μπορεί σαφώς να διαχωριστεί από τα υπόλοιπα μέρη της λύσης.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

8. Δυνατόν ολοκληρωμένο σύστημα λογισμικού να πρέπει *ολόκληρο* να συμμορφούται με τους όρους της άδειας που διέπει ένα εμπλεκόμενο τμήμα λογισμικού ανοιχτού κώδικα εάν η εμπλοκή του εν λόγω τμήματος επηρεάζει ολόκληρη την λύση ή η χρήση είναι τέτοια που είναι αδύνατον να εντοπιστεί σε συγκεκριμένο, ανεξάρτητο ή σαφώς διαχωρισμένο μέρος της λύσης.
9. Η χρήση ανοιχτού κώδικα σε ανεξάρτητα ή σαφώς διαχωρισμένα τμήματα ενός ολοκληρωμένου συστήματος λογισμικού, περιορίζει τις αρνητικές συνέπειες σε περίπτωση ύπαρξης νομικών ενστάσεων εφόσον το επηρεαζόμενο από τον ανοιχτό κώδικα τμήμα δυνατόν να μπορεί να αντικατασταθεί. Ως εκ τούτου, το ολοκληρωμένο σύστημα δεν θα καταστεί αυτομάτως μη εμπορεύσιμο.
10. Η διασύνδεση (linking) λογισμικού με τμήμα λογισμικού ανοιχτού κώδικα δυνατόν να ενέχει νομικό ρισκό αναλόγως των συγκεκριμένων περιστάσεων τις κάθε περίπτωσης (π.χ. αναλόγως της άδειας υπό τους όρους της οποίας διανέμεται το τμήμα λογισμικού ανοιχτού κώδικα).
11. Η εμπορική διανομή ή εκμετάλλευση προϊόντων ή λύσεων (hardware ή software) των οποίων η κατασκευή ή συγγραφή/ανάπτυξη ενέχει χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα είναι σε πολλές περιπτώσεις επιτρεπτή. Η εμπορευματοποίηση με την αποφυγή ελεύθερης διανομής του πηγαίου κώδικα δεν επιτρέπεται σε περιπτώσεις που τέτοιο λογισμικό διέπεται από όρους προστατευτικής άδειας, μόνο σε σχέση με το λογισμικό ανοιχτού κώδικα αυτό καθ' αυτό ή με λογισμικό που αποτελεί παράγωγο του εν λόγω τμήματος λογισμικού, δηλαδή που έχει προκύψει από αναπαραγωγή ή τροποποίηση του πρώτου. Ο ρόλος και η ανεξαρτησία του λογισμικού ανοιχτού κώδικα ή του παραγώγου του στο συνολικό προϊόν ή λύση είναι πολύ σχετικός παράγοντας.
12. Οι προστατευτικές άδειες χρήσης λογισμικού ανοιχτού κώδικα συχνότερα περιορίζουν τους όρους διανομής παραγώγων έργων.

Παραδείγματα:

Η εταιρεία Α διαθέτει το προϊόν της, το οποίο είναι ή περιλαμβάνει τμήμα λογισμικού ανοιχτού κώδικα, προς το καταναλωτικό κοινό, χωρίς να συμμορφώνεται με τους όρους της προστατευτικής άδειας και πολλές φορές προβαίνοντας σε ευρεία διαφήμιση – κλασική περίπτωση διανομής η οποία υπόκειται στους όρους των προστατευτικών αδειών και

ενέχει επομένως κίνδυνο νομικής ευθύνης. Τα καταναλωτικά προϊόντα προφανώς λόγω και της ευρείας διαφήμισης τους φαίνεται να ενέχουν το μεγαλύτερο ρίσκο όσον αφορά την ύπαρξη νομικών ενστάσεων και έγερση νομικών μέτρων.

Η εταιρεία Β διαθέτει το προϊόν της, το οποίο είναι ή περιλαμβάνει τμήμα λογισμικού ανοιχτού κώδικα, προς άλλες εταιρείες (π.χ. εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού που διεθέτει λογισμικό αυτόματης πώλησης προς καταστήματα και επιχειρήσεις) – **συνιστά και αυτό διανομή η οποία υπόκειται στους όρους των προστατευτικών αδειών και ενέχει επομένως κίνδυνο νομικής ευθύνης σε περίπτωση που οι όροι της προστατευτικής άδειας δεν ικανοποιούνται.**

Η εταιρεία Γ μέσω του δικού της τμήματος πληροφορικής αναπτύσσει λογισμικό ή ευρύτερες ολοκληρωμένες λύσεις λογισμικού, προβαίνοντας σε περιορισμένη ή ευρεία χρήση ανοιχτού κώδικα. Τα εν λόγω τμήματα λογισμικού ή ολοκληρωμένες λύσεις προορίζονται για εσωτερική χρήση, δηλαδή για χρήση από την ίδια την εταιρεία προς εξυπηρέτηση των δικών της αναγκών – **δεν συνιστά διανομή και επομένως δεν ενέχει κίνδυνο νομικής ευθύνης.**

Η εταιρεία Δ αναθέτει σε ανεξάρτητη εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού την ανάπτυξη ολοκληρωμένης λύσης λογισμικού η οποία περιλαμβάνει τμήμα λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Η εν λόγω λύση προορίζεται για εσωτερική χρήση, δηλαδή για χρήση από την ίδια την εταιρεία προς εξυπηρέτηση των δικών της αναγκών – **ασφαλέστερη επιλογή η πλήρης συμμόρφωση με τους όρους των αδειών που διέπουν την χρήση των τμημάτων λογισμικού ανοιχτού κώδικα που θα χρησιμοποιηθούν – εκτός εάν προκύψει διαφορά μεταξύ των δύο συμβαλλόμενων εταιρειών, υπάρχει περιορισμένη πιθανότητα έγερσης νομικών μέτρων εναντίον της εταιρείας ανάπτυξης λογισμικού για παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με την χρήση ανοιχτού κώδικα. Η Meeker διατυπώνει επίσης την άποψη ότι εάν η εργασία ανάπτυξης της λύσης λογισμικού εκτελεσθεί στις εγκαταστάσεις και εξοπλισμό του πελάτη (στο παράδειγμα μας, της εταιρείας Δ) ούτως ώστε να μην υπάρξει οποιαδήποτε μεταβίβαση (αλλαγή χεριών) των προγραμμάτων ανοιχτού κώδικα που θα χρησιμοποιηθούν, τότε κατά πάσα πιθανότητα**

δεν θα θεωρηθεί ότι υπήρξε διανομή και επομένως, η δημόσια άδεια που διέπει τα εν λόγω προγράμματα δεν θα ενεργοποιηθεί.⁸⁷

13. Μέσα στα πλαίσια συναλλαγής μεταξύ εταιρείας ή ατόμου και εταιρείας ανάπτυξης λογισμικού κατά την οποία η δεύτερη αναλαμβάνει να αναπτύξει λογισμικό για την πρώτη, η δεύτερη δυνατόν να θεωρηθεί ότι παρέβηκε την μεταξύ των σύμβαση ανάπτυξης λογισμικού εάν στο λογισμικό γίνεται χρήση ανοιχτού κώδικα χωρίς να υπάρχει συμμόρφωση με τους όρους της δημόσιας άδειας που τον διέπει.
14. Είναι επισφαλής η απόφαση για ανάπτυξη λύσης λογισμικού η οποία προϋποθέτει χρήση τμημάτων λογισμικού ανοιχτού κώδικα και η οποία προορίζεται για εμπορική χρήση χωρίς πρηγουμένως να ελέγχονται και να λαμβάνονται υπόψη οι συνέπειες στην εμπορευσιμότητα της λύσης με χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα και της συμβατότητας ή μη των εμπλεκόμενων αδειών χρήσης.
15. Δεδομένης της ύπαρξης διαφόρων (ειδών) δημόσιων αδειών ανοιχτού κώδικα, πριν από την χρήση συγκεκριμένου λογισμικού ανοιχτού κώδικα, είναι ορθό να μελετάται η δημόσια άδεια που το διέπει και να ελέγχεται το κατά πόσο υπάρχει διαθέσιμο άλλο λογισμικό με τον ίδιο σκοπό και λειτουργίες το οποίο διέπεται από άλλη ελαστικότερη άδεια.
16. Η χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα έχει νομικές προεκτάσεις, έτσι, σε περιπτώσεις όπου ο σκοπός είναι η εμπορική εκμετάλλευση τέτοιων τμημάτων λογισμικού ή μέρους του κώδικα αυτών, θα πρέπει να λαμβάνεται προηγούμενη νομική συμβουλή.

4.4 Οδηγός λήψης απόφασης σε μορφή διαγράμματος

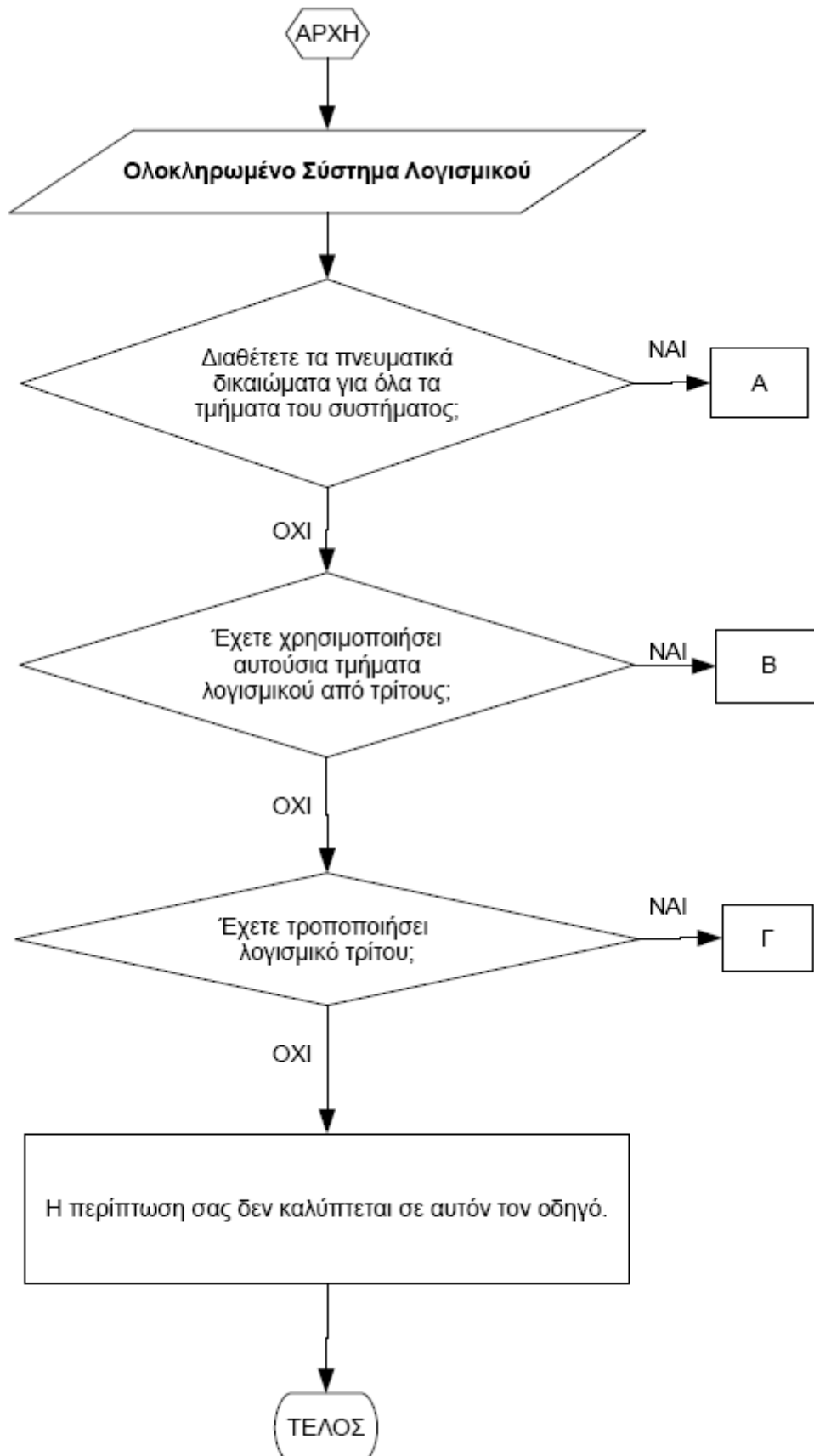
Τα διαγράμματα πιο κάτω αποτελούν μια περίληψη των βασικών πτυχών του θέματος αδειοδότησης ολοκληρωμένων συστημάτων λογισμικού και μπορούν να βοηθήσουν στο αρχικό στάδιο της κατανόησης του προβλήματος, καθώς και να καθοδηγήσουν προς τη λήψη σωστής απόφασης ή την αναζήτηση πιο συγκεκριμένης νομικής-τεχνικής συμβουλής. Για σκοπούς μείωσης της πολυπλοκότητας των διαγραμμάτων, καλύπτεται μόνο η περίπτωση διανομής του λογισμικού σε τρίτους (π.χ. πελάτες ή συνεργάτες) και παραλείπεται η απλή περίπτωση ίδιας χρήσης. Όπως

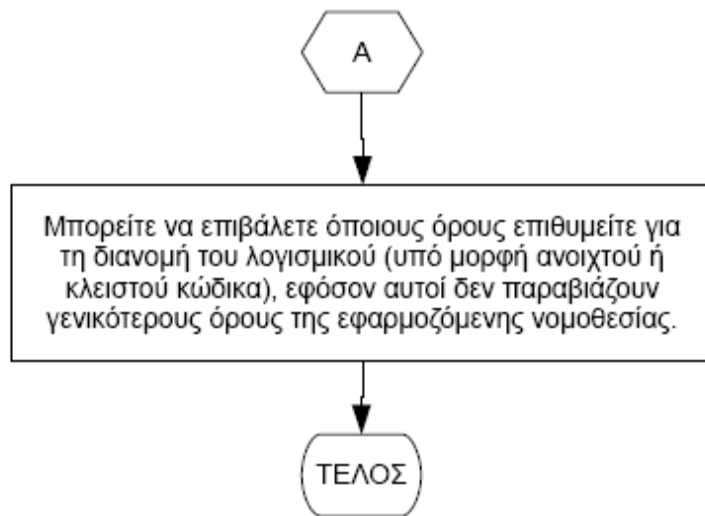
⁸⁷ Meeker, Heather, 'The gift that keeps on giving – distribution and copyleft in open source software licenses', (2012) 4(1) International Free and Open Source Software Review 29, www.ifosslr.org/ifosslr/article/download/66/124, τελευταία πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2012, στην σελίδα 37.

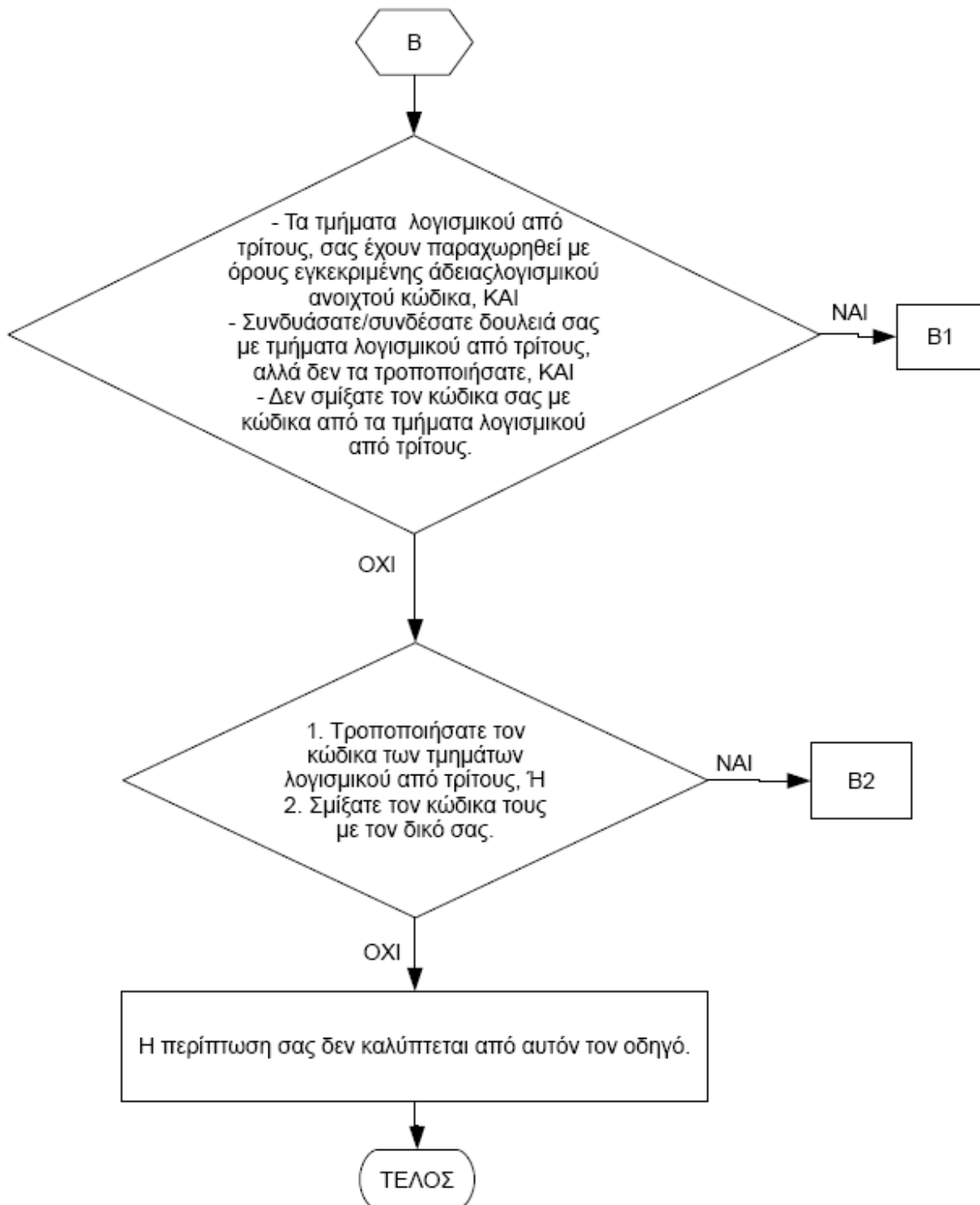
ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

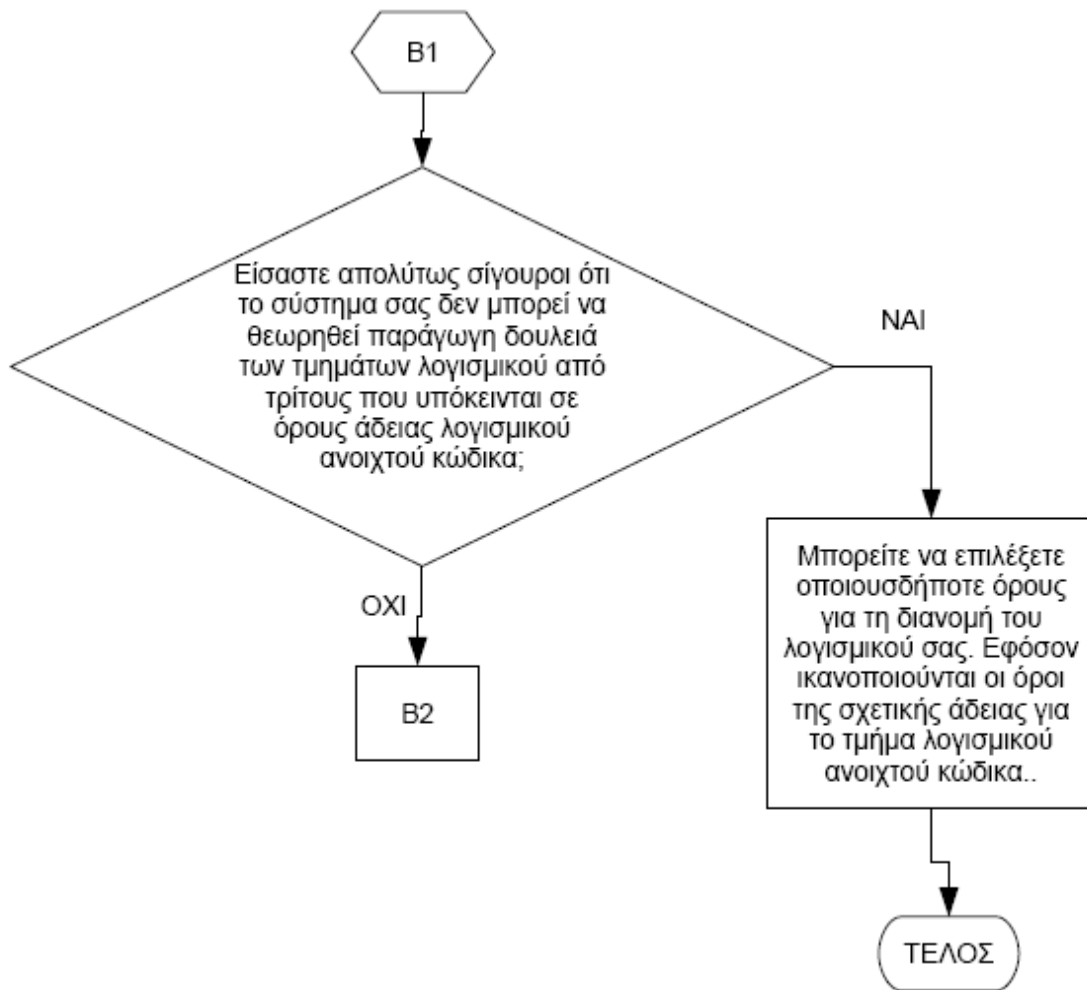
αναφέρεται και στο κεφάλαιο 4.2, τα διαγράμματα είναι εμπνευσμένα από τον οδηγό απόφασης αδειοδότησης που βρίσκεται στον ιστοχώρο του προγράμματος Joinup [υποσημείωση 86]. Έχουν ληφθεί οι εισηγήσεις και η μεθοδολογία που προτείνεται από το Joinup και τμήμα αυτών, προσαρμοσμένο στις ανάγκες της παρούσας έρευνας, παρατίθεται υπό μορφή διαγράμματος το οποίο μπορεί να χρησιμεύσει ως επιπρόσθετο εργαλείο για την λήψη αποφάσεων που αφορούν χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Όπως φαίνεται, οι κύριοι άξονες στους οποίους βασίζεται η απόφαση είναι:

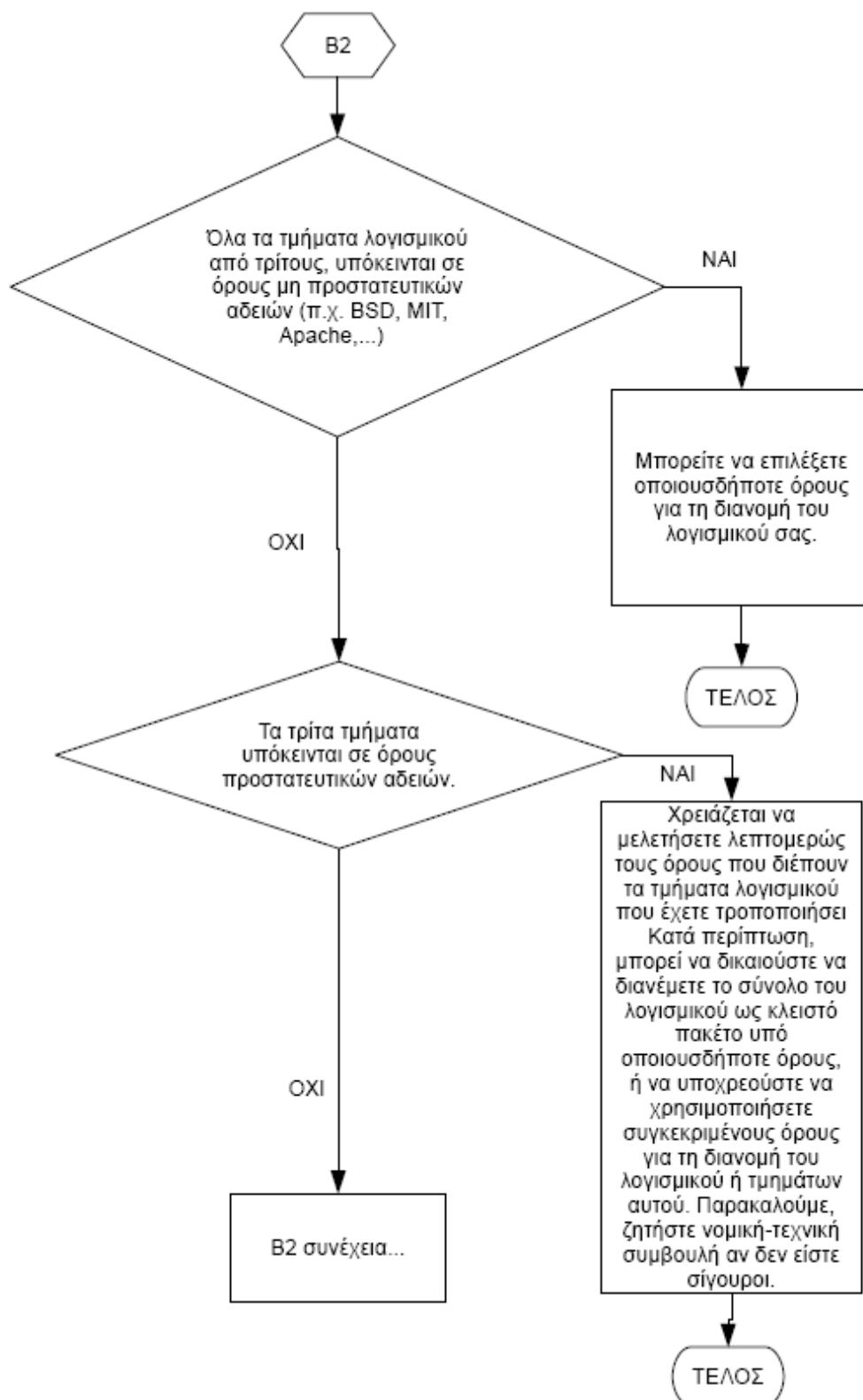
- Πνευματικά δικαιώματα επί των τμημάτων του λογισμικού που έχουν χρησιμοποιηθεί
- Απλή χρήση και διασύνδεση ή τροποποίηση τμημάτων λογισμικού ανοιχτού κώδικα
- Σε περίπτωση τροποποίησης και δημιουργίας παράγωγης δουλειάς από τμήμα λογισμικού ανοιχτού κώδικα, προσοχή στους συγκεκριμένους όρους υπό τους οποίους έχει παραχωρηθεί/διανεμηθεί.
- Λήψη ειδικής τεχνικής-νομικής συμβουλής σε περίπτωση αβεβαιότητας

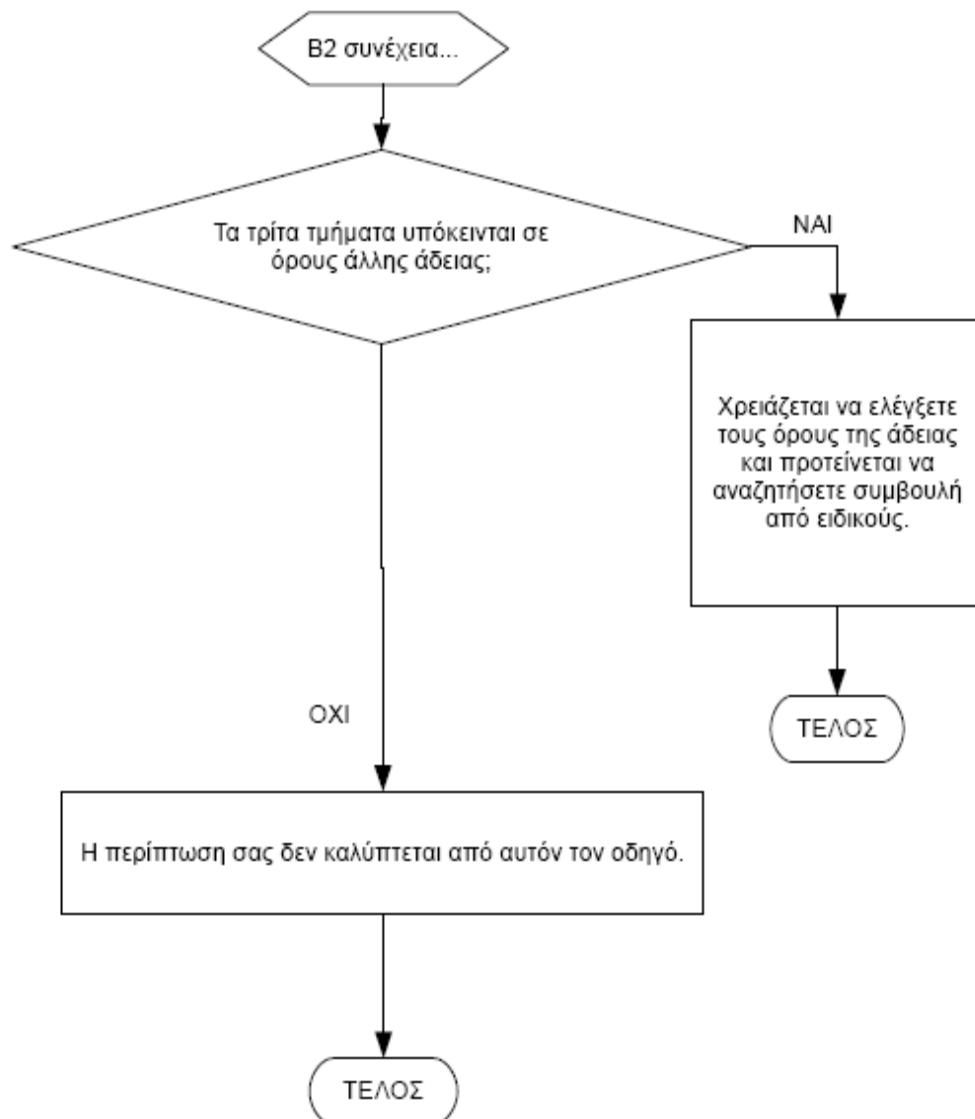


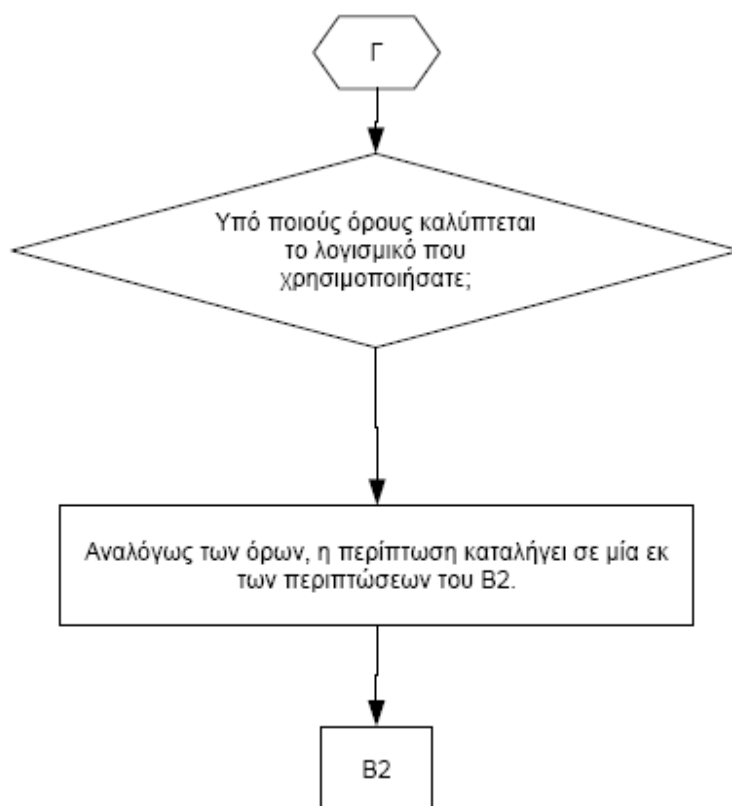












5 Αναφορές – Βιβλιογραφία

1. Rothwell, Richard (2008-08-05). "Creating wealth with free software". *Free Software Magazine*. Retrieved 2008-09-08.
2. "Standish Newsroom - Open Source" (Press release). Boston. 2008-04-16. Retrieved 2008-09-08.
3. Raymond, Eric S. (1998-02-08). "Goodbye, "free software"; hello, "open source"". Retrieved 2008-08-13.
4. Casson and Ryan, Open Standards, Open Source Adoption in the Public Sector, and Their Relationship to Microsoft's Market Dominance [available to download at http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1656616]
5. Thorne, C. (2010) 'Open source software – UK perspective', http://www.scl.org/bin_1/6.%20Clive%20Thorne.pdf, τελευταία πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2012.
6. Beeston, K., 'Open source GPL licence does have bite to its bark' <https://www.nswscl.org.au/index.php?option=com_content&view=article&id=128:open-source-gpl-licence-does-have-bite-to-its-bark&catid=28:june-2004-issue&Itemid=31>, τελευταία πρόσβαση 10 Αυγούστου 2012.
7. O'Neill, J.B., Gaspar, J.C., 'What can decisions by European Courts teach us about the future of open-source litigation in the United States' (2010) 38(4) *Aipla Quarterly Journal* 437, <http://www.milbank.com/images/content/9/6/968/Gaspar-120910-EPE-AIPLA.pdf>, τελευταία πρόσβαση 10 Αυγούστου 2012
8. Tsingos, T.K., 'Enforceability of free/open source software licensing terms: a critical review of the global case law', https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:UqzPMxkF8PcJ:conferences.ionio.gr/icil2011/download.php?f%3Dpapers/146-tsingos-full_text-en-v001.pdf+FRENCH+CASE+LAW+FREEBOX+OPEN+SOURCE&hl=en&gl=cy&pid=bl&srcid=ADGEEShUxgDaJTWrvqN_rg7G0pjYLCj7o00wWEO5-DrH2LJWXdTlrXpSDV_7oasKzIbUKXNo_HNCXUqKI0YIH9AelgQQXIs0f3b_rM82G0FbY5gIXSQF46aUyGnNbiBWxYGgrRF75x4Q&sig=AHIEtbQtjFfkhM0DpqliOMd1nCTAFZAJ9Q&pli=1, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.

ΙΠΕ-2012-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΚΟΥΠΟΝ/0311/20 -

9. Stiller, A., 'The open source legal trials: hanging in the legal balance of copyright and copyleft', <http://www.visionmobile.com/blog/2011/03/the-open-source-trials-hanging-in-the-legal-balance-of-copyright-and-copyleft/>, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.
10. Shankland, S., 'Linux programmer wins legal victory', CNET News, http://news.cnet.com/Linux-programmer-wins-legal-victory/2100-7344_3-5671209.html, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.
11. Free Software Foundation Europe, 'Summary of the case so far', <http://fsfe.org/activities/ftf/avm-gpl-violation.en.html>, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.
12. Laurent, P., (2012) 'Open source/content licenses before the European Courts', http://faif.us/cast-media/FaiF_0x2C_FOSDEM-Laurent_slides.pdf, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.
13. von Willebrand, Martin (2009) 'A look at EDU 4 v. AFPA, also known as the "Paris GPL case"', IFOSS L. Rev., 1(2), pp 123 – 126 DOI: [10.5033/ifosslr.v1i2.17](https://doi.org/10.5033/ifosslr.v1i2.17), <http://www.ifosslr.org/ifosslr/article/view/17/41>, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.
14. Perbost, F., Walter, A., 'Introduction to software protection under French law', in The International Free and Open Source Software Law Book, <http://ifosslawbook.org/france/>, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.
15. Byfield, B., (2006) 'Alleged GPL violation spurs accusations, lawsuit', <http://archive09.linux.com/feature/57131.html>, τελευταία πρόσβαση 12 Αυγούστου 2012.
16. Rosen, L., (2003) 'When is one program a "derivative work" of another?', <http://www.linuxjournal.com/article/6366>, τελευταία πρόσβαση 11 Αυγούστου 2012.
17. Stoltz, M.L., 'The penguin paradox: how the scope of derivative works in copyright affects the effectiveness of the GNU GPL', (2005) 85 Boston University Law Review 1439, <http://128.197.26.34/law/central/jd/organizations/journals/bulr/volume85n5/Stoltz.pdf>, τελευταία πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2012.
18. Out-law.com (2008) 'Open source software: minimizing the risks', <http://www.out-law.com/page-391>, τελευταία πρόσβαση 11 Αυγούστου 2012.
19. Copenhaver, K., Radcliffe, M., Waldron, M., (2009) 'Legal Issues in Developing in a Hybrid Environment with Open Source Software', <http://www.slideshare.net/markradcliffe/lws-develop-in-hybrid-final>, τελευταία πρόσβαση 11 Αυγούστου 2012.
20. Groklaw (2006) 'Wallace v. FSF - Wallace Loses, Must Pay Costs', <http://www.groklaw.net/article.php?story=20060320201540127>, τελευταία πρόσβαση 11 Αυγούστου 2012.

21. Sheppard, Susannah (2009) 'Balancing free with IP: if open source solutions become de facto standards, could competition law start to bite?', IFOSS L. Rev., 1(2), pp 73 – 82
DOI: 10.5033/ifosslr.v1i2.16, <http://www.ifosslr.org/ifosslr/article/view/16/33>, τελευταία πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2012.
22. Meeker, Heather, 'The gift that keeps on giving – distribution and copyleft in open source software licenses', (2012) 4(1) International Free and Open Source Software Review 29,
www.ifosslr.org/ifosslr/article/download/66/124, τελευταία πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2012